A MODERN UKRAINIAN GRAMMAR

by

GEORGE LUCKYJ, Ph.D.

University of Toronto

and

JAROSLAV B. RUDNYĆKYJ, Ph.D.

University of Manitoba

Ukrainian Language Association

Winnipeg Ottawa

EX
LIBRIS
ПЕТРО
КРАВЧЕНКО

A MODERN UKRAINIAN GRAMMAR

by

GEORGE LUCKYJ, Ph.D.

University of Toronto

and

JAROSLAV B. RUDNYĆKYJ, Ph.D.

University of Manitoba

Ukrainian Language Association

Winnipeg Ottawa

Copyright 1978
UKRAINIAN LANGUAGE ASSOCIATION
Winnipeg *Ottawa*

All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any form without the written permission of the publisher, Ukrainian Language Association.

First Printing, 1949
Second Printing, 1950
(The University of Minnesota Press, Minneapolis)
Third Printing, 1958
Fourth Printing, 1961
Fifth Printing, 1967
Sixth Printing, 1972
(Ukrainian Free Academy of Sciences)
Seventh Printing, 1978
(Ukrainian Language Association)

Lithoprinted from Author's Typescript
EDWARDS BROTHERS, INC.
Lithoprinters
Ann Arbor, Michigan, USA

P R E F A C E

The purpose of this book is to provide American, Canadian, and English students with a practical introduction to the Ukrainian language. Both authors have attempted to make their work acceptable to all interested in Ukrainian, and not to limit its use to academic purposes only. Throughout the book great attention is paid to learning elementary Ukrainian grammar as well as the idiomatic and everyday speech of the Ukrainians.

At the same time, however, the authors realized that most American and English students interested in Ukrainian might not have the opportunity to visit the Ukraine and come in direct contact with the language as spoken by the people. They may be keenly interested, however, in the literature and history of the Ukraine, and in view of that an attempt has been made to introduce the student to Ukrainian literature and culture by means of the examples and reading texts. Above all great care has been taken to show the student the characteristic features of the Ukrainian language which differs so widely from Western European languages in many respects and yet is very near to them in others, being a branch of the Indo-European language family. Thus the student will find himself discovering on the one hand the treasures of Ukrainian such as the immense wealth of diminutives, synonyms, and poetic images, and on the other hand he will find a similarity between English and Ukrainian in hundreds of everyday phrases and words formed from Indo-European stems.

The method of learning is clear from the composition of lessons and exercises. No hard and fast rules can be laid down as to the importance of the various parts of grammar. Each student will find in time how to grapple with them successfully. It is suggested, however, that the Ukrainian texts in each lesson be studied very carefully and at length, so that the beginner may become thoroughly acquainted

with vocabulary and sentence structure. If after working slowly through the unknown depths of the Ukrainian language, the student gains not only a knowledge of the language but also an interest in the people who speak it and in their country, the labors of the authors will be more than rewarded.

G.Luckyj is primarily responsible for the English and J.B.Rudnyckyj for the Ukrainian text. The publication of this book has been made possible by a generous grant from the Humanities Research Council of Canada. The authors are also indebted to President Watson Kirkconnell of Acadia University, Prof. Clarence A.Manning of Columbia University, Prof. C.H. Andrusyshen of the University of Saskatchewan, and Prof. Roman Smal Stocki of Marquette University for their most valuable comments and suggestions.

C O N T E N T S

	Page
Abbreviations	iv
Preface	i
Introduction: Ukrainian Language	I
P a r t O n e: The Alphabet	6
Phonetic Transcription of the Ukrainian Alphabet	8
Pronunciation	
A Note on Ukrainian Grammar	II
P a r t T w o: I.* Noun.Auxiliary Verb(є)	I3
2. The Verb бу́ти(to be)	I5
3. Gender. The Verb бути (to be) (Past Tense)	I6
4. The Verb бу́ти(to be) (Future Tense)	I9
5. Hard Declension. "I-sound Change"	20
6. Hard Declension (Locative Singular)	24
7. The Auxiliary Verb ма́ти(to have)Hard Declension (Accusative Singular)	26
8. Use of the Genitive after a Negative."The missing e,o"	27
9. Hard Declension (Dative Singular)	29
I0. Hard Declension (Instrumental Singular). The Use of Genitive	32
II. Hard Declension (Recapitulation). Use of the Vocative. Possessive Pron.	35
I2. First Conjugation	39
I3. Hard Declension (Plural)	4I
I4. Hard Declension (Plural II)	44
I5. Second Conjugation	46
I6. Hard Declension (Conclusion)	49
I7. Soft Declension (Masculine Nouns)	52
I8. Soft Declension (Feminine Nouns).Elision of Consonants	54
I9. Soft Declension (Neuter Nouns). The Adjective	56
20. Mixed Declension	59
2I. Consonant Declension (Feminine Nouns)	62

* Numbers on the left refer to the lessons.

22. Consonant Declension (Neuter Nouns) 65
23. The Adjective (Hard and Soft). The Past Tense 67
24. The Adjective (Degrees of Comparison) 70
25. The Adjective (Hard and Soft Declension) 74
26. The Adjective (Conclusion) 77
27. Personal Pronouns. Formation of Adverbs 82
28. Reflexive and Possessive Pronouns 86
29. Demonstrative Pronouns 91
30. Pronouns (Conclusion) 94
31. Numerals (Cardinal Numbers) 99
32. Numerals (Ordinals) 103
33. Numerals (Conclusion) 107
34. The Verb (Imperative Mood) 111
35. The Verb (Aspects). The Future Tense 115
36. The Verb (Aspects). Present and Past Participles. The Gerund. Passive Voice 120
37. The Verb (Subjunctive Mood). The Third Conjugation 126
38. The Adverb. The Preposition. The Interjection 131
39. The Conjunction. Ukrainian Syntax 136
Part Three: Grammatical Tables (paradigms) 141
Vocabulary 146
Area of Ukrainian Language (map) 185
Index 186

Abbreviations

acc.	accusative	N.	neuter
adj.	adjective	n.	noun
adv.	adverb	nom.	nominative
dat.	dative	p.	person
dim.	diminutive	pass.	passive
F.	feminine	PL(ur)	plural
fut.	future	sg.	singular
gen.	genitive	S.sing.	singular
imp.	imperative	trans.	transitive
inf.	infinitive	voc.	vocative
inst.	instrumental	1	first person
loc.	locative	2	second person
M.	masculine	3	third person

I N T R O D U C T I O N

UKRAINIAN LANGUAGE - ITS ORIGIN AND CHARACTERISTICS

Ukrainian is spoken today by over 45 million people. This figure includes, besides the Ukrainians, other nationalities - Russians, Poles, Jews, Germans, and Rumanians, who form about 20% of the total population in the Ukraine and who can speak Ukrainian, as well as those Ukrainians living as emigrants in Europe (200.000), Canada (350.000), the USA (800.000), and South America. Thus, although handicapped by the lack of accurate statistics, we can say that numerically Ukrainian-speaking people are second in the Slav family of nations (after the Russians) and fifth in the whole of Europe (after the Russians, the English, the French, and the Germans).

The territory where the Ukrainian language is spoken (see the map) is 236.000 sq.miles. Outside the frontiers of the Ukraine, settlements where the language is well preserved are in the following parts of the world: Europe (Yugoslavia), Asia (Soviet Asia, especially the so called "Green Ukraine" on the Amur river), North America (Canada,the USA), South America (Argentine, Brazil, Paraguay).

As the immediate neighbors of the Ukrainians are also Slavs, it is sometimes difficult to draw an exact boundary between the Ukrainian and the neighboring language. This is particularly the case on the Ukrainian-Byelorussian and Ukrainian-Slovak lingual frontiers. Very often mixed dialects are spoken in these border regions. The boundaries of the Ukrainian lingual territory are given on the map.

The Ukrainian language is quite separate and independent, though, like other languages, it shows many similarities with the languages spoken in the neighboring countries. This is especially visible in the relation of Ukrainian to other Slavic languages. The following Slavic languages show close ties with Ukrainian: Bulgarian, Serbian, Croatian, Slovak, Polish, Byelorussian and Russian. In order

to understand clearly the position of Ukrainian in this group of Slavic languages, it is necessary to know a little more about the division and history of Slavic languages.

In accordance with their geographical position Slavic languages fall into three groups:

I. E a s t S l a v i c: Byelorussian (White Ruthenian), Russian, Ukrainian;

2. w e s t S l a v i c: Czech, Lusatian (Upper and Lower), Slovak, Polish together with Kassubian;

3. S o u t h S l a v i c: Bulgarian, Croatian, Serbian, Slovene.

We do not know the original Proto-Slavic language, out of which all the separate Slavic languages developed, and we do not possess any written works in Proto-Slavic. Philologists agree that the breaking up of this language common to all ancient Slavs (Proto-Slavic) took place sometime before the 6th century as a result of the migration of various Slav tribes from their original homeland which was supposed to have been somewhere between the river Prypyat' and the upper Dnieper.

Old Church Slavic language is nearest to Proto-Slavic. The holy writings which are the copies of the prayer books from the IOth and IIth centuries made from the originals of the Slavic Bible translated by St.Cyril and Methodius from the Greek into a western Bulgarian dialect, are preserved in this Old Church Slavic language. It is thought that St.Cyril's pupil Clement invented a new alphabet taking as a basis the capital letters of the Greek alphabet, and that he named this new alphabet " c y r i l l i c " in honor of his teacher.

Among the countries where this alphabet was used was the Ukraine. Here it was used until the I8th century, when it was reformed into the so-called "h r a z h d a n k a" , which is the modern Ukrainian alphabet.Old Church Slavic is still used today in church services by the Russians, Ukrainians, Bulgarians, Byelorussians, Serbs, and partly by the Croats, though its pronunciation is much altered from the original and varies from country to country.

Contemporary Ukrainian has these characteristics which clearly distinguish it from Russian:

I. The "i- sound change" (the interchange of e and o with i in the closed syllable):

UKRAINIAN	RUSSIAN	
віл (vil)	вол (vol)	- ox
піч (pich)	печь (pyech)	- oven

2. The development of the original e to i:

ві́ра (vira)	ве́ра (vyera)	- belief
ріка́ (rika)	река́ (ryeka)	- river

3. The retention of hard consonants before an e:

село́ (selo)	село́ (syelo)	- village
тепе́р (teper)	тепе́рь (tyepyer)	- now

4. The alteration of the Proto-Slavic vowels і and ы:

ри́ба (ryba)	ры́ба (ryba)	- fish
би́ти (byty)	бить (bit')	- to beat

5. The development of the Proto-Slavic (G) to (H):

гора́ (hora)	гора́ (gara)	- mountain
ріг (rih)	рог (rog)	- horn

6. Characteristic groupings of -ри-,-ли- :

грими́ти (hrymity)	греме́ть (gremyet')	- to thunder
крива́вий (kryvavy)	крова́вый (krovavy)	- bloody

7. The so-called v o c a l i z e d (L) (written as в):

вовк (vouk)	волк (volk)	- wolf
взяв (vzyau)	взял (vzyal)	- he took

There are other characteristics in the stress, formation of words, declensions, syntax, and vocabulary which distinguish Ukrainian from Russian as well as from other Slavic languages.

Ukrainian has also many characteristics which link it with other Slavic languages. It is clear from the geographical position alone that Ukrainian lies in the very center of the Slavic family of languages. This prevents it from being influenced by non-Slavic languages and at the same time preserves it as a genuine heritage in that it is nearest to what may be called the pure Slavic.

Like other languages, Ukrainian has many dialects. We distinguish two principal groups of Ukrainian dialects: N o r t h e r n and S o u t h e r n. The Southern group falls into two more divisions: South-East and South-West. Apart from the dialects, there exists however, a literary or spoken standard Ukrainian used in public offices, schools, literature, press, broadcasting, etc.

The oldest literary language in the Ukraine was the Old Church Slavic which came to the Ukraine from Bulgaria at the time of acceptance of Christianity by Volodymyr the Great of Kiev in 988. This original Church Slavic was greatly modified in pronunciation and orthography, and it became more and more "ukrainized." This modified Church Slavic was the literary language in the Ukraine till the end of the I8th century.

A new era in Ukrainian literature started with the publication of Kotlyarevsky's "Aeneid" in 1789, which was written in the language as spoken by ordinary people. K o t l y a r e v s k y* was followed by K v i t k a - O s n o v y a - n e n k o, M e t l y n s k y, H r e b i n k a, K u l i s h, and S h e v c h e n - k o, all of whom (especially the greatest Ukrainian poet Shevchenko) established the standard modern Ukrainian literary language, largely based on the spoken Eastern Ukrainian dialect. Further progress of the literary language was secured by such I9th century writers and poets as M a r k o V o v c h o k, R u d a n - s k y, H l i b o v, S t o r o z h e n k o, S h a s h k e v y c h, F e d k o v y c h, M y r n y, N e c h u y-L e v y t s k y, I v a n F r a n k o, K o t s y u b i n - s k y, L e s y a U k r a i n k a and others.

Due to the ban on printing and writing in Ukrainian in Tsarist Russia in 1876, the center of Ukrainian literary life moved to Lviw in Western Ukraine, then under Austrian rule. Many Ukrainian writers living in Russia printed their works in Lviw. During the period of the ban (I876-I906) the Ukrainian literary language acquired much from Western dialects, but basically it remained unchanged and emerged mature and crystallized after the I905 revolution. Since I9I7 Ukrainian has become the official language in the Soviet Ukraine. A great amount of linguistic research has been done since that time, and today the Ukrainian language has come even more to the foreground of the European scene with the official ad-

*All Ukrainian names will appear henceforth in the "popular" transliteration. For explanation of this term vid.p.

mission of Soviet Ukraine to the United Nations.

The finest examples of modern Ukrainian literature can be found in the works of Samchuk, Tychyna, Rylsky, Khvylovy, Yanovsky, Antonych, Malanyuk and others.

Today, inspite of all the difficulties, the Ukrainian language is more alive than ever. It may be used to convey to readers and listeners many different messages, but, as it remains the expression of the whole nation, it must be studied and appreciated objectively as a language, not as a medium of political propaganda.

ПЕ́РША ЧАСТИ́НА

PART ONE

I. THE ALPHABET

Printed:	Written:	Ukrainian name:	English Transliteration: Popular:	English Transliteration: Academic:	Pronunciation:
А, а	*А а*	ah	a	a	like a in father
Б, б	*Б б*	beh	b	b	b baker
В, в	*В в*	veh	v	v	v very
Г, г	*Г г*	ha	h	h	h home
Ґ, ґ	*Ґ ґ*	ghe	g	g	g good
Д, д	*Д д*	deh	d	d	d dog
Е, е	*Е е*	eh	e	e	e set
Є, є	*Є є*	yeh	ye	je	ye yes
Ж, ж	*Ж ж*	zhe	zh	ž	s pleasure
З, з	*З з*	zeh	z	z	z zebra
И, и	*И и*	yh	y	y	y myth
І, і	*І і*	ee	i	i	ee see
Ї, ї	*Ї ї*	yee	yi	ji	yee yeast
Й, й	*Й й*	yi	y	j	y boy
К, к	*К к*	kah	k	k	k king
Л, л	*Л л*	el	l	l	ll all
М, м	*М м*	em	m	m	m man
Н, н	*Н н*	en	n	n	n not
О, о	*О о*	o	o	o	o for
П, п	*П п*	peh	p	p	p pot
Р, р	*Р р*	er	r	r	r rat
С, с	*С с*	es	s	s	s speak

Printed:	Written:	Ukrainian name:	English Transliteration: Popular:	Academic:	Pronunciation:
Т, т	Т т	teh	t	t	like t in tea
У, у	У у	oo	u	u	oo food
Ф, ф	Ф ф	ef	f	f	f fire
Х, х	Х х	kha	kh	x	ch loch
Ц, ц	Ц ц	tseh	ts	c	ts fats
Ч, ч	Ч ч	cheh	ch	c	ch chin
Ш, ш	Ш ш	sheh	sh	s	sh shop
Щ, щ	Щ щ	shcheh	shch	sc	shch fresh cheese
Ю, ю	Ю ю	you	yu	ju	u duke
Я, я	Я я	ya	ya	ja	ya yard
ь	ь	yir	shown by an apostrophe (')		

ь has no sound value. It is called "softening sign" as it softens the preceding consonant.

2. How to join letters into words:

село, вулиця, місто, січень, листопад

Exercise

Write out the following words:

ДОРОГА	ГАРНИЙ	ОСІННІЙ
КИЇВ	ОДЕСА	ЛЬВІВ
АМЕРИКА	КАНАДА	АНГЛІЯ
жаль	хмарочка	шістнадцять

3.PHONETIC TRANSCRIPTION OF THE UKRAINIAN ALPHABET

а	a	і	i	т	t
б	b	ї	ji	у	u
в	v or w	й	j	ф	f
г	h	к	k	х	χ
ґ	g	л	l or ɫ	ц	ts
д	d	м	m	ч	tʃ
е	ɛ	н	n	ш	ʃ
є	jɛ	о	ɔ	щ	ʃtʃ
ж	ʒ	п	p	ю	ju
з	z	р	r	я	ja
и	ï	с	s	ь	[′]

4.PRONUNCIATION

I. Ukrainian has a phonetic alphabet and therefore its pronunciation is simple. Each letter in the Ukrainian alphabet (with few exceptions) represents only o n e sound.

2. V o w e l s:

All Ukrainian vowels are short and open.

There are the following s i m p l e vowels: а, е, и, і, о, у

There are the following s o f t e n i n g vowels: я, є, ї, ю

3. In the following instances the vowels я,є,ю, are always pronounced as diphthongs with й as the first sound. They are, therefore, also called i o t a t e d (i.e. containing the -j- sound).

a. when they occur as a separate word:

я ja (I) є jɛ (is)

b. at the beginning of a word:

яма jama (pit) Євген jɛvhɛn (Eugene) Юрко jurkɔ (George)

c. after a vowel:

моя *mɔja* (my)F твоє *tvɔjɛ* (your)N свою *svɔjʊ* (own)

d. after the labials:

п'ять *pjat'* (five) б'ють *bjut'* (they beat)

полум'я *pɔtumja* (flame) свято *svjatɔ* (holiday)

4. After all other consonants я,є,ю, have the sound value of a,e,y , but at the same time they soften the preceding consonant:

зять *z'at'* (son-in-law) ляля *lala* (doll) усюди *us'udï* (everywhere)

5. The fourth iotated vowel ї is always pronounced as *ji* . It is used at the beginning of a word, after a vowel, and after an apostrophe:

їхати *jixatï* (to ride) Україна *ukrajina* (Ukraine) в'їхав *vjixaw* (he drove in)

6. Apart from я,є,ю,ї , which sometimes appear as diphthongs (see above 3,5), there are the following diphthongs in Ukrainian:

ай		prounounced like		igh	in	high
ей		"	"	ay	"	May
ий	*ïj*	-	-	-	-	-
ій	*ij*	-	-	-	-	-
ой		pronounced like		oy	in	coy
уй		"	"	ui	"	fluid
йо		"	"	ya	"	yawn

ьо = йо , but it is used after softened consonants, while йо stands at the beginning of a word or after a vowel.

7. Consonants are divided into:

Voiced: б, в, г, ґ, д, ж, з, л, м, н, р

Voiceless: п, с, т, ф, х, ц, ч, ш, щ

8. Ukrainian л is pronounced like the English so-called "dark l" (l at the end of words, e.g. in all, kneel). Only л softened by ь or an і is pronounced like the English l in lily.

"dark l": лице *tïtsɛ* (face) "soft l": Львів *lɪw* (Lwiw)

9. Ukrainian р is rolled and is always pronounced with a strong trill.

10. Ukrainian в can have two sound values:

a. вода *vɔda* (water)

b. взяв *vz'aw* (he took)

11. The following consonants may be softened by the softening sign ь : д, з, л, н, с, т, ц

мідь *mɪd'* (copper) мазь *maz'* (lubricant)

сіль *sɪl'* (salt) тінь *t'ɪn'* (shadow)

вісь *vɪs'* (axle) сіть *s'ɪt'* (net) швець *ʃvɛts'* (shoemaker)

12. For the sake of euphony some consonants are pronounced soft before the softening vowels, sometimes before an і , and also before other consonants.

e.g. Сян *s'an* (Sian) дід *d'ɪd* (old man)

хліб *χl'ɪb* (bread) світ *s'vɪt* (world)

волосся *vɔtɔs'a* (hair) життя *zït'a* (life)

13. Apostrophe is used after б,в,м,п,ф,and before softening vowels я,є,ю,ї. It indicates that the letters between which it stands must be pronounced distinctly and separately.

e.g. п'ять - five зв'язати - to tie together

б'є - he beats м'ясо - meat

14. Й is a consonant, its sound being similar to that of y in day.

15. Ukrainian has two c o m p o u n d c o n s o n a n t s:

дж *dʒ* j in judge : джерело- spring ; дз *dz* ds in words : дзвін- bell

They are pronounced as separate sounds, however, when occurring in compound words: віджив *vɪdʒïw* (he revived) надзвичайно *nadʒvïtʃajnɔ* (exceptionally)

5. A NOTE ON UKRAINIAN GRAMMAR

Ukrainian is a highly inflected language; Ukrainian words, that is, undergo many changes as required by their case, gender, number, tense, person, mood, voice, etc.

In order to make it easier for an English-speaking student to have a clear picture of Ukrainian grammar, the following explanatory list of grammatical terms, some of which are not common in English, is supplied.

I. In Ukrainian there are n i n e parts of speech (in English there are eight):

Іменник	Noun
Займенник	Pronoun
Прикметник	Adjective
Прислівник	Adverb
Дієслово	Verb
Прийменник	Preposition
Числівник	Numeral
Сполучник	Conjunction
Вигук	Interjection

2. As in English, the inflections of nouns, pronouns, and adjectives are called d e c l e n s i o n s ; the inflection of verbs - c o n j u g a t i o n.

3. Ukrainian has no definite or indefinite article.

4. All Ukrainian nouns, pronouns, adjectives, and verbs have each a different gender : either m a s c u l i n e, f e m i n i n e, or n e u t e r. In most cases the gender of a word can be recognized by the word's ending.

5. All declensions of Ukrainian nouns, pronouns, and adjectives have s e v e n cases:

I. Називний	The Nominative
2. Родовий	The Genitive (or Possessive)

3. Давальний	The Dative
4. Знахідний	The Accusative
5. Кличний	The Vocative
6. Орудний	The Instrumental
7. Місцевий	The Locative

The nominative case is that taken by the subject of a sentence or clause. We find the subject by answering the question:

Who or What? (Хто? Що?) : брат - brother

The genitive case denotes ownership or possession and answers the question beginning with:

Whose or of what? (Кого? Чого?) : брата - brother's

The dative case denotes the indirect object of the verb and can be discovered by a question beginning with:

To whom or to what? (Кому? Чому?) : братові - (to)brother

The accusative case denotes that the noun is the direct object of the verb. It answers the question beginning with:

Whom or what? (Кого? Що?) : брата - brother (him)

The vocative case denotes direct address, calling or exclamation:

: брате! brother!

The instrumental case expresses the means by which something is done and answers the question:

By whom or with what? (Ким? Чим?) : братом-(with)brother

The locative* case indicates the place of an action and answers the question:

Where? (Де?) : (в)братові - (in) brother

6. Ukrainian verbs have both a singular and a plural number. They have three persons (I, you, he, she, it) in the singular and three persons (we, you, they) in the plural. Verb endings for each person are different. Ukrainian verbs are inflected like English verbs, by tense, mood, and voice.

* The locative case is also called the prepositional since it is never used without a preposition.

ДРУ́ГА ЧАСТИ́НА

PART TWO

ПЕ́РША ЛЕ́КЦІЯ

FIRST LESSON

Що це є?

Це є рот.	Це є о́ко.	Це є голова́.
Це є зуб.	Це є у́хо.	Це є борода́.
Це є ніс.	Це є рука́.	Це є воло́сся.

I. Every Ukrainian word has a s t r e s s a c c e n t. The Ukrainian accent is movable and often changes its position in the same word (e.g.in the declensions of nouns and conjugations of verbs). It is marked (′) in words of more than one syllable throughout this handbook, but it is never printed in ordinary books. Occasionally a word may be accented in two different ways, both ways being permissible. In such a case both accents are indicated.

2. The auxiliary verb є (is,are) may be omitted. Thus we can say equally well:

Що це?

Це рот.	Це о́ко.	Це голова́.
Це зуб.	Це у́хо.	Це борода́.
Це ніс.	Це рука́.	Це воло́сся.

Чи це (є)....?

Чи це (є) рот?	-	Так,це (є) рот.
Чи це (є) зуб?	-	Так,це (є) зуб.
Чи це (є) ніс?	-	Так,це (є) ніс.
Чи це (є) о́ко?	-	Ні,це не (є) о́ко.
Чи це (є) у́хо?	-	Ні,це не (є) у́хо,

Чи це (є) рука́?	-	Ні,це не (є) рука́.
Чи це (є) голова́?	-	Ні,це не (є) голова́,це (є) рука́.
Чи це (є) борода́?	-	Ні,це не (є) борода́,це (є) ніс.
Чи це (є) воло́сся?	-	Ні,це не (є) воло́сся,це (є) зуб.

3. Ukrainian has no definite or indefinite article.

4. A question in Ukrainian begins usually with **чи** which has no equivalent in English. **Чи** in the middle of a sentence = w h e t h e r, i f.

Це рука́, а це голова́. Це о́ко, а це теж о́ко. Це голова́, це рука́, а що це? Це ніс. Це не воло́сся, це не у́хо, це не зуб, а що це? Це борода́. Ні, це не борода́. Так,так, це борода́. Чи це теж борода́? Ні, це о́ко. А це що? Це воло́сся. Це (є) рука́, а це не (є) рука́. Це (є) у́хо, це теж (є) у́хо, це (є) о́ко, це теж (є) о́ко, а що це (є)? Це не є а́ні голова́, а́ні воло́сся. Це (є) ніс. Це не рука́, це не зуб, це не рот, це не ніс. Це не є а́ні рука́, ані зуб, ані рот, це ніс.

R e a d i n g e x e r c i s e.

Very many Ukrainian words are formed from the same Indo-European stems as their English equivalents and are easy to learn:

МА́ТИ БРАТ СЕСТРА́ СИН ; АМЕ́РИКА А́НГЛІЯ АРТИ́СТ БЮРО́
ЕМІҐРА́ЦІЯ ЖИРА́ФА ІСТО́РІЯ КЛЯ́СА ЛЕ́КЦІЯ ЛІТЕРАТУ́РА МУ́ЗИКА
ОБ'Є́КТ ОФІЦЕ́Р РА́ДІО СТУДЕ́НТ ФІЛЬМ ФО́РМА ЦИГА́РКА

I d i o m s.

In order to acquaint the student with Ukrainian idiomatic expressions, two of them will be introduced in every lesson. Their English translation is often not literal but also idiomatic. The meanings of the words composing these idioms will be found in the final vocabulary.

Дя́кую.	Thanks.	Прошу́.	Please.

V o c a b u l a r y.

що	what	це	this, these

є	is, are	борода́	chin, beard
рот	mouth	воло́сся	hair
зуб	tooth	ні	no
ніс	nose	так	yes, so
о́ко	eye	не	not
у́хо	ear	а	and, or, but
рука́	hand, arm	теж	also
голова́	head	а́ні....а́ні	neither....nor

ДРУ́ГА ЛЕ́КЦІЯ — SECOND LESSON

The Verb бу́ти - to be*(Present Tense)*

I. я є	I am	ми є	we are
2. ти є	you are	ви є	you are
3. він (вона́, воно́) є	he (she,it) is	вони́ є	they are

Де хто є?

Я є тут. Ти є там. Він є теж там. Ми є тут, а ви є там. Він є тут і вона́ є тут. Він і вона́ є тут. Вона́ є там і воно́ є там. Ми є вдо́ма. Ви є надво́рі. Ми є вдо́ма, а ви є надво́рі. Ми є вдо́ма й ви є вдо́ма, а вони́ є надво́рі. Він і вона́ є тут, надво́рі. Вона́ й він є там. Де? Вдо́ма. Вони́ є тут і там. Ти тут, я там. Він тут, вона́ й воно́ там. Ми вдо́ма, ви надво́рі. Ти тут? Так, і вона́ тут. Так? Вона́ теж тут? Хто (є) там? Тут я.

I. The conjunction і (and) is used after a word ending in a consonant. After a word ending in a vowel і changes to й : він і вона́ ; вона́ й він

2. The second person singular (ти) is used in conversation within the family circle and with intimate friends; the second person plural (ви) is used in all other circumstances.

Де що є?

Де є рот?	-	Рот є тут.
Чи тут є о́ко?	-	Так, о́ко є тут.
Чи у́хо є тут?	-	Ні, тут не є у́хо, тут є о́ко.
Чи рука́ є теж тут?	-	Ні, рука́ не є тут, рука́ є там.

Де є рот і зу́би? - Рот і зу́би є тут.

Де рука́, а де нога́? - Рука́ тут, а нога́ тут.

Де є голова́, а де є нога́? - Голова́ є тут, а нога́ є там.

Чи воло́сся є там, де голова́? - Так, воло́сся є там, де голова́.

Чи ніс є там, де нога́? - Ні, ніс не є там де нога́, ніс є тут.

E x e r c i s e*

T r a n s l a t e: I am here, you are there. Are they out(doors)? No, they are not out, they are at home. He and she are here. They are there. Where is the head? The head is here. Are the teeth here? No, the teeth are not here, the teeth are there. Is the mouth here? Yes, the mouth is here. Where is the foot? The foot is here, not there where the hand is.

I d i o m s.

Ви́бачте! Excuse me! Бу́дьте такі́ до́брі. Be so kind.

V o c a b u l a r y.

де	where	й = і	
хто	who	вдо́ма	at home
тут	here	надво́рі	out(doors), outside
там	there	зу́би	teeth
і	and	нога́	leg, foot

ТРЕ́ТЯ ЛЕ́КЦІЯ THIRD LESSON

Gender

The Verb бу́ти - to be*(Past Tense)*

Яке́ що є?

Ніс мали́й. Борода́ мала́. О́ко мале́. Голова́ вели́ка. Яке́ у́хо? Воно́ коро́тке. Чи рука́ теж коро́тка? Ні, рука́ не коро́тка, вона́ до́вга. Яка́ нога́? Нога́ теж до́вга. Яке́ воло́сся? Воло́сся є або́ до́вге, або́ коро́тке. Де є рот і яки́й він? Рот є тут, він

* In many cases for the sake of the idiomatic Ukrainian, correct English has had to be sacrificed.

малий. Який зуб і де він? Зуб білий, він тут. Білий зуб є тут. Довга рука є там. Де коротке волосся, а де довге? Коротке волосся тут, довге там.

1. There are three g e n d e r s in Ukrainian: m a s c u l i n e, f e m i n i n e, and n e u t e r.

2. The g e n d e r of a word is usually recognized by its e n d i n g.

3. Adjectives with stems ending in a hard consonant take the following endings:

m a s c u l i n e:	-ий	e.g. мал<u>ий</u>, довг<u>ий</u>
f e m i n i n e:	-а	e.g. мал<u>а</u>, довг<u>а</u>
n e u t e r:	-е	e .g.мал<u>е</u>, довг<u>е</u>

4. In a sentence the gender of an adjective is always determined by the gender of the noun to which it refers:

ніс (masc) - малий ; голова (fem) - велика

5. The gender of n o u n s can be recognized by the following endings:

a. Most nouns ending in a c o n s o n a n t are m a s c u l i n e:

ніс, рот

b. Nouns ending in -а are f e m i n i n e:

рука, нога, голова

c. Nouns ending in -о are n e u t e r. Nouns ending in -я after a d o u b l e c o n s o n a n t are also mostly n e u t e r:

око, ухо; волосся

6. <u>Note</u>: Nouns referring to male persons are always m a s c u l i n e even if ending in -о or -а : батько - father

Nouns referring to female persons are always f e m i n i n e even if they do not end in -а : мати - mother

7. The adjective must always agree with the noun or pronoun in n u m b e r, g e n d e r, and c a s e: мала рука, довгий ніс, біле молоко, вона велика.

8. Verb t o b e (бу́ти) - p a s t t e n s e:

я був, я була́, я було́	I was	ми були́	we were
ти був, ти була́, ти було́	you were	ви були́	you were
він був	he was	вони були́	they were
вона була́	she was		
воно було́	it was		

9. There is only one p a s t t e n s e of бу́ти , and it may mean: I was, I have been, I had been.

10. In the past tense the verb бу́ти may never be omitted:

ка́ва чо́рна	b u t:	ка́ва була́ чо́рна
(the coffee is black)		(the coffee was black)
воло́сся до́вге	b u t:	воло́сся було́ до́вге
(the hair is long)		(the hair was long)

Яке́ що було́? Яки́й хто був?

Я був мали́й. Яка́ була́ вона́? Вона́ була́ теж мала́. Що це було́? Це було́ молоко́. Яке́ було́ молоко́? Воно́ було́ бі́ле. Яка́ була́ ка́ва? Ка́ва була́ чо́рна. А яка́ вона́ тепе́р? Тепе́р вона́ бі́ла. Воло́сся було́ коро́тке, а тепе́р воно́ до́вге. Чи ви були́ надво́рі? Ні, ми не були́ надво́рі, ми були́ вдо́ма.

E x e r c i s e

T r a n s l a t e: The nose is small; the hand is big. The foot is also big. The hair was short, but now it is long. I was little, but now I am big. She was little and is little. Here is the black coffee, there is the white milk. The hair is black and long. The beard was not long. The ear is also not big.

I d i o m s.

Що чува́ти?	What's the news?
Все в поря́дку.	Everything is all right.

V o c a b u l a r y.

який (-ка́,-ке́)	what kind of, what	або́	
малий (-ла́,-ле́)	little, small	молоко́	milk
великий (-ка,-ке)	big, great	ка́ва	coffee
коро́ткий (-ка,-ке)	short	чо́рний (-на,-не)	black
до́вгий (-га,-ге)	long	тепе́р	now
бі́лий (-ла,-ле)	white		

ЧЕТВЕ́РТА ЛЕ́КЦІЯ — FOURTH LESSON

The Verb бу́ти - to be *(Future Tense)*

бу́ду	I shall be	бу́демо	we shall be
бу́деш	you will be	бу́дете	you will be
бу́де	he (she,it) will be	бу́дуть	they will be

Де хто бу́де?

Де бу́деш уве́чері? Уве́чері бу́ду вдо́ма. А ти? Я бу́ду в теа́трі. Де бу́дете сього́дні? Сього́дні бу́демо в кінотеа́трі. А ви? Ми теж там бу́демо. Чи бу́дете попо́лудні вдо́ма? Ні, попо́лудні ми не бу́демо вдо́ма, бу́демо в мі́сті. Чи ви теж бу́дете там? Ні, ми бу́демо вдо́ма. Чи надво́рі бу́де сього́дні пого́да? Ні, надво́рі є тепе́р него́да й уве́чері бу́де теж него́да. Сього́дні вра́нці й попо́лудні була́ пого́да, а ввечері него́да. Пого́да бу́де до́вга, него́да бу́де коро́тка.

I. In the f u t u r e t e n s e the verb бу́ти can be used **without** the personal pronoun (я,ти,він, etc.) as the distinct verb endings make the pronouns unnecessary. Only where it is necessary to emphasize the particular person is the personal pronoun added in front of the verb.

Чи бу́деш в теа́трі?	-	Так, бу́ду в теа́трі.
Бу́дете ввечері в кінотеа́трі?	-	Ні, вони́ бу́дуть в теа́трі, ми бу́демо вдо́ма.
Чи він був в мі́сті?	-	Ні, вона́ була́ в мі́сті.
Чи він був уве́чері вдо́ма?	-	Ні, він не був удо́ма ввечері.
Чи бу́дете теж удо́ма?	-	Так, ми бу́демо вдо́ма.

2. The preposition в (in) is used only after words ending in vowels. After words ending in consonants в changes to у :

вона́ в теа́трі; він у теа́трі - вона́ вдо́ма; він удо́ма

E x e r c i s e

T r a n s l a t e: I was at home this afternoon. I shall be there tonight. Will you be in the cinema tonight? No, we shall be in the theatre. We shall not be at home. What is the weather like today? In the morning the weather was fine. In the evening the weather will be bad. Will you be in town today? I shall be there this afternoon.

I d i o m s.

Мені́ (ду́же) при́кро.	I am (very) sorry.
Мені́ одна́ково.	It is all the same to me.

V o c a b u l a r y.

уве́чері	in the evening, tonight	пого́да	weather, good weather
в теа́трі	in the theatre	него́да	bad weather
сього́дні	today	вра́нці	early in the morning
в кінотеа́трі	in the cinema	в	in
попо́лудні	in the afternoon	у = в	
в мі́сті	in town		

П'Я́ТА ЛЕ́КЦІЯ FIFTH LESSON

Hard Declension - Genitive Singular

"I-sound Change"

О́ д я г.

Люди́ні тре́ба сурду́та, камізе́льки, крава́тки, по́яса, соро́чки, ху́стки, черевика́, капелюха́ або́ ша́пки й ху́сточки. О́дяг є з сукна́, полотна́, во́вни або бово́вни, з шо́вку й оксами́ту. Сурду́т є з сукна́, соро́чка з полотна́, а крава́тка й ху́сточка з шо́вку. Ху́стка є з во́вни або́ з шо́вку. Вліті не тре́ба ані капелюха́, а́ні ху́стки.

I. All nouns ending in a hard consonant or a vowel preceded by a hard consonant belong to the h a r d d e c l e n s i o n.

сурду́т, ху́стка, полотно́

2. The g e n i t i v e case of the h a r d d e c l e n s i o n has the following endings:

m a s c u l i n e: -а,-у, f e m i n i n e: -и, n e u t e r: -а,

3. Notice that in the construction with тре́ба the subject is always in the d a t i v e and the object in the g e n i t i v e.

e.g. люди́ні тре́ба соро́чки - a man needs a shirt

Це ніс. Він без но́са. Це вели́кий дім. Вдо́ма тре́ба стола́. Там бу́де вели́кий дім. Люди́ні тре́ба до́му. Був до́вгий ве́чір. Вве́чері бу́де пого́да.

I-*sound Change*

ніс - но́са, дім - до́му, ве́чір - вве́чері

This interchange of і with о or е is a permutation most characteristic of the Ukrainian language, which most clearly distinguishes it from all other Slav languages. For a student to understand fully the working of this law in Ukrainian, he would have to read much more widely in the history of the Ukrainian language. It is unfortunately impossible in the present work to do more than draw the broad outline of these permutations.

In Ukrainian words are divided into syllables on a phonetic basis, and there are as many syllables in a word as there are vowels. Historically, the " і-sound change" can be explained, therefore, as a reduction of the number of syllables in a word. The change of о and е to і occurs only when the original (Proto-Slavic) о or е were followed by a syllable ending with an ъ or ь (which later disappeared).

Thus, for example, the word ніс had originally two open syllables но - съ (ъ being really a vowel). Later, when ь finally disappeared the word became monosyllabic : ніс (closed syllable ending in a consonant), and о eventually changed to і.

It must be remembered, however, that such vowel changes took place only as

a result of the elision of ъ and ь, mostly at the ends of words. Therefore we find many Ukrainian words which have an е or an о in a closed syllable at the beginning of a word (e.g. вес-на́, ро́з-кіш).

The student should observe the following general rules governing these sound changes:

a. An open syllable (ending in a vowel) has о or е.

сто-ла́, вве́-че-рі

b. A closed syllable (ending in a consonant) has і.

стіл, ве́-чір

This sound change does not take place in the declension of nouns alone, but also in all inflexions and conjugations as well as in words having a common derivation (with the same stem).

e.g. мій -/мо́-го/ (my) pronoun стій - /сто-я́-ти/ (to stand) verb

бра́-тів - /бра́-то-во-го/ (brother's) adjective віль-ний - /во́-ля/ (free - freedom) common derivation

M a i n e x c e p t i o n s:

О or е in an open syllable does not become an і in a closed syllable:

I. When in the course of the declension or conjugation of a word, the о or е is dropped (cf. Lesson 8,para 2).

nom:хло́-пець (boy) gen: хло́-пця

nom:сон (dream) gen: сна

3 p.Present :ви́-тер (he wiped) I p.Future: ви́-тру (I shall wipe)

2. In groups -ор,-ов-,-ер-,-ро-,-ло-,-ре-,when о or е stand between consonants.

nom	gen	nom	gen
горо́ (hill)	гор-ба́	кров (blood)	кро́-ви
вовк (wolf)	во́в-ка	кло́ч-ця (floccule)	кло́ч-ця
смерть (death)	сме́р-ти	хрест (cross)	хре-ста́

3. In most groups -оро-,-оло-,-ере-,-еле-.

nom	gen	nom	gen
во́-рог (enemy)	во́-ро-га	бе́-рег (shore)	бе́-ре-га
мо́-лот (hammer)	мо́-ло-та	зе́-лень (verdure)	зе́-ле-ні

4. In words of foreign origin including those from Old Church Slavic.

e.g.	nom	gen
	Ло́н-дон (London)	Ло́н-до-ну
	том (volume)	то́-му
	за-ко́н (law)	за-ко́-ну

5. In diminutives ending in -очка,-ечка,-енька,-енка.

e.g.	жі́-ноч-ка (little woman)	до-рі́-жень-ка (little pathway)	ні́-жень-ка (little foot)

І is also kept in open syllables in nouns which drop о or е from their ending in the course of declension.

кі-не́ць (end) кін-ця́

In many other diminutives і is retained in an open syllable according to a " principle of analogy" or what is really the tendency of the і to keep its position.

Thus: бджі́-лонь-ка (little bee) го-лі́-вонь-ка (little head)

E x e r c i s e

T r a n s l a t e: At home one needs coffee and milk. The coffee is without milk. A man needs clothing. Clothing is made either of wool or of cloth. He is without a hat and without a tie. In summer one needs no hat.

I d i o m s.

Як вам живе́ться?	How are you?
На мою́ ду́мку.	In my opinion.

V o c a b u l a r y.

о́дяг (-у) M	clothing, suit of clothes	сукно́ (-на́) N	cloth
люди́на (-ни) F	human being, man	полотно́ (-на́) N	linen
тре́ба	one needs	во́вна (-ни) F	wool
сурду́т (-а) M	jacket	баво́вна (-ни) F	cotton
камізе́лька (-ки) F	vest	шовк (-у) M	silk
крава́тка (-ки) F	tie	оксами́т (-у) M	velvet
по́яс (-а) M	belt	влі́ті	in summer
соро́чка (-ки) F	shirt	стіл (стола́) M	table
ху́стка (-ки) F	scarf	дім (до́му) M	house
череви́к (-а) M	shoe	ве́чір (-чора) M	evening
капелю́х (-а́) M	hat	без	without
ша́пка (-ки) F	cap	either - or	або́ - або́
ху́сточка (-ки) F	handkerchief	one needs no	не тре́ба

ШО́СТА ЛЕ́КЦІЯ SIXTH LESSON

Hard Declension - Locative Singular

The Sound Change к—ц,г—з,х—с

Ш к о́ л а.

В мі́сті є шко́ла. У шко́лі є коридо́р,кля́са й конференці́йна за́ля. Телефо́н є на коридо́рі. У кля́сі є стіл, крі́сло, ла́вка, ша́фа й табли́ця. На столі́ є де́нник, калама́р і перо́. В каламарі́ є чорни́ло. На ла́вці є кни́жка, при ша́фі сто́лик, а на сто́лику кре́йда. У кля́сі була́ ма́па, але́ вона́ тепе́р на коридо́рі. В кля́сі є ще радіоапара́т, а при вікні́ о́браз.

I. The locative singular of hard nouns has usually the ending -і:

на столі́, в кля́сі, при вікні́

2. In these instances the consonants preceding the final -і are altered in the following manner: К to Ц; Г to З; Х to С

рука́ - hand	на руці́	on the hand
рі́г - corner	на ро́зі	on the corner
у́хо - ear	в у́сі	in the ear

3. Some hard nouns, especially masculine ones ending in -к,-г,-х have in the locative singular the ending -у. In such nouns the consonants remain unchanged.

мох - moss	на мо́ху	on the moss
сік - juice	у со́ку	in the juice
сто́лик-stool	на сто́лику	on the stool

4. There are a few nouns which in the locative singular can take both endings: -і and -у.

e.g. степ - steppe	на степі́	or	на степу́	in the steppe
сад - orchard	у саді́	"	у саду́	in the orchard
дах - roof	на даді́		на даху́	on the roof

Sometimes this double ending influences the stress: мед;у ме́ді;у меду́ - in honey

У ка́ві є молоко́, в молоці́ цу́кор. У руці́ кни́жка. На нозі́ череви́к. Нога́ без череви́ка це бо́са нога́. На голові́ капелю́х. Він у ша́пці, вона́ в капелю́сі. Ми в доро́зі. При шко́лі й при теа́трі широ́ка доро́га. При доро́зі вели́кий дім. У мі́сті є звича́йно шко́ла, теа́тр і кінотеа́тр.

Exercise

Translate: We are in a classroom. Here is a table, a cupboard, a chair, and a blackboard. The window is in the corridor. The telephone is at the window. The school is in the main street. Near the school is a big house. It is the cinema. Tonight we shall go to the cinema. Will you be there? No, we shall be at home.

Idioms.

Ні сі́ло, ні впа́ло.	Unexpectedly.
Чого́ вам (тобі́) тре́ба?	What do you want?

Vocabulary.

шко́ла (-ли) F	school	о́браз (-у) M	picture
коридо́р (-а) M	corridor	але	but
кля́са (-си) F	classroom, class	рі́г (ро́га) M	corner
конференці́йна за́ля	staff room, conference room	мох (-у) M	moss
		мед (-у) M	honey
телефо́н (-у) M	telephone	сік (со́ку) M	juice
де́нник (-а) M	school register	степ (-у́) M	steppe
калама́р (-а́) M	inkpot	сад (-у́) M	orchard
перо́ (-ра́) N	pen	дах (-у́) M	roof
чорни́ло (-ла) N	ink	цу́кор (-кру) M	sugar
ла́вка (-ки) F	desk, bench	бо́сий (-са,-се)	barefooted
при	at, by	широ́кий (-ка,-ке)	wide
ша́фа (-фи) F	cupboard	доро́га (-ги) F	road, way
сто́лик (-а) M	stool	звича́йно	usually
кре́йда (-ди) F	chalk	теа́тр (-тру) M	theatre
ма́па (-пи) F	map	кінотеа́тр (-тру) M	cinema
кни́жка (-ки) F	book	крі́сло (-ла) N	chair
табли́ця (-ці) F	blackboard		
ще	also, yet		
радіоапара́т (-у) M	radio	main street	головни́й (-на́,-не́) вулиця (-ці) F
вікно́ (-на́) N	window		

СЬО́МА ЛЕ́КЦІЯ SEVENTH LESSON

The Auxiliary Verb ма́ти - to have

Hard Declension - Accusative Singular

ма́ю	I have	ма́ємо	we have
ма́єш	you have	ма́єте	you have
ма́є	he (she,it) has	ма́ють	they have

Р о д и́ н а.

Ба́тько й ма́ти, дочка́ й син, дід і ба́ба, внук і вну́чка це роди́на. Я ма́ю бра́та, ти ма́єш сестру́. Брат ма́є си́на, сестра́ дочку́. Брат ба́тько, сестра́ ма́ти, а я па́рубок. Ми ма́ємо ба́тька, він уже стари́й. Брат ма́є жі́нку, вона́ ще молода́. Бра́това дочка́ мала́; вона́ ма́є ля́льку, пе́сика й ко́тика. Вона́ ще дити́на. Я був теж дити́на, а тепе́р я вели́кий, ма́ю а́вто й радіоапара́т.

I. Feminine nouns of hard declension have in the accusative singular the ending -у: сестру́, жі́нку

2. The accusative singular of all masculine and neuter nouns denoting inanimate te objects has always the same ending as the nominative:

nom: стіл acc: стіл

а́вто а́вто

3. The accusative singular of masculine nouns denoting animate objects is always the same as the genitive:

nom: син gen & acc: си́на

Answer the following questions:

Що ма́єш у то́рбі?	У то́рбі ма́ю..... (book, pen, chalk)
Що там ма́єте в ша́фі?	В ша́фі ма́ємо..... (clothes, handbag)
Що ма́єте при ха́ті?	При ха́ті ма́ємо..... (orchard)

Кого́ ма́єш з роди́ни?	З роди́ни ма́ю.....(father, brother, sister)
Що ма́єш від ба́тька?	Від ба́тька ма́ю.....(car, radio)

E x e r c i s e

T r a n s l a t e: I have a book. The book is big. The sister has a child. It is a boy. He was small, but now he is big. The mother is old, the daughter is young. The father is the head of the family. We have a house in town. She has a car. The brother has a radio. The sister has a little dog.

I d i o m s.

В самій сере́ди́ні мі́ста.	In the very center of the town.
Дотри́мати сло́ва.	To keep one's word.

V o c a b u l a r y.

ма́ти (ма́ю,ма́єш)	to have	жі́нка (-ки)F	woman, wife
ба́тько (-ка) M	father	сестра́ (-ри́) F	sister
ма́ти (-ері)F	mother	молоди́й (-да́,-де́)	young
дочка́ (-ки́) F	daughter	бра́товий (-ва,-ве)	brother's
син (-а) M	son	ля́лька (-ки) F	doll
брат (-а) M	brother	пе́сик (-а) M	puppy
дід (-а) M	grandfather	ко́тик (-а) M	kitten
ба́ба (-би)F	grandmother	дити́на (-ни) F	child
внук (-а) M	grandson	а́вто (-та) N	car
вну́чка (-ки)F	granddaughter	то́рба (-би)F	handbag, bag
роди́на (-ни) F	family	ха́та (-ти)F	house
па́рубок (-бка) M	bachelor	від	from
стари́й (-ра́,-ре́)	old	з	out of

ВО́СЬМА ЛЕ́КЦІЯ — EIGHTH LESSON

Use of the Genitive after a Negative

The "missing e,o"

К і т і п е с.

Сестра́ ма́є кота́, я ма́ю пса. Це вели́кий і га́рний пес. Він ма́є наши́йник а на наши́йнику значо́к. Кіт не ма́є а́ні наши́йника, а́ні значка́, він ма́є стрі́чку. Стрі́чка є черво́на або зеле́на. Мали́й пе́сик ма́є теж стрі́чку. Вели́кий пес не ма́є стрі́чки. Кіт (є) вдо́ма, пес надво́рі. Пес не ма́є сна, він стереже́ ха́ту й садо́к. Кіт не

стереже́ а́ні ха́ти а́ні садка́. В шко́лі нема́є а́ні кота́ а́ні пса.

Украї́нський пес ма́є звича́йно на́зву: Лиско́ або́ Бровко́, кіт - Мурли́ка.

I. After negation the direct object is expressed in the genitive not in the accusative case:

ма́ю сестру́ (acc) - I have a sister

не ма́ю сестри́ (gen) - I have no sister

2. The vowels e and o which appear only in the nominative of a word and are dropped from all other cases are called " m i s s i n g e and o."

Such an e or o , found always between two consonants, does not change into an i (cf. Lesson 5,Par.4)

A. m i s s i n g e,o		B. e,o - result of "i-sound change"	
пес	пса	ве́чір	вве́чері
сон	сна	ніс	но́са

Чи дити́на ма́є молоко́?	-	Ні, дити́на не ма́є молока́.
Чи вдо́ма є молоко́?	-	Ні, вдо́ма нема́є молока́.
Чи ма́єте кни́жку?	-	Ні, не ма́ємо кни́жки.
Чи в ша́фі є кни́жка?	-	Ні, в ша́фі нема́є кни́жки.
Чи брат має крава́тку?	-	Ні, брат не ма́є крава́тки.
Чи надво́рі є пес?	-	Ні, надво́рі нема́є пса, він удо́ма.
Я ма́ю до́вгий сон.	-	Ба́тько не ма́є сна.
Ви ма́єте ха́ту й садо́к.	-	Ми не ма́ємо а́ні ха́ти а́ні садка́.
Ми ма́ємо дімо́к на лі́то.	-	Ви не ма́єте дімка́.

Note: не ма́є - has not; нема́є - there is not; нема́ = нема́є

3. Unlike English, Ukrainian uses double negation:

не ма́ю нічо́го I have not anything

E x e r c i s e

T r a n s l a t e: I have neither a car nor a radio. The father has no cap; he has a hat. The little sister has a doll. Is there any milk today? We have a dog. They have a cat. The little house is in the little orchard. In the summer we were in this house. It is a summer house.

I d i o m s.

Ходи́ти ко́ло ко́го.	To look after somebody.
Ста́ти в приго́ді.	To come in handy.

V o c a b u l a r y.

кіт (кота́) м	cat	садо́к (-дка́) м	a little orchard
пес (пса) м	dog	украї́нський (-ка,-ке)	Ukrainian
га́рний (-на,-не)	beautiful	нема́є	there is not
наши́йник (-а) м	dog's collar	нема́ = нема́є	
значо́к (-чка́) м	disc	на́зва (-ви) F	name
стрі́чка (-ки) F	ribbon	дімо́к на лі́то	summer house
черво́ний (-на,-не)	red	Лиско́ (-ка́) м	Lysko
зеле́ний (-на,-не)	green	Бровко́ (-ка́) м	Brovko
сон (сна) м	sleep, dream	Мурли́ка (-ки) м	Murlyka
стереже́	is guarding	today	сьогодні

ДЕВ'Я́ТА ЛЕ́КЦІЯ — NINTH LESSON

Hard Declension - Dative Singular

The Use of Genitive (Direct Object)

даю́	I give	даємо́	we give
даєш	you give	даєте́	you give
дає́	he (she, it) gives	дають	they give

Д о м а́ ш н і з в і р я́ т а.

Віл і коро́ва, кінь і коби́ла, цап і коза́, пі́вень і ку́рка, лоша́тко й теля́тко це дома́шні звіря́та. Воло́ві й коро́ві, ца́пові й козі́ даємо́ трави́ або́ сі́на. Ку́рці тре́ба зе́рна. Лоша́тку й теля́тку тре́ба молока́. Кото́ві й кі́тці дають звича́йно теж молока́. Псо́ві тре́ба м'я́са. Го́лубові й голу́бці тре́ба зе́рна. Трава́, сі́но, зе́рно,

молоко́ й м'я́со це пожи́ва. Тварині́ тре́ба пожи́ви й питва́. Пожи́ви й питва́ тре́ба не ті́льки тварині́ але́ й люди́ні.

Note: Third person plural is also used impersonally. Here: даю́ть one gives.

I. The dative of hard nouns has the following endings:

m a s c u l i n e:	-ові	:	ба́тькові, бра́тові, ді́дові
f e m i n i n e:	-і	:	ку́рці, кі́тці, голу́бці
n e u t e r:	-у	:	вікну́, лоша́тку, теля́тку

2. The feminine ending -і changes the preceding consonants к,г,х,то ц,з,с, (similarly as in the locative case, cf. Lesson 6).

nom:	нога́	dat:	нозі́	loc:	на нозі́
	му́ха		му́сі		на му́сі
	рука́		руці́		на руці́

P r o v e r b s

Котю́зі по заслу́зі. Кра́ще горобе́ць у руці́, як го́луб на дасі́.

3. After certain verbs the direct object is expressed in the genitive instead of the accusative. This construction is used when

a. the action refers only to a part of the object:

даю́ води́	I give a little (a glass of) water
даю́ во́ду	I give (a full bucket of) water
даю́ хлі́ба	I give a little (a slice of) bread
даю́ хліб	I give (a whole loaf of) bread

b. the action refers to a short period of time:

даю́ кни́жки	I give a book (only for a short time)
даю́ кни́жку	I give a book (for a longer time)
даю́ пера́	I give the pen (for a short time)
даю́ перо́	I give the pen (for a longer time)

4. Also in ordinary sentences the direct object often takes the genitive case:

Бра́тові тре́ба кни́жки? Сестра́ дає́ бра́тові кни́жку.

Сестрі́ тре́ба пера́?	Брат дає́ сестрі́ перо́.
Ба́тькові тре́ба на хвили́нку кни́жки?	Сестра́ дає́ ба́тькові кни́жки.
Ді́дові тре́ба на хвили́нку пера́?	Брат дає́ ді́дові пера́.
Дити́ні тре́ба молока́?	Ма́ти дає́ дити́ні молока́.
Даєш воло́ві сі́на?	Ні, він ма́є до́сить трави́.
Даєш псо́ві м'я́са?	Ні, він уже́ ма́є до́сить м'я́са.

E x e r c i s e

T r a n s l a t e: The brother needs the book. The grandmother gives the book to the grandson. The cat needs milk. Mother pours milk into father's coffee. The sister gives milk to the cat. What do you give to the cow? A cow needs grass. Now it is winter. There is no grass. The dog needs meat. The father gives meat to the dog. A hen needs grain.

I d i o m s.

У нього добре серце.	He has a good heart.
Під рукою.	At hand.

V o c a b u l a r y.

дава́ти (даю́,даєш)	to give
дома́шні звіря́та PL	domestic animals
віл (вола́) M	ox
коро́ва (-ви) F	cow
кінь (коня́) M	horse
кобы́ла (-ли) F	mare
цап (-а) M	he-goat
коза́ (-зи́) F	she-goat
пі́вень (пі́вня) M	cock
ку́рка (-ки) F	hen
лоша́тко (-ка) N	foal, colt
теля́тко (-ка) N	calf
заслу́га (-ги) F	merit
кра́ще	better
по	according to, after
горобе́ць (-бця́) M	sparrow
трава́ (-ви́) F	grass
сі́но (-на) N	hay
зе́рно (-на) N	grain,feed
м'я́со (-са) N	meat
кі́тка (-ки) F	cat (fem)
го́луб (-а) M	cock pigeon
голу́бка (-ки) F	pigeon
пожи́ва (-ви) F	nourishment, food
питво́ (-ва́) N	drink
тварина́ (-ни́) F	animal
не ті́льки	not only
котю́га (-ги) F	big cat
як	than, how
му́ха (-хи) F	fly
хліб (-ба) M	bread
на хвили́нку	for a moment
уже́	already
до́сить	enough

ДЕСЯ́ТА ЛЕ́КЦІЯ — TENTH LESSON

Hard Declension - Instrumental Singular

The Use of у+*Genitive*+є *to express Possession*

працю́ю	I work	працю́ємо	we work
працю́єш	you work	працю́єте	you work
працю́є	he (she, it) works	працю́ють	they work

Р е м е с л о́.

Кова́ль працю́є мо́лотом, слю́сар пи́льником. Краве́ць і ли́мар працю́ють го́лкою і ни́ткою. Швець працю́є ши́лом. Сто́ляр і бо́ндар працю́ють соки́рою й пило́ю. Скляр працю́є діяма́нтом, гарба́р но́жиком. Чим працю́ють : переплє́тник, тапе́тник, капелю́шник, сідля́р? Вони́ працю́ють теж го́лкою і ни́ткою. Ра́діо- й електроте́хнік працю́є ви́круткою. У ко́жного ремісника́ є відпові́дне знаря́ддя.

П р и́ п о в і д к а. У ремісника́ золота́ рука́.

I. The instrumental singular of hard nouns has the following endings:

m a s c u l i n e and n e u t e r: -ом ; мо́лот<u>ом</u>, ши́л<u>ом</u>

f e m i n i n e: -ою ; руко́<u>ю</u>, ного́<u>ю</u>

2. The instrumental is used to express the means (instrument) of an action. Contrary to English usage it needs no preposition (with, by).

e.g. Кова́ль працю́є мо́лотом, а слю́сар пи́льником.

3. With the help of the instrumental we can also convey the sense of:

a. p l a c e: ї́хати (to ride, to drive) лі́сом - in the wood
до́рогою - on the road

b. t i m e: весно́ю - in spring
ра́нком - in the morning

ве́чором - in the evening

c. m a n n e r: ку́пою - in a heap рядо́м - in a row

4. Some nouns in the instrumental case have changed into independent adverbs:

ча́сом/fr. час/-sometimes; верхо́м/fr. верх/-on horseback; слідко́м/fr. слід/ - on the track

Similarly: ни́шком-secretly; ти́шком- quietly; туд́ою- this way; куд́ою- where

5. The preposition у(or в)governs:

a. the locative, where it is the equivalent of the English <u>in</u> :

у шко́лі - in school в до́мі - in the home

b. the accusative, where it is the equivalent of the English <u>into</u>:

в шко́лу - into the school у дім - into the house

c. the genitive, where it is the equivalent of the English <u>at+gen</u>:

у ба́тька - at father's

d. the genitive + the third person (of any tense) of the verb бу́ти to express possession by a kind of paraphrase:

у ба́тька є вели́кий пес - father has a big dog

у сестри́ є мала́ кі́тка - sister has a little cat

In such a construction є may be omitted. Notice also that the noun which comes after this construction (the object) is in the nominative.

6. The preposition з governs:

a. the genitive, where it is the equivalent of the English <u>out of</u>:

з сукна́ - out of cloth з полотна́ - out of linen

b. the instrumental, where it is the equivalent of the English <u>with</u>, <u>together with:</u> з ба́тьком - (together) with father

7. Із or зо is used sometimes instead of з; mostly before words beginning with two consonants: із скляра́, зо сто́лярем

Де ви були́ вчо́ра ввечері з ба́тьком?	-	Ми були́ з ба́тьком у мі́сті.
Чи ма́ти була́ вдо́ма?	-	Так, ма́ти була́ з сестро́ю вдо́ма.
З ким ви були́ в теа́трі?	-	Ми були́ там з дире́ктором і директоро́вою.
Де (є) брат?	-	Брат у шко́лі. У бра́та тепе́р і́спит.
Де ви були́ з сестро́ю?	-	Ми були́ з сестро́ю в садку́.
Чи в сестри́ була́ го́лка й ни́тка?	-	Ні, в сестри́ не було́ а́ні го́лки а́ні ни́тки.
Що було́ в сестри́?	-	В сестри́ була́ кни́жка.
Куди́ ви?	-	Я в ха́ту, в ха́ті нема́ зи́мна.

Я був а́втом уже́ в Ки́єві, в Оде́сі й у Льво́ві. Зо Льво́ва до Ки́єва дале́ка доро́га. З ба́тьком і сестро́ю я був на Криму́. Із Кри́му ма́ю га́рну карти́ну. Чи ви були́ вже в Отта́ві? Ні, ми були́ в Нью-Йо́рку. По́їздом чи а́втом? По́їздом.

E x e r c i s e

T r a n s l a t e: The father had a small car; now he has a big one (car). We were in New York with father. We were there in winter. Now the father is in Lviw together with the sister. I have a beautiful picture of New York. I shall be there in summer with the brother.

I d i o m s.

Давно́ б час.	It is high time.
В сам час.	Just in time.

V o c a b u l a r y.

працюва́ти (-ю́ю,-ю́єш)	to work	го́лка (-ки) F	needle
ремесло́ (-ла́) N	(handi)craft, trade	ни́тка (-ки) F	thread
кова́ль (-ля́) M	blacksmith	сто́ляр (-а) M	carpenter
мо́лот (-а) M	hammer	бо́ндар (-а) M	cooper
слю́сар (-а) M	locksmith	соки́ра (-ри) F	axe
швець (шевця́) M	shoemaker	пила́ (-ли́) F	saw
пи́льник (-а) M	file	скляр (-а́) M	glazier
ши́ло (-ла) N	awl	діяма́нт (-а) M	diamond
краве́ць (-вця́) M	tailor	гарба́р (-а́) M	tanner
ли́мар (-я) M	saddler, harness maker	чим	what with

но́жик (-а)м	little knife
переплє́тник (-а)м	bookbinder
тапе́тник (-а)м	upholsterer
капелю́шник (-а) м	hatter
сідля́р (-а́)м	saddler
радіоте́хнік (-а)м	radio mechanic
електроте́хнік (-а)м	electrician
ви́крутка (-ки)F	screwdriver
у ко́жного	everybody has
ремісни́к (-а́)м	craftsman, artisan
відпові́дний (-на,-не)	corresponding
знаря́ддя (-дя)N	tools
припові́дка (-ки) F	proverb
золоти́й (-та́,-те́)	golden
їхати (їду,їдеш)	to ride, to drive
ліс (-а) м	wood, forest
весна́ (-ни́) F	spring
ра́нок (ра́нку)м	morning
ку́па (-пи) F	heap, crowd
ряд (-у)м	row
ча́сом	sometimes
час (-у́) м	time
верхо́м	on horseback
верх (-а́) м	top
з	with, from
із з	
зо з	
дире́ктор (-а)м	director
директоро́ва (-вої)F	director's wife
вчо́ра	yesterday
і́спит (-у)м	examination
зи́мно (-на)N	cold (n)
куди́	which way
куди́ ви?	where are you going?
Ки́їв (Ки́єва)м	Kiev
Оде́са (-си) F	Odessa
Львів (Льво́ва) м	Lviw
до	till, to
Крим (-у)м	Crimea
дале́кий (-ка,-ке)	distant, long
га́рну (acc)	a beautiful
карти́на (-ни)F	picture
Отта́ва (-ви) F	Ottawa
Нью-Йо́рк (-ку)м	New York
слідко́м	on the heels of one, on track
слідо́к (-дка́)м	track, trail
ни́шком	stealthily, secretly
ти́шком	quietly
тудо́ю	this way
кудо́ю	which way
по́їзд (-у)м	train

ОДИНА́ДЦЯТА ЛЕ́КЦІЯ — ELEVENTH LESSON

Hard Declension - Recapitulation

Use of the Vocative

Possessive Pronouns

H A R D D E C L E N S I O N - S I N G U L A R

R e v i e w:

A. Masculine nouns referring to inanimate objects are declined

like	nom. ніс	or like	дім	or like	дімо́к
	gen. но́са		до́му		дімка́
	dat. но́сові		до́мові		дімко́ві
	acc. ніс		дім		дімо́к
	voc. но́се		до́ме		дімку́
	inst. но́сом		до́мом		дімко́м
	loc. (в) но́сі		(в) до́мі		(в) дімку́

B. All neuter nouns are declined like

nom.	ши́ло	or like	лоша́тко
gen.	ши́ла		лоша́тка
dat.	ши́лу		лоша́тку
acc.	ши́ло		лоша́тко
voc.	ши́ло		лоша́тко
inst.	ши́лом		лоша́тком
loc.	(в) ши́лі		(в) лоша́тку

C. Masculine nouns referring to persons are declined like

nom.	син	or like	ба́тько
gen.	си́на		ба́тька
dat.	си́нові		ба́тькові
acc.	си́на		ба́тька
voc.	си́ну		ба́тьку
inst.	си́ном		ба́тьком
loc.	(в) си́ні (-ові)		(в) ба́тьку (-ові)

D. Masculine nouns referring to animals are declined like

nom.	пес
gen.	пса
dat.	псо́ві
acc.	пса
voc.	псе
inst.	псом
loc.	(в) псі

E. Feminine nouns are declined like

nom.	сестра́	or like	рука́	or like	му́ха
gen.	сестри́		руки́		му́хи
dat.	сестрі́		руці́		му́сі
acc.	сестру́		ру́ку		му́ху
voc.	се́стро		руко́		му́хо
inst.	сестро́ю		руко́ю		му́хою
loc.	(в) сестрі́		(в) руці́		(в) му́сі

Note: The locative is always preceded by a preposition.

In the locative case of nouns referring to persons there is a tendency in the present development of the Ukrainian language to replace the endings -і,-у by the ending of the dative -ові.

I. In the vocative, before the ending -е

к changes to ч : козáк - козáче! пáрубок - пáрубче!

г changes to ж : бог - бóже! вóрог - вóроже!

х changes to ш : дух - дýше! горóх - горóше!

2. The ending -у is prevalent in the nouns ending in -к,-г,-х.

жебрáк - жебрáку! бéрег - бéрегу! дах - даху́!

Note that before -у - к,г,х do not change to ч,ж,ш.

3. The vocative of the following masculine nouns also ends in -у:

син - си́ну! бáтько - бáтьку! дід - ді́ду!

4. Possessive pronoun:

masculine:	мій - my	твій-your (thy)	наш - our	ваш - your
feminine:	моя́	твоя́	нáша	вáша
neuter:	моé	твоé	нáше	вáше

Розмóва.

Добри́день, Степáне!	-	Гарáзд, Ю́рку!
Куди́ ти так скóро?	-	В мі́сто.
Чому́ ти не був учóра в шкóлі?	-	Я був учóра хóрий.
А,так! Чи попóлудні теж?	-	Ні, попóлудні вже не булó гаря́чки й я був у садку́ з сестрóю.
Твоя́ сестрá здорóва?	-	Дя́кую, здорóва. Алé мені́ час в дорóгу.
То, до побáчення, Степáне!	-	Дай, Бóже, здорóв'я; до побáчення.
Привíт сестрі́!	-	Дя́кую, всьогó крáщого.

Украї́нські поздорóвлення.

Моé повáжання Пáнству! Повáжання, Пáне Дирéкторе!

Добре полудне!	Дай, Боже, здоров'я!
Добрий вечір! Сестро!	Добре здоров'я! Брате!
Добраніч! Пане професоре!	До побачення, панно Любо!
Здоров будь!	Здорові будьте!
Дай, Боже, щастя, куме!	Дякую, дай, Боже, й вам!
Слава Ісусу Христу!	Слава на віки!

E x e r c i s e

D e c l i n e: брат, баба, дочка, внук, внучка, хата, око, вікно, молоко.

I d i o m s.

Як маєшся (маєтеся)?	How are you?
Поза очі.	Behind one's back.

V o c a b u l a r y.

козак (-а) M	cossack
Бог (-а) M	God
ворог (-а) M	enemy
дух (-а) M	spirit, ghost
горох (-у) M	pea
жебрак (-а) M	beggar
беріг (-рега) M	bank, shore
розмова (-ви) F	conversation
добридень!	good morning!
Степан (-а) M	Stephen
гаразд!	how do you do
Юрко (-а) M	George
скоро	quickly
щастя (-тя) N	good luck, fortune
дай Боже щастя	God give you good fortune
кум (-а) M	godfather
вам (dat)	you
слава (-ви) F	glory, fame
Ісус Христос M	Jesus Christ
на віки	for ever
чому	why
хорий (-ра,-ре)	ill
гарячка (-ки) F	fever, temperature
мені (dat)	(to) me
мені час у дорогу	it is time for me to go
то	so, then
до побачення	au revoir, see you later
здоров'я (-в'я) N	health
дай Боже здоров'я	may God give you good health
привіт (-у) M	greeting
здоровий (-ва,-ве)	healthy, fit
а	oh
дякувати (-ую,-уєш)	to thank
мій (моя,моє)	my
твій (твоя,твоє)	your (thy)
наш (наша,наше)	our
ваш (ваша,ваше)	your
поздоровлення (-ня) N	greetings
поважання (-ня) N	regards
панство (-ва) N	Mr.& Mrs.
пан (-а) M	Mr., gentleman
професор (-а) M	professor
добрий (-ра,-ре)	good
полудне (-дня) N	midday, south
добраніч!	good night
всього кращого!	all the best
панна (-ни) F	miss
Люба (-би) F	Luba
будь (imp.fr. бути) S	be
будьте (imp.fr. бути) PL	be

ДВАНА́ДЦЯТА ЛЕ́КЦІЯ TWELFTH LESSON

First Conjugation

У в і́ й с ь к у.

Мій знайо́мий, Іван Романе́нко, здоро́вий юна́к. Він тепе́р вступа́є добровільно до ві́йська. Тут він дістає́ військо́вий о́дяг, наплечник, ґвинті́вку, багне́т, їду́нку, протига́з і лопа́тку. Вояк іде́ щодня́ на му́штру. Він вправляє впо́ряд, розві́дує тере́н, копа́є рови́, стріляє з ґвинті́вки, накладає протига́з, напада́є на во́рога й ки́дає ґрана́тою. Ко́жний вояк гото́вий до війни́. За до́бре ді́ло дають вояко́ві похва́лу або́ відзна́чення, за зле дога́ну або́ ка́ру.

I. All verbs ending in the 2nd person singular (present tense) in -еш or -єш and in the 3rd person plural (present tense) in -уть or -ють belong to the first or the so called E-c o n j u g a t i o n. They are conjugated in the following manner:

	sing.	pl.	sing.	pl.
Ist person	-у	-емо	-ю	-ємо
2nd person	-еш	-ете	-єш	-єте
3rd person	-е	-уть	-є	-ють

e.g.	іду́	I go	зна́ю	I know
	іде́ш	you go	зна́єш	you know
	іде́	he (she,it)goes	зна́є	he (she,it) knows
	ідемо́	we go	зна́ємо	we know
	ідете́	you go	зна́єте	you know
	іду́ть	they go	зна́ють	they know

2. Some verbs can be used r e f l e x i v e l y (expressing an action which is performed by the subject). They are conjugated normally but have an added -ся in all persons.

Observe the difference: одяга́ти-to dress одяга́ти<u>ся</u>-to dress oneself, to get dressed

Conjugation:

ми́ю	I wash	ми́юся	I wash myself
ми́єш	you wash	ми́єшся	you wash yourself
ми́є	he (she,it)washes	ми́ється	he (she,it) washes himself (herself,itself)
ми́ємо	we wash	ми́ємося	we wash ourselves
ми́єте	you wash	ми́єтеся	you wash yourselves
ми́ють	they wash	ми́ються	they wash themselves

3. The reflexive verbs of the first conjugation have in the 3rd person singular а ть before the added -ся . Therefore: ми́ється

4. Sometimes the 3rd person singular of the reflexive form conveys an impersonal meaning: стає́ться - it becomes

Вра́нці встаємо́ з лі́жка, ми́ємося в воді́ й обтира́ємося рушнико́м. Опісля́ одяга́ємося. Я ми́юся щодня́ вра́нці й уве́чері, ти вра́нці ми́єшся, а ввечері купа́єшся. Ма́ти купа́є дити́ну. Ба́тько й брат купа́ються вліті в рі́чці. Сестра́ купа́ється вдо́ма.

E x e r c i s e

C o n j u g a t e: іду́ з ві́йськом на війну́; накладаю́ протига́з; копа́ю рів; стріля́ю з ґвинті́вки; напада́ю на во́рога.

I d i o m s.

Це зро́биться.	It will be done.
Верну́тися ні з чим	To come back with nothing.

V o c a b u l a r y.

ві́йсько (-ка)N	army, armed forces	багне́т (-а)M	bayonet
знайо́мий (-ма,-ме)	acquaintance, friend	протига́з (-а)M	gasmask
Іва́н (-а)M	Ivan	їду́нка (-ки)F	messtin
Романе́нко (-ка)M	Romanenko	лопа́тка (-ки)F	shovel
юна́к (-а́)M	young man	вояк (-а́)M	soldier
добровільно	voluntarily	іти́ (іду́,іде́ш)	to go
вступа́ти (-а́ю,-а́єш)	to join,	щодня́	every day
діставати (-таю́,-таєш)	to get	му́штра (-ри)F	drill (parade)
військо́вий (-ва,-ве)	military	вправля́ти (-я́ю,-я́єш)	to train,to practise
наплечник (-а)M	big pack	впо́ряд (-у)M	parade
ґвинті́вка (-ки)F	rifle	розві́дувати (-дую,-ду́єш)	to reconnoitre

копа́ти (-а́ю,-а́єш)	to dig
тере́н (-у) M	terrain, field
рів (рова́) M	ditch
стріля́ти (-я́ю,-я́єш)	to shoot
накладáти (-а́ю,-а́єш)	to put on
напада́ти (-а́ю,-а́єш)	to attack
ки́дати (-аю,-аєш)	to throw
ґрана́та (-ти) F	grenade
ко́жний (-на,-не)	every
гото́вий (-ва,-ве)	ready
війна́ (-ни́) F	war
ді́ло (-а) N	action
похва́ла (-ли) F	praise
відзна́чення (-ня) N	distinction
злий (зла,зле)	bad
дога́на (-ни) F	reprimand
ка́ра (-ри) F	punishment
зна́ти (--а́ю,-а́єш)	to know
ми́ти (-ю,-єш)	to wash
ми́тися (-юся,-єшся)	to wash oneself
встава́ти (встаю́,встає́ш)	to get up
ліжко (-а) N	bed
вода́ (-ди́) F	water
обтира́тися (-а́юся,-а́єшся)	to dry oneself
рушни́к (-а́) M	towel
опісля́	afterwards
одяга́ти (-а́ю,-а́єш)	to dress(somebody)
одяга́тися (-а́юся,-а́єшся)	to get dressed
купа́ти (-а́ю,-а́єш)	to give a bath
купа́тися (-а́юся,-а́єшся)	to bathe
ріка́ (-ки) F	river
ста́тися (стаю́ся,стає́шся)	to become

ТРИНА́ДЦЯТА ЛЕ́КЦІЯ — THIRTEENTH LESSON

Hard Declension - Plural (I)

В мі́сті.

В мі́сті вели́кий рух. Тут увиха́ються поїзди́, вози́, ху́ри, візки́, коле́са, а́вта й мотоцикле́ти. В мі́сті бага́то доріг, доріжо́к, майдані́в, база́рів і парки́в, а ма́ло дере́в, садкі́в і огоро́дів. Тут рі́зні шко́ли, уря́ди, фабрики́ й устано́ви. Доми́ в мі́сті ма́ють бага́то по́верхів і ві́кон. В мі́сті зустріча́ється робітники́в, ремісники́в, уря́дників, студе́нтів і професорі́в. Мі́сто зокре́ма га́рне ввечері: воно́ ма́є бага́то світе́л, виста́в і рекля́м.

I. N o m i n a t i v e: a. Hard masculine and feminine nouns have in the nominative plural the ending -и: вози́, устано́ви

b. Hard neuter nouns have in the nominative plural the ending -а: ві́кна

2. G e n i t i v e: a. Hard masculine nouns have in the genitive plural the ending -ів: возі́в

b. In the genitive plural hard feminine and neuter nouns consist of stems only (without added endings): устано́в, міст

c. In most nouns there is also a change of the final о or е to an і (cf. Lesson 5 - "i-sound change").

d. When the stem ends in two or more consonants, an o or an e is put in between for the sake of euphony: доріжо́к, світе́л

3. A c c u s a t i v e: a. All masculine nouns referring to animals and inanimate objects, and all feminine and neuter nouns have the accusative plural the same as the nominative plural: пси, доми́, доро́ги, ві́кна

b. All masculine nouns, however, which refer to persons, have the accusative plural the same as the genitive: сині́в
батькі́в

4. V o c a t i v e: In all masculine, feminine, and neuter nouns the vocative plural takes the same form as the nominative plural:

сини́! се́стри! лоша́тка!

5. S t r e s s: Notice the difference of stress in some feminine and neuter nouns between the genitive singular form and the nominative (or the accusative) plural form:

Іду́ з села́.	Ідемо́ на се́ла.
Іду́ з мі́ста.	Ідемо́ в міста́.
Сестри́ нема́є вдо́ма.	Се́стри в мі́сті.
Дочки́ не було́ в шко́лі.	До́чки гра́ються в па́рку.
Він не ма́є ха́ти.	В селі́ є хати́.
Тут нема́є доріжки.	Е па́рку є доріжки́.
Бра́тові тре́ба ша́пки.	На виста́ві є шапки́.
На ла́вці нема́є кни́жки.	Книжки́ є в ша́фі.
На коридо́рі нема́є ла́вки.	Лавки́ є в кля́сі.

6. When the stress is on the end of the noun in the genitive singular then for the nominative or accusative plural it usually falls on the first syllable:

руки́	hand's	ру́ки	hands
голови́	head's	го́лови	heads
вікна́	window's	ві́кна	windows

7. When the stress is on the last but one syllable of a noun in the genitive singular, in the nominative or accusative plural it falls on the last syllable:

кни́жки - book's книжки́ -books

лі́жка - bed's ліжка́ - beds

8. There are, however, some words in the declension of which the stress remains unchanged. In such cases stress is no aid to recognition of the number which can only be gathered from the context.

e.g. доро́ги - road's доро́ги - roads ;му́хи - fly's му́хи - flies

E x e r c i s e

T r a n s l a t e: In the village (country) there are (є) cows, oxen, goats, hens, and pigeons. Here there are many trees, vegetable gardens, orchards, but few cars, motorcycles or bicycles. From the village many roads and paths lead (go) to town. Brothers and sisters, were you ever in the country?

Put all nouns in the following sentences into the plural:

Сестра́ ми́ється. Ба́тько й син купа́ються. Дід ма́є бо́роду. Брат ма́є а́вто й радіоапара́т. Я ма́ю пса, ти ма́єш кота́. Переплє́тник працю́є вдо́ма. Радіоте́хнік працю́є вдо́ма й надво́рі. Воя́к дістає́ наплє́чник,ґвинті́вку, багне́т і їду́нку. Юна́че! Чи ти був вже в мі́сті?

I d i o m s.

Пуска́ти в рух.	To set in motion.
З рук до рук.	From hand to hand.

V o c a b u l a r y.

рух (-у)м	traffic	доріжка (-ки)F	gravel path
увиха́тися (-а́юся,-а́єшся)	to move quickly	майда́н (-у) м	public square
ху́ра (-ри)F	cart	база́р (-у)м	market, stores
віз (во́за)м	horse drawn cart	парк (-у)м	park
візо́к (-зка́) м	cart	мало	(a) little
ко́лесо (-са)N	bicycle	де́рево (-ва)N	tree
мотоцикле́та (-ти)F	motorcycle	огоро́д (-а)N	vegetable garden
бага́то	much, many	рі́зні PL	different, various

уря́д (-у) м	office
фа́брика (-ки) F	factory
устано́ва (-ви) F	institution
по́верх (-а) м	floor, storey
зустріча́ти (-а́ю,-а́єш)	to meet
робітни́к (-а́) м	worker
уря́дник (-а) м	clerk
студе́нт (-а) м	student
зокре́ма	especially
сві́тло (-а) N	light
виста́ва (-ви) F	window, exhibition
рекля́ма (-ми) F	advertisement, illuminated sign
село́ (-ла́) N	village, country
гра́тися (-юся,-єшся)	to play

ЧОТИРНА́ДЦЯТА ЛЕ́КЦІЯ — FOURTEENTH LESSON

Hard Declension - Plural (II)

П о ж и́ в а й н а п и́ т к и.

Хліб, горо́дина, садовина́, м'я́со й стра́ви це лю́дська пожи́ва. Хліб, горо́дину й садовину́ трима́ють у мішка́х і ко́шиках. Стра́ви й садовину́ подають на стіл у миска́х і полу́мисках, кладу́ть на тарілки́. Вино́ й пи́во є в бочка́х, горі́лка в пляшка́х, молоко́ в гле́чиках. Вино́ п'ють чарка́ми, пи́во склянка́ми, молоко́ й ка́ву чашка́ми. М'я́со беру́ть вилка́ми, стра́ву ложка́ми, а садовину́ рука́ми. До ка́ви беру́ть цу́кор ложечка́ми. Доста́ву ї́жі й напи́тків завдя́чуємо хліборо́бам, садівника́м, різника́м, виноку́рам і пивова́рам.

П р и́ п о в і д к а: Хліб і вода́ - коза́цька їда́.

I. In the remaining cases (for hard declension - plural) nouns have the following endings:

d a t i v e: -ам ; брат<u>а́м</u>, се́стр<u>ам</u>, ві́кн<u>ам</u>

i n s t r u m e n t a l: -ами ; мо́лот<u>ами</u>, рук<u>а́ми</u>, ши́л<u>ами</u>

l o c a t i v e: -ах ; в зуб<u>а́х</u>, в шко́л<u>ах</u>, в міст<u>а́х</u>

Я міщани́н і ти міщани́н - ми міща́ни.

Мій брат селяни́н і я селяни́н - ми селя́ни.

Міщани́нові тре́ба селяни́на - селя́нам тре́ба міща́н.

Іду́ з селяни́ном у мі́сто - ідемо́ з міща́нами на село́.

Я живу́ у Льво́ві, я львов'я́ни́н - ви живете́ в Ки́єві, ви кия́ни.

Ми живемо́ в Галичині́, ми галича́ни - галича́ни брати́ кия́нам.

Се́рбин і болга́рин, слов'я́ни. Се́рби й болга́ри, христия́ни.

2. Masculine nouns ending in -ин (янин) and referring to the inhabitants of a town or country lose their endings in the nominative plural:

болга́рин - Bulgarian	болга́ри - Bulgarians
тата́рин - Tartar	тата́ри - Tartars
христия́нин - Christian	христия́ни - Christians

Notice that in Ukrainian all names of peoples and collecting nouns describing the inhabitants of a town begin with a small letter:

лондо́нець - Londoner

америка́нець - American

украї́нець - Ukrainian

3. Recapitulation: Hard declension - plural.

a. All masculine nouns referring to animals and inanimate objects and all feminine and neuter nouns are declined in the following manner:

nom.	пси	носи́	ру́ки	му́хи	ши́ла
gen.	псів	носі́в	рук	мух	шил
dat.	псам	носа́м	рука́м	му́хам	ши́лам
acc.	пси	носи́	ру́ки	му́хи	ши́ла
voc.	пси	носи́	ру́ки	му́хи	ши́ла
inst.	са́ми	носа́ми	рука́ми	му́хами	ши́лами
loc.	(в)псах	(в)носа́х	(в)рука́х	(в)му́хах	(в)ши́лах

b. All masculine nouns referring to persons are declined in the following manner:

nom.	сини́	робітники́	христия́ни
gen.	сині́в	робітникі́в	христия́н(ів)
dat.	сина́м	робітника́м	христия́нам
acc.	сині́в	робітникі́в	христия́н(ів)
voc.	сини́	робітники́	христия́ни
inst.	сина́ми	робітника́ми	христия́нами
loc.	(в)сина́х	(в)робітника́х	(в)христия́нах

Exercise

Translate: The bookbinders work with needles and thread. The radio- and electro-mechanics work with screwdrivers. The gardeners work with knives. In summer many townsfolk go into the country (village). They have there their summer houses. Workers live in towns. The Bulgarians are Slavs; they are Christians. We get our food and bread from the country. Man shall not live by bread alone.

Idioms.

Над життя́ люби́ти.	To love more than one's life.
Віддава́ти до рук.	To deliver personally.

Vocabulary.

напи́ток (-тку) M	drink
горо́дина (-ни) F	vegetables
садовина́ (-ни́) F	fruit
стра́ва (-ви) F	cooked food, course
людський (-ка,-ке)	human
трима́ти (-а́ю,-а́єш)	to hold
мішо́к (-шка́) M	sack
подава́ти (-даю́,-даєш)	to pass, to serve
ми́ска (-ки) F	bowl
ко́шик (-ка) M	basket
полу́мисок (-ска) M	big dish, platter
кла́сти (кладу́,кладе́ш)	to put
тарі́лка (-ки) F	plate, dish
вино́ (-на́) N	wine
пи́во (-ва) N	beer
бо́чка (-ки) F	barrel
горі́лка (-ки) F	liquor, spirits
пля́шка (-ки) F	bottle
гле́чик (-а) M	little pot
пи́ти (п'ю,п'єш)	to drink
ча́рка (-ки) F	wineglass
скля́нка (-ки) F	tumbler
ча́шка (-ки) F	cup
бра́ти (беру́,бере́ш)	to take
вилки́ (-ло́к) PL	fork
ло́жка (-ки) F	spoon
ло́жечка (-ки) F	teaspoon

доста́ва (-ви) F	delivery
їжа (їжі) F	food, eatables
хлібороб (-а) M	farmer
завдя́чувати (-чую,-чуєш)	to owe
садівни́к (-а́) M	fruit grower
різни́к (-а́) M	butcher
винокур (-а) M	vintner
пивова́р (а) M	brewer
коза́цький (-ка,-ке)	cossack (adj)
їда́ = їжа	
міщани́н (-а) M	townsman
селяни́н (-а) M	countryman, peasant
львов'яни́н (-а) M	inhabitant of Lviw
жи́ти (живу́,живе́ш or: жию́,жиєш)	to live
кия́нин (-а) M	inhabitant of Kiev
Галичина́ (-ни́) F	Galicia
галича́нин (-а) M	Galician
се́рбин (-а) M	Serb
болга́рин (-а) M	Bulgarian
тата́рин (-а) M	Tartar
слов'я́нин (-а) M	Slav
християнин (-а) M	Christian
knife	ніж (ножа́)
shall not live	не бу́де жи́ти
by bread	inst.fr хліб
alone	ті́льки

П'ЯТНА́ДЦЯТА ЛЕ́КЦІЯ — FIFTEENTH LESSON

Second Conjugation

У лі́сі.

Брат, сестра́ й я ро́бимо сього́дні прогуля́нку в ліс. Чи підете́ теж туди́, па́не

Богда́не? Прошу́ ду́же, ідемо́ ра́зом. Чи ви лю́бите ліс? О, ліс люблю́ ду́же й іду́ туди́ ра́до. Ліс га́рний, зокре́ма влі́ті. Тут співа́ють пташки́, дзижча́ть кома́хи, шумля́ть дерева́, дзюрча́ть струмки́, а вра́нці блисте́ть у росі́ тра́ви. В лі́сі чи́сте й здоро́ве пові́тря. Тут ма́ло доріг і мо́жна ле́гко блуди́ти.

I. All verbs which in the 2nd person singular (present tense) end in -ишог-їш and in the 3rd person plural in -ять or -ать belong to the second or the so-called И- conjugation.

They have the following endings:

	a. after consonants: sing.	plur.	b. after vowels: sing.	plur.
Ist person:	-ю (у)	-имо	-ю	-їмо
2nd person:	-иш	-ите	-їш	-їте
3rd person:	-ить	-ять (ать)	-їть	-ять

e.g. A.	кричу́	I cry	плачу́	I pay	ві́рю	I believe
	кричи́ш	you cry	пла́тиш	you pay	ві́риш	you believe
	кричи́ть	he (she,it) cries	пла́тить	he (she,it) pays	ві́рить	he (she,it) believes
	кричимо́	we cry	пла́тимо	we pay	ві́римо	we believe
	кричите́	you cry	пла́тите	you pay	ві́рите	you believe
	крича́ть	they cry	пла́тять	they pay	ві́рять	they believe
B.			стою́	I stand		
			стої́ш	you stand		
			стої́ть	he (she,it) stands		
			стоїмо́	we stand		
			стоїте́	you stand		
			стоя́ть	they stand		

2. All verbs which retain before their endings the consonants ч,ж,ш,щ, are conjugated like кричу́.

му́чити - to torture (му́чу, му́чиш); триво́жити - to alarm (триво́жу, триво́жиш)

страши́ти - to frighten (страшу́, страши́ш); ни́щити - to destroy (ни́щу, ни́щиш)

3. All verbs which have the consonants ч,ж,ш,щ, only in the Ist person singular are conjugated like плачу́ . In all other persons they have:

т instead of ч : летíти - to fly лечу́,лети́ш.....летя́ть
д instead of дж: глядíти - to look гляджу́,гляди́ш.....гляди́ть
с instead of ш : носи́ти-to carry ношу́,но́сиш.....но́сять
з instead of ж : вози́ти-to drive вожу́,во́зиш.....во́зять

4. All other verbs are conjugated like вíрю. Notice that an л is put in after the labials п,б,в,м, before the -ю,-ять.

п : спа́ти - to sleep сплю, спиш ..... сплять
б : роби́ти - to work роблю́, ро́биш.....ро́блять
в : лови́ти - to catch ловлю́, ло́виш.....ло́влять
м : томи́ти - to tire томлю́, то́миш.....то́млять

Observe the difference:

пла́чу, пла́чеш, пла́че, пла́чемо, пла́чете, пла́чуть : пла́кати- to cry
плачу́, пла́тиш, пла́тить, пла́тимо, пла́тите, пла́тять : плати́ти-to pay

5. The form for the second person singular is the best indication of the conjugation to which the verb belongs:

іду́, іде́ш - I go, you go / first conjugation/
вíрю, вíриш- I believe, you believe / second conjugation/

6. In Ukrainian there is no continuous present form.

Thus роблю́ may be translated : I work or: I am working
пла́чу I cry or: I am crying, etc.

E x e r c i s e

T r a n s l a t e: The child is crying. My sister is yelling. My father is paying. What is your brother doing? He is still sleeping. What do you carry in the basket? I carry vegetables and fruit. Birds are flying in the wood. The townspeople like the forest. All Christians believe in God. The soldiers fight the enemy. In the Ukraine one frightens children with the Tartars. War destroys towns and villages.

Answer the following questions: Що лю́биш бі́льше: село́ чи мі́сто? Чи ві́рите в Бо́га? Де шумля́ть дерева́? Що тривóжить ворогі́в?

I d i o m s.

З ро́змахом.	With zest.
Я цілко́м пе́вний що...	I am quite certain that...

V o c a b u l a r y.

роби́ти (роблю́, ро́биш)	to work, to make
прогуля́нка (-ки) F	walk, stroll
підете́	you will go
туди́	this way
проси́ти (прошу́, про́сиш)	to ask
ду́же	very
люби́ти (-блю́,-биш)	to love
о!	oh!
Богда́н (-а) M	Bohdan
ра́до	gladly
співа́ти (-а́ю,-а́єш)	to sing
пта́шка (-ки) F dim	bird
дзижча́ти (-чу́,-чи́ш)	to buzz
кома́ха (-хи) F	fly, insect
шумі́ти (-млю́,-ми́ш)	to rustle
дзюрча́ти (-чу́,-чи́ш)	to murmur
струмо́к (-мка́) M	brook
блисті́ти (блищу́, блисти́ш)	to shine
роса́ (-си́) F	dew
чи́стий (-та,-те)	clear, clean
пові́тря (-ря) N	air
ле́гко	easily
блуди́ти (-джу,-диш)	to err, to go astray
крича́ти (-чу́,-чи́ш)	to shout, to yell
мо́жна	one can, it is possible
плати́ти (плачу́, пла́тиш)	to pay
ві́рити (ві́рю, ві́риш)	to believe
стоя́ти (стою́, сто́їш)	to stand
му́чити (-чу,-чиш)	to torture
страши́ти (страшу́, страши́ш)	to frighten
тривóжити (-óжу,-óжиш)	to alarm
ни́щити (-щу,-щиш)	to destroy
леті́ти (лечу́,лети́ш)	to fly
гляді́ти (гляджу́, гляди́ш)	to look
носи́ти (ношу́, но́сиш)	to carry
вози́ти (вожу́, во́зиш)	to drive, to cart
спа́ти (сплю, спиш)	to sleep
лови́ти (ловлю́, ло́виш)	to catch
томи́ти (томлю́,то́миш)	to tire
пла́кати (пла́чу, пла́чеш)	to cry, to weep
бі́льше	more

ШІСТНА́ДЦЯТА ЛЕ́КЦІЯ — SIXTEENTH LESSON

Hard Declension - Conclusion

В е с і́ л л я.

Украї́нське весі́лля цікáве й гáрне. Воно́ зберігáє багáто старовини́. Насампе́ред відбувáються свáтання й зару́чини. Пáрубка й ді́вчину висвáтують пано́ве свáти. Шлюб дає́ свяще́ник у це́ркві. Молоди́й і молодá ідýть до це́ркви в су́проводі стáрости, дружбі́в і дружо́к. Тут вони́ вінчáються. З це́ркви всі вертáються се́ред спі́вів додóму й тут відбувáється гости́на. Молодá пáра, бáтько й мáти, све́кор і свекру́ха, стáроста, дружби́, дружки́ й го́сті провóдять ве́чір при напи́тках, ї́жі, спі́вах і гулянкáх.

1. The nominative and vocative plural of пан has two forms: пани́ and пано́ве. The second form is used most often in formal public address:

Мої́ Пано́ве! Високодосто́йні Пано́ве!

2. Masculine nouns ending in -а like ста́роста, дру́жба, слуга́, are declined like the feminine nouns of -а group.

In the plural of these nouns the accusative always takes the same form as the genitive, because they refer to pérsons: старо́ст, дружб, слуг

In the genitive plural they may also have a second form with the masculine ending. Thus we can say: старості́в or: старо́ст

дружбі́в or: дружб

Григо́рій Квітка-Основ'я́ненко був украї́нський письме́нник-повістя́р. Він був ма́йже рове́сник Тара́са Шевче́нка. Тво́ри Квітки-Основ'я́ненка чита́ють і сього́дні ду́же ра́до. Квітці-Основ'я́ненкові завдя́чує украї́нська літерату́ра таки́й твір як "Мару́ся". І́нший письме́нник - Євге́н Гребі́нка; він був байка́р. "Приказки́" Євге́на Гребі́нки це ду́же га́рна збі́рка.

3. The plural of:

люди́на - man	люди	дити́на - child	ді́ти	ді́вчина-girl	дівча́та
	люде́й		діте́й		дівча́т
	лю́дям		ді́тям		дівча́там
	люде́й		діте́й		дівча́та
	лю́ди		ді́ти		дівча́та
	людьми́		дітьми́		дівча́тами
	(в)лю́дях		(в)ді́тях		(в)дівча́тах

4. Some nouns still retain an old "dual" form besides the plural:

ру́ці	hands	о́чі	eyes
но́зі	feet	у́ші	ears

5. О́чі and у́ші (у́ха) are declined in the following manner:

nom.	о́чі	or:	ві́чі	у́ші or:	у́ха
gen.	оче́й			уше́й	ух
dat.	оча́м			уша́м	у́хам
acc.	о́чі		ві́чі	у́ші	у́ха
voc.	о́чі		ві́чі	у́ші	у́ха
inst.	очи́ма			уши́ма	у́хами
loc.	(в)оча́х				(в)у́хах

E x e r c i s e

T r a n s l a t e: Where is the bride? She is in the garden with the children. Gentlemen, I am going to (на) the wedding. The bridegroom and the bride are married in a church. My mother-in-law is in town. The children like the birds. On the streets there are many children. They are also in the parks. The children play in the garden. My mother is carrying a child in (her) arms. The girls lead their little brother by the hand.

Put the following sentences into the plural: Рука́ ру́ку ми́є (Ukr. proverb). Мій па́не, ви ще тут? Слуга́ йде́ в мі́сто. Ді́вчина йде́ з дити́ною на прогуля́нку в ліс. Люди́ні тре́ба о́дягу. Дити́на є з ді́вчиною в па́рку.

I d i o m s.

Припада́ти до вподо́би. To appeal to one.

По́над мі́ру. Excessively.

V o c a b u l a r y.

весі́лля (-ля) N	wedding	сват (-а) M	matchmaker
ціка́вий (-ва,-ве)	interesting	шлюб (-у) M	wedding ceremony
зберіга́ти (-а́ю,-а́єш)	to keep, to preserve	свяще́ник (-а) M	priest
старовина́ (-ни́) F	old customs	це́рква (-ви) F	church
насампе́ред	first of all	молоди́й (-о́го) M	bridegroom
відбува́тися (-а́юся,-а́єшся)	to take place	молода́ (-о́ї) F	bride
сва́тання (-ня) N	matchmaking	су́провід (-воду) M	company
зару́чини (-чин) PL	engagement	ста́роста (-ти) M	master of wedding ceremonies
ді́вчина (-ни) F	girl	дру́жба (-би) M	best man
висва́тувати (-тую,-туєш)	to help in matchmaking	дру́жка (-ки) F	bridesmaid
		вінча́тися (-ча́юся,-ча́єшся)	to wed
		всі PL	all

вертáтися (-áюся,-áєшся)	to return
сéред	among
спів (-у) M	song, singing
гостúна (-ни) F	reception
пáра (-ри) F	couple
свéкор (-кра) M	father-in-law
свекрýха (-хи) F	mother-in-law
гóсті (-тéй) PL	guests
провóдити (-оджу,-одиш)	to pass, to spend
гýлянка (-ки) F	dancing
високодостóйний (-на,-не)	highly esteemed
слугá (-ги́) M	servant
Григóрій (-ія)	Gregory
Квíтка-Основ'я́ненко	Kvitka-Osnovyanenko
письмéнник (-а) M	writer
повістя́р (-á) M	novelist
мáйже	almost
ровéсник (-а) M	contemporary, of the same age
Тарáс (-а)	Taras
Шевчéнко (-нка)	Shevchenko
твір (твóру) M	(literary) work
читáти (-áю,-áєш)	to read
літератýра (-ри) F	literature
такúй (-кá,-кé)	such
як	as, like
Марýся (-сі) F	Marusia
íнший (-ша,-ше)	another
Євгéн (-а)	Eugene
Гребíнка	Hrebinka
байкáр (-я́) M	writer of fables
прúказка (-ки) F	proverb, saying
збíрка (-ки) F	collection
бáйка (-ки) F	fable
óчі (очéй) PL	eyes
ýші (ушéй) PL	ears
arm	рукá (-ки́)

СІМНÁДЦЯТА ЛЕ́КЦІЯ — SEVENTEENTH LESSON

Soft Declension - Masculine Nouns

П óр и р óк у. М і с я ц í.

Рік поділя́ється на чотúри пóри. Нáзви пір рóку такí: веснá, лíто, óсінь, зимá. Час між зимóю й веснóю називáють "рáння веснá" абó "прóвесна".

Нáзви місяцíв такí: сíчень*, лю́тий, бéрезень, квíтень, трáвень, чéрвень, лúпень, сéрпень, вéресень, жóвтень, листопáд, грýдень. Зáмість "лю́тий" кáжуть тут і там "лю́тень", зáмість "бéрезень" - "март", зáмість "трáвень" - "май".

Веснá триває від бéрезня до трáвня, лíто від чéрвня до сéрпня, óсінь від вéресня до листопáда, зимá рéшту місяцíв. Час між місяця́ми : чéрвнем і вéреснем називáють звичáйно : "фéріï" або "вакáціï".

П р и́ п о в і д к а: Сухúй бéрезень, мóкрий май, бýде жúто, немóв гай.

I. Besides the hard declension there is in Ukrainian a soft declension. All masculine nouns ending in a soft consonant (a consonant + ь), an -й , and some masculine nouns ending in -ар or -ир belong to the soft declension.

---

*In Ukrainian the names of months and days are not capitalized.

S o f t d e c l e n s i o n:

	sing.	pl.		sing.	pl.		sing.	pl.
A. nom.	хло́пець	хло́пці	B.	край	краї́	C.	лі́кар	лі́карі́
gen.	хло́пця	хло́пців		кра́ю	краї́в		лі́каря	лікарі́в
dat.	хло́пцеві	хло́пцям		кра́єві	краям		лі́кареві	лікаря́м
acc.	хло́пця	хло́пців		край	краї́		лі́каря	лікарі́в
voc.	хло́пче	хло́пці		кра́ю	краї́		лі́карю	лікарі́
inst.	хло́пцем	хло́пцями		кра́єм	краями		лі́карем	лікаря́ми
loc.	(в)хло́пці(-еві)	(в)хло́пцях		(в)кра́ю(-ї)	(в)краях		(в)лі́кареві	(в)лікаря́х

2. As in the hard declension, the law of vowel permutation ("i-sound change, cf. Lesson 5) and the "missing e or o " (cf. Lesson 8) apply to the declension of soft nouns.

E x e r c i s e

D e c l i n e: молоде́ць, кіне́ць, палі́й, кобза́р, госпо́дар, манасти́р.

T r a n s l a t e: The weather was fine in May. Now we have November. In November we have bad weather. When are we going to make an excursion into the country? We do not know yet whether in June or July. Boys and girls are already there. They are with grandfather. In the Ukraine there are many kobzars.

I d i o m s.

Не в по́ру.	At an awkward time At an unsuitable hour.
Від щи́рого се́рця.	From the bottom of the heart.

V o c a b u l a r y.

пора́ (-ри́) F	season	про́весна (-ни) F	early spring
рік (ро́ку) M	year	сі́чень (-чня) M	January
мі́сяць (-ця) M	month, moon	лю́тий (-того) M	February
поділя́тися (-я́юся,-я́єшся)	to be divided	бе́резень (-зня) M	March
чоти́ри	four	тра́вень (-вня) M	May
такі́ PL	the following	че́рвень (-вня) M	June
лі́то (-та) N	summer	ли́пень (-пня) M	July
о́сінь (-сени) F	autumn, fall	се́рпень (-пня) M	August
зима́ (-ми́) F	winter	ве́ресень (-сня) M	September
між	between	жо́втень (-тня) M	October
називáти (-а́ю,-а́єш)	to name, to call	листопа́д (-у) M	November
ра́нній (-я,-є)	early	гру́день (-дня) M	December

квітень (-тня)	April
замість	instead
казати (кажу,кажеш)	to say, to tell
лютень (-тня)	February
март (-а)	March
май (-ю)	May
тривати (-аю,-аєш)	to last
решта (-ти)	remainder, the rest
ферії (-рій)	holidays
вакації (-цій)	holidays
сухий (-ха,-хе)	dry
мокрий (-ра,-ре)	wet
жито (-та)	rye
немов	as if, like
гай (-ю)	grove
хлопець (-пця)	boy
молодець (-дця)	young man, fellow
край (-ю)	country, land, edge
кінець (-нця)	end
палій (-ія)	incendiary
господар (-я)	landlord, farmer
лікар (-я)	doctor, physician
манастир (-я)	monastery
кобзар (-я)	kobzar, kobza player

ВІСІМНАДЦЯТА ЛЕКЦІЯ — EIGHTEENTH LESSON

Soft Declension - Feminine Nouns

Elision of Consonants

Тиждень. Дні.

Місяць має чотири тижні. Дні в тижні такі: понеділок, вівторок, середа, четвер, п'ятниця, субота, неділя.

Передучора була неділя, вчора понеділок, сьогодні вівторок. Завтра буде середа, післязавтра четвер. Що за день був учора? Що за день буде післязавтра? Що за день маємо сьогодні?

Тиждень перед Великоднем називається "Великий тиждень". П'ятниця перед Великоднем це "Велика або Страсна п'ятниця". День перед п'ятницею це "Страсний четвер".

в понеділок	on Monday
у вівторок	on Tuesday
коло п'ятниці	about Friday
після четверга	after Thursday
перед середою	before Wednesday

В п'ятницю їдемо на село, в неділю вертаємося додому. Де ви будете в неділю? В неділю пополудні будемо в Верещенків, а ввечері в театрі. Коли будете у Львові? Певно не знаю, так коло неділі. То до побачення! Всього кращого!

I. All feminine nouns ending in -я belong to the soft declension. They are declined as follows:

	sing.		pl.		sing.		pl.
A. nom.	княги́ня	princess	княги́ні	B.	надія́	hope	надії́
gen.	княги́ні		княги́нь		надії́ї		надії́й
dat.	княги́ні		княги́ням		надії́ї		надії́ям
acc.	княги́ню		княги́ні		надії́ю		надії́ї
voc.	княги́не		княги́ні		надії́є		надії́ї
inst.	княги́нею		княги́нями		надії́єю		надії́ями
loc.	(в)княги́ні		(в)княги́нях		(в)надії́ї		(в)надії́ях

2. All feminine nouns which have a consonant (with the exception of labials п, б, в, м,) before the ending -я , are declined like княги́ня.

3. Those feminine nouns which have a vowel or a labial consonant п, б, в, м, before their ending -я , are declined like надія́.

4. Also a few masculine nouns that end in -я are declined in the manner shown above (e.g. суддя́ - judge). In the genitive plural, however, they take the ending -ів (судді́в).

5. Nouns referring to family members and all diminutives have in the vocative singular the ending -ю:

nom.	мамуся́	mother (dim)	voc. мамусю́	nom.	Маруся́	Mary (dim)	voc. Марусю́
	мамуня́		мамуню́		Маруня́		Маруню́
	мамунця́		мамунцю́		Марі́йця		Марі́йцю
	ма́мця		ма́мцю		Мари́ня		Мари́ню

6. E l i s i o n o f c o n s o n a n t s: Whenever three consecutive consonants might be grouped together in the formation of a word, one of them is elided.

e.g. ти́ждень (nom) - ти́жня (gen) ; страсть (n) - страсни́й (adj)
піст (n) - пісни́й (adj)

Exercise

Decline: пі́сня, ву́лиця, бу́ря, вече́ря, ши́я.

Translate: On Sunday afternoon we were on an excursion. On Friday night I was with a friend. Monday morning I am going to school. The day after tomorrow we are going to Kiev. My sister Mary was yesterday afternoon at mother-in-law's. Tonight my brother is going to the theatre. My grandfather was in your summer house on Friday. My mother is serving the supper. After supper we go for a walk.

Idioms.

За ні́що́ в сві́ті.	For nothing in the world.
Піти́ кому́ на ру́ку.	To meet somebody half way.

Vocabulary.

ти́ждень (-жня) M	week
день (дня) M	day
понеді́лок (-лка) M	Monday
вівто́рок (-тірка) M	Tuesday
середа́ (-ди́) F	Wednesday
четве́р (-рга́) M	Thursday
п'я́тниця (-ці) F	Friday
суббо́та (-ти) F	Saturday
неді́ля (-лі) F	Sunday
передучо́ра	the day before yesterday
пе́ред	before
післяза́втра	the day after tomorrow
що за	what, what kind of
Вели́к(о)день (-дня) M	Easter
Вели́ка п'я́тниця F	Good Friday
Страсна́ п'я́тниця F	Good Friday
за́втра	tomorrow
Вели́кий ти́ждень M	Holy Week
Страсни́й четве́р M	Maundy Thursday
ко́ло	about
Верещо́нко	Vereshchenko
пе́вно	certainly
княги́ня (-ні) F	princess
наді́я (-ї́ї) F	hope
маму́ся (-сі) F (dim)	mother
маму́ня (-ні) F(dim)	mother
маму́нця (-ці) F(dim)	mother
ма́мця (-ці) F (dim)	mother
Мару́ся (-сі) F (dim)	Mary
Мару́ня (-ні) F(dim)	Mary
Марі́йця (-ці) F (dim)	Mary
Мари́ня (-ні) F (dim)	Mary
страсть (-ти) F	pain, suffering
страсни́й (-на́,-не́)	suffering (adj)
піст (по́сту) M	fast, lent
пісни́й (-на́,-не́)	meatless, lean
пі́сня (-ні) F	song
бу́ря (-рі) F	storm
вече́ря (-рі) F	supper
ши́я (-и́ї) F	neck
учо́ра = вчо́ра	

ДЕВ'ЯТНА́ДЦЯТА ЛЕ́КЦІЯ — NINETEENTH LESSON

Soft Declension - Neuter Nouns

The Adjective (I)

Над мо́рем. (Пляж).

В лі́ті ї́демо над мо́ре. На бе́резі мо́ря є пляж. Вчасі́ пого́ди тут бага́то люде́й.

Вони́ ве́штаються по пля́жі, сидя́ть у коша́х, ро́блять піскові́ вали́ (або на́сипи) довко́ла кошів, грі́ються до со́нця або́ купа́ються в мо́рі.

На пляж бере́ться звича́йно такі́ ре́чі: купеле́вий о́дяг (костю́м) або́ штанці́, купеле́вий хала́т, купеле́ві ви́ступці (панто́флі), то́рбу, крем, парасо́льку й м'ячи́ще. М'ячи́щем гра́ємося на пля́жі пі́сля ру́ханки. На пля́жі є ще : місто́к, чо́вни, рятунко́ве поготі́вля й пля́жовий сто́рож.

Над мо́рем є сві́же пові́тря й бага́то со́нця. Тут лю́ди відпочива́ють і набира́ють здоро́в'я та сил до пра́ці.

I. All neuter nouns which have the ending -я and all those neuter nouns which end in -е (not preceded by ч,ж,щ,) belong to the soft declension.

E.g.

		sing.	pl.	sing.	pl.
A	nom.	по́ле - field	поля́	оповіда́ння - tale	оповіда́ння
	gen.	по́ля	піль(полі́в)	оповіда́ння	оповіда́нь
	dat.	по́лю	поля́м	оповіда́нню	оповіда́нням
	acc.	по́ле	поля́	оповіда́ння	оповіда́ння
	voc.	по́ле	поля́	оповіда́ння	оповіда́ння
	inst.	по́лем	поля́ми	оповіда́нням	оповіда́ннями
	loc.	(в)по́лі (-ю)	(в)поля́х	(в)оповіда́нні (-ю)	(в)оповіда́ннях

2. All neuter nouns which before their ending -е have no ч,ж,щ, are declined like по́ле. (E.g.мо́ре - sea, со́нце - sun)

3. All neuter nouns ending in -я are declined like оповіда́ння

Notice that nearly always the consonant before the final -я is doubled:

житт́я́ - life воло́сся - hair

Two different consonants, a labial or an р do not double:

a. /two consonants/: ли́стя - foliage, пові́тря - air

b. /labial/ : безхлі́б'я - hunger

c. /consonant / : подві́р'я - yard

In the last two examples an apostrophe is inserted in place of the second consonant in the double consonant.

4. The noun плечé forms its plural in a similar way to óко (cf.Lesson I6):

nom.	плéчі - shoulders	
gen.	плечéй	пліч
dat.	плечáм	
acc.	плéчі	
voc.	плéчі	
inst.	плечи́ма	плічми́
loc.	(в)плéчах	

5. T h e a d j e c t i v e.

In the first person plural all Ukrainian adjectives have one ending -i for all genders:

m a s c u l i n e: вели́кі лю́ди - great men, гáрні образи́ - pretty pictures

f e m i n i n e: дóвгі ру́ки - long hands,корóткі нóги - short legs

n e u t e r: ширóкі плéчі -broad shoulders, малí устá - small mouth

П р и́ п о в і д к а: На безри́б'ї й рак ри́ба.

E x e r c i s e

D e c l i n e: подві́р'я, суддя́, життя́, мóре.

T r a n s l a t e: The vegetables grow in the field. Big trees grow by the house. Old trees are tall. Small chidren are playing in the yard. The old and the young like bathing (рáдо купáються) in tne sea. My brother is going to (на) a meeting in town. I was at the wedding of my sister. In the Ukraine there are many tales about the cossacks. The life of a cossack was beautiful. The cossacks fought the Tartars on the steppes of the Ukraine.

I d i o m s.

Бу́ти прóти чóго.	To be against something.
Ми порáдимо собí.	We shall manage.

V o c a b u l a r y.

мо́ре (-ря)N	sea
пляж (-у)м	beach
над	on
вчасі́	while, during
ве́штатися (-таюся,-таєшся)	to stroll about
сиді́ти (-джу́,-ди́ш)	to sit
кіш (коша́)м	deckchair
пісковий (-ва́,-ве́)	sandy
вал (-у)м	pile
на́сип (-у)м	dam
довко́ла	roundabout
грі́тися (грі́юся,грі́єшся)	to sun oneself
со́нце (-ця)N	sun
ре́чі (-че́й)PL	items, belongings, things
купеле́вий о́дяг (-гу)	bathing suit
купеле́вий костю́м (-му)	bathing suit
купеле́вий хала́т (-а)	bathing gown
штанці́ (-ці́в) PL	trunks
купеле́ві ви́ступці (-ців)	sandals
купеле́ві панто́флі (-лів)	sandals
крем (-у)м	cream
парасо́лька (-ки)F	umbrella
м'ячи́ще (-ща) N	medicine ball
ру́ханка (-ки) F	gymnastics
місто́к (-тка́)м	little bridge
пі́сля	after
чо́вен (-вна)м	boat
рятунко́ве поготі́вля	first aid post
сві́жий (-жа,-же)	fresh
пляжовий (-ва,-ве)	beach
відпочива́ти (-а́ю,-а́єш)	to rest, to relax
набира́ти (-а́ю,-а́єш)	to gather
си́ла (-ли)F	strength, force
пра́ця (-ці)F	work
по́ле (-ля)N	field
оповіда́ння (-ня)N	tale, short story
ли́стя (-тя)N	foliage
життя́ (-тя́) N	life
безхлі́б'я (-б'я)N	breadless time, hunger, famine
подві́р'я (-р'я)N	courtyard, yard
плече́ (-ча́) N	shoulder
рак (-а)м	crab
ри́ба (-би)F	fish
мі́сце (-ця)N	place
суддя́ (-ді́)м	judge
meeting	ві́че (-ча)N

ДВАДЦЯ́ТА ЛЕ́КЦІЯ

TWENTIETH LESSON

Mixed Declension

Т р о я́ н д а.

Цвіла́ Троя́нда у садо́чку,
А недале́чко, у куто́чку,
Між бур'яно́м бренів Будя́к.
І ка́же він Троя́нді так:
"Нащо́ це ти колю́чок начіпля́ла?"
" А ти нащо́?" - вона́ його́ спита́ла.
"Я?" - обізва́вся Будя́к,
"Я, се́рденько, не про́ста шту́ка,
Я - степови́й коза́к!
Мені́ колю́чка, як шаблю́ка,
Щоб ворогі́в страши́ть,
Щоб всім було́ спокі́йно жить.
Вам більш нема́ ніяко́ї робо́ти -
Цвісти́, пахті́ть, а не коло́ти".
"Не все ж коло́ть і Будяка́м" -
Троя́нда ка́же, - "тре́ба й нам,
Щоб кру́ченії Паничі́ боя́лись
І до Троя́нди не чіпля́лись.
Су́неться яки́й біс - йому́ колю́чка в ніс,
Щоб не забу́вся, якслі́д Троя́нду шанува́ть,
А не знічев'я обива́ть".
"Хіба́"-сказа́в Будя́к і усміхну́вся.

Л е о н і́ д Г л і́ б о в.

Note. The fable by Hlibov has been introduced at this stage to acquaint the student with a more complex type of sentence structure.

I. Apart from the hard and soft declensions there is in Ukrainian a m i x e d declension of masculine, feminine, and neuter nouns. As its name suggests, this declension contains hard and soft (mixed) case endings.

2. The following nouns belong to the m i x e d declension:

a. Masculine nouns ending in -ш,-щ,-ж,-ч,and -яр (denoting profession). They are declined like:

	sing.	pl.		sing.	pl.
A. nom.	ніж - knife	ножі́	B.	сто́ляр - carpenter	столярі́
gen.	ножа́	ножі́в		сто́ляра	столярі́в
dat.	ноже́ві	ножа́м		сто́ляреві	столяра́м
acc.	ніж	ножі́		сто́ляра	столярі́в
voc.	но́жу	ножі́		сто́ляре	столярі́
inst.	ноже́м	ножа́ми		сто́лярем	столяра́ми
loc.	(в)ножі́ (-у́)	(в)ножа́х		(в)сто́ляреві	(в)столяра́х

b. Feminine nouns ending in -(ш)а,-(щ)а,-(ж)а,-(ч)а. They are declined as follows:

	sing.	pl.
nom.	ро́жа - rose	ро́жі
gen.	ро́жі	рож
dat.	ро́жі	ро́жам
acc.	ро́жу	ро́жі
voc.	ро́же	ро́жі
inst.	ро́жею	ро́жами
loc.	(в)ро́жі	(в)ро́жах

c. Neuter nouns ending in -(щ)е,-(ж)е,-(ч)е . They are declined in the following manner:

nom.	прізвище - surname	прізвища
gen.	прізвища	прізвищ
dat.	прізвищу	прізвищам
acc.	прізвище	прізвища
voc.	прізвище	прізвища
inst.	прізвищем	прізвищами
loc.	(в)прізвищі (-у)	(в)прізвищах

E x e r c i s e

D e c l i n e: слуха́ч, скляр, гру́ша, ту́ча, я́вище

Translate this English nursery rhyme:

There was an old woman
who lived in a shoe.
She had so many children
she didn't know what to do.

She gave them some broth
without any bread.
She whipped them all soundly,
and sent them to bed.

I d i o m s.

Напекти́ ра́ків.	To blush.
Нема́є ра́ди.	It can't be helped.

V o c a b u l a r y.

троя́нда (-ди) F	rose
цвісти́ (цвіту́, цвіте́ш)	to blossom
садо́чок (-чка) M (dim)	orchard
недале́чко	close by
куто́чок (-чка) M (dim)	corner
бур'ян (-у) M	weed, weeds
бреніти (-ню́,-ни́ш)	to buzz
будя́к (-а́) M	thistle
так	thus
на́що́	what for, why
колю́чка (-ки) F	thorn
начіпля́ти (-я́ю,-я́єш)	to cover oneself with
вона́	she
його́	him
спита́ти (fut.* -а́ю,-а́єш)	to ask
обізва́тися (fut. -ву́ся,-ве́шся)	to speak
се́рде́нько (-ка) N (dim)	heart, darling
про́стий (-та,-те)	simple
шту́ка (-ки) F	being
Леоні́д (-а)	Leonid
степови́й (-ва́,-ве́)	steppe (adj)
степови́й коза́к	cossack from the steppes
шаблю́ка (-ки) F	big sword
щоб	in order to
страши́ть = страши́ти (-шу́,-ши́ш)	to frighten
спокі́йний (-на,-не)	peaceful, quiet
бі́льш бі́льше	more
ніяки́й (-ка,-ке)	not any, no (adj)
робо́та (-ти) F	work
пахті́ть = пахті́ти (па́хну,па́хнеш)	to be fragrant
коло́ти (колю́,ко́леш)	to prick
все ж	always
коло́ть = коло́ти	
тре́ба й нам	we also need it
кру́чений (-на,-не)	curly
пани́ч (-а́) M	dandy
Глі́бов (-а)	Hlibov

* As Ukrainian perfective verbs have no r e a l present tense, their conjugation is marked in the vocabulary as fut.(future). Cf. Lesson 35.

боя́тися (-ю́ся,-ї́шся)	to fear
чіпля́тися (-я́юся,-я́єшся)	to cling to, to pester
зу́нутися (-уся,-ешся)	to approach impudently
яки́й	some
біс (-а)м	unwanted person, devil
йому́ (dat)	him
забу́тися (- fut. -бу́дуся,-бу́дешся)	to forget oneself
якслі́д	properly
шанува́ть = шанува́ти (-у́ю,-у́єш)	to honor
знічє́в'я	suddenly
обвива́ть = обвива́ти (-а́ю,-а́єш)	to wrap up, to embrace
хіба́!	really!
усміхну́тися (fut. -ну́ся,-не́шся)	to smile
ро́жа (-жі) F	rose
прі́звище (-ща)N	surname
слуха́ч (-а́) м	listener
скляр (-а́) м	glazier
гру́ша (-ші) F	peartree
ту́ча (-чі) F	storm, gale
я́вище (-ща) N	phenomenon, fact

there was	була́ собі́
old	стари́й (-ра́,-ре́)
who	що
so many	так бага́то
children	ді́ти (діте́й)
did not know	не зна́ла
to do	роби́ти
them	їх
some	тро́хи
broth	ю́шка
to whip	би́ти (б'ю,б'єш,herebи́ла)
all	всіх
soundly	здо́рово
sent	післа́ла
to bed	спа́ти (до лі́жка)

ДВА́ДЦЯТЬ ПЕ́РША ЛЕ́КЦІЯ

TWENTY FIRST LESSON

Consonant Declension - Feminine Nouns

Declension of ма́ти (mother)

Л і́ т о.

В лі́ті дні до́вгі, но́чі коро́ткі. Со́нце схо́дить ду́же ра́но, а захо́дить ду́же пі́зно. Поля́, лісі́, сади́ й огоро́ди пиша́ються зе́ленню. В день пану́є го́ряч і спе́ка. Лю́ди й звіря́та шука́ють за ті́нню дере́в, бо тут нема́є го́рячі. Ча́сом у день або́ в ночі́ прихо́дить бу́ря із гро́мами та блискави́цями. Тут і там паде́ град та ро́бить шко́ди хлібоpо́бові.

Се́рце хліборо́ба сповня́ється ра́дістю, бо в по́лі доспіва́є збі́жжя, в огоро́ді горо́дина, в саді́ я́годи й садовина́.

I. Besides the hard, soft, and mixed declensions there is in Ukrainian a c o n s o n a n t declension of feminine and neuter nouns.

All feminine nouns ending in a consonant (hard or soft) belong to this c o n s o n a n t declension.

Consonant declension:

	A. sing.	pl.	B. sing.	pl.
nom.	ніч - night	но́чі	кість - bone	кості
gen.	но́чі	ноче́й	ко́сти	косте́й
dat.	но́чі	ночам́	ко́сті	костя́м
acc.	ніч	но́чі	кість	ко́сті
voc.	но́че	но́чі	ко́сте	ко́сті
inst.	ні́ччю	ночам́и	кі́стю	кістьми́
loc.	(в)ночі́	(в)но́чах	(в)ко́сті	(в)костя́х

	C. sing.	pl.
nom.	любо́в - love	любо́ві /rarely used/
gen.	любо́ви	любо́вей
dat.	любо́ві	любо́вам
acc.	любо́в	любо́ві
voc.	любо́ве	любо́ві
inst.	любо́в'ю	любо́вами
loc.	(в)любо́ві	(в)любо́вах

2. All feminine nouns ending in -ч,-ж, -ш, are declined like ніч.
E.g. піч (пе́чі) - stove, річ (ре́чі) - thing, кра́діж (кра́дежі) - theft

3. Almost all other other feminine nouns ending in a consonant are declined like кість. E.g. по́вість (по́вісти) - novel, смерть (сме́рти) - death

Notice that the instrumental plural has often the ending -ями instead of -ьми : (по́вістями)

4. Кров - blood is declined like любо́в.

5. Notice the following irregular forms:

nom.	gen.
Русь - Rus'	Ру́си
сіль - salt	со́ли
о́сінь - autumn	о́сени

6. The noun мати has a special declension:

	sing.	pl.
nom.	ма́ти - mother	матері́
gen.	ма́тері	матере́й (-і́в)
dat.	ма́тері	матеря́м
acc.	ма́тір	матері́
voc.	ма́ти	матері́
inst.	ма́тір'ю	матеря́ми
loc.	(в)ма́тері	(в)матеря́х

E x e r c i s e

D e c l i n e: по́вість, ку́піль, зе́лень, смерть, честь, по́дорож

T r a n s l a t e: In autumn the leaves are on the ground. After autumn comes winter. My mother was at the seaside (над мо́рем) in summer, and now she is with grandmother. Mother and child are bathing in the sea. Mother's heart is full of love (сповня́ється + inst.) for the children. The little boy goes for a walk with mother. Mothers and children are sunning themselves in (на) the sun. During the day the weather was fine, but there was a storm at night. The dogs like bones. My brother works at night and sleeps during the day. In winter grandfather and grandmother sit at the fireside.

I d i o m s.

Ма́ти на уваз́і.	To pay attention to.
На ко́жному кро́ці.	On all hands.

V o c a b u l a r y.

ніч (но́чі)F	night	тінь (-ні) F	shadow, shade
схо́дити (схо́джу, схо́диш)	to rise	прихо́дити (-джу,-диш)	to come
ра́но	early	грім (гро́му)м	thunder
захо́дити (-джу,-диш)	to set	блискави́ця (-ці) F	lightning
пі́зно	late	та = і	
пиша́тися (-а́юся,-а́єшся)	to be proud of	па́дати (-аю,-аєш)	to fall
зе́лень (-ні) F	verdure	град (-у) м	hail
панува́ти (-у́ю,-у́єш)	to reign	шко́да (-ди)F	damage
го́ряч (-і) F	heat	сповня́тися (-я́юся,-я́єшся)	to (fulfil oneself
спе́ка (-ки) F	heatwave	ра́дість (-дости)F	joy
шука́ти (-а́ю,-а́єш)	to seek	доспіва́ти (-а́ю,-а́єш)	to ripen

збі́жжя (-жя)N	crop(s)	любо́в (-ви)F	love
я́года (-ди)F	berry	ку́піль (-пелі)F	bath
кість (ко́сти)F	bone	честь (че́сти)F	honor
піч (пе́чі)F	stove, fireside	по́дорож (-жі)F	journey, travel
річ (ре́чі)F	thing, matter	Русь (-си)F	Rus'
кра́діж (-дежі)F	theft	сіль (со́ли)F	salt
по́вість (-істи)F	novel	кров (-ви)F	blood
смерть (-ти)F	death	земля́ (-лі́)F	earth

ДВА́ДЦЯТЬ ДРУ́ГА ЛЕ́КЦІЯ — TWENTY SECOND LESSON

Consonant Declension - Neuter Nouns

З в і р и́ н е ц ь.

Я був у неді́лю з ба́тьком і ма́тір'ю в звіри́нці. Там бага́то звіря́т: вовки́, вовчи́ці, вовченя́та, лис і лиси́ця з лиса́тами, ведмі́дь та ведме́диця з ведмедя́тем, лев і льви́ця з левеня́тами, слон із слоня́тем, верблю́д, жира́фа, носорі́г та бага́то малп і малпеня́т. Крім ди́ких звіря́т і хижакі́в є там ще дома́шні звіря́та, як віл, коро́ва, вівця́, кро́лики, є пта́хи й кома́хи, а в окре́мому ві́дділі - в аква́рії : ри́би, гади́-плазуни́, черепа́хи й жаби́.

В звіри́нці було́ бага́то люде́й, бо це була́ " деше́ва неді́ля" й ці́ни білє́тів вступу були́ низькі́.

I. Those neuter nouns ending in -я,-а,which have a consonant at the end of their stem belong to the consonant declension. This can be recognized from the genitive singular (before the case ending -и) or from the genitive plural where the stem itself is the ending.

E.g. A.	sing.	pl.
nom.	звіря́ - animal	звіря́та
gen.	звіря́ти	звіря́т
dat.	звіря́ті	звіря́там
acc.	звіря́	звіря́та
voc.	звіря́	звіря́та
inst.	звіря́м	звіря́тами
loc.	(в)звіря́ті	(в)звіря́тах

		sing.	pl.		sing.	pl.
B.	nom.	курча́ -chicken	курча́та	C.	ра́м'я -- arm	ра́мена
	gen.	курча́ти	курча́т		ра́мени	раме́н
	dat.	курча́ті	курча́там		ра́мені	ра́менам
	acc.	курча́	курча́та		ра́м'я	ра́мена
	voc.	курча́	курча́та		ра́м'я	ра́мена
	inst.	курча́м	курча́тами		ра́м'ям	раме́нами
	loc.	(в)курча́ті	(в)курча́тах		(в)ра́мені	(в)ра́менах

2. All neuter nouns which have an -м- before the ending -я are declined like ра́м'я.

3. All neuter nouns ending in -а are declined like курча́.

4. All other neuter nouns are declined like звіря́.

5. The instrumental singular may also have the endings -енем, -ятем instead of -ям:

ра́менем ра́м'ям; звіря́тем звіря́м

E x e r c i s e

D e c l i n e: ви́м'я, стре́м'я, горня́, хлоп'я́.

C o m p l e t e the following sentences: Над пото́ком хо́дить ку́рка з....(курча́). Кінь і віл це дома́шні.....(звіря́). Коро́ва ма́є по́вні.....(ви́м'я). Украї́нські ....(ді́вчина) співа́ють га́рні пісні́. Ма́ти раді́є....(дитя́). Молоко́ подаю́ть....(горня́).

T r a n s l a t e: In the farmer's yard there are many animals. The little boy and the little girl look after the chickens. The cow's udder is full of milk. The fox is a wild animal. The Ukrainians are Slavs. In the zoo there are many wild animals. I like to watch the baby elephant. This is a short story, not a novel. We were in the zoo in the afternoon, when the prices of tickets were very low.

I d i o m s.

Ви́тріщив о́чі.	His eyes nearly started from his head.
На ме́не че́рга.	It is my turn.

V o c a b u l a r y.

звіринець (-нця) M	zoo
вовк (-а) M	wolf
вовчи́ця (-ці) F	she-wolf
вовченя́ (-я́ти) N	wolf-cub
лис (-а) M	fox
лиси́ця (-ці) F	vixen
лися́ (-я́ти) N	young fox
лисеня́ = лися́	
ведмі́дь (-ме́дя) M	bear
ведме́диця (-ці) F	she-bear
ведмедя́ (-я́ти) N	bear-cub
лев (-а) M	lion
льви́ця (-ці) F	lioness
левеня́ (-я́ти) N	lion-whelp
слон (-а) M	elephant
слоня́ (-я́ти) N	elephant-calf
верблю́д (-а) M	camel
жира́фа (-фи) F	giraffe
носорі́г (-ро́га) M	rhinoceros
ма́лпа (-пи) F	monkey
малпеня́ (-я́ти) N	little monkey
ди́кий (-ка,-ке)	wild
хижа́к (-а́) M	beast of prey
кро́лик (-а) M	rabbit
пта́ха (-хи) F	bird
вівця́ (-ці́) F	sheep
окре́мий (-ма,-ме)	separate
ві́дділ (-у) M	section
аква́рій (-ія) M	aquarium
гад (-а) M	snake
плазу́н (-а́) M	reptile
черепа́ха (-хи) F	tortoise, turtle
жа́ба (-би) F	frog
деше́вий (-ва,-ве)	cheap
ціна́ (-ни́) F	price
біле́т (-а) M	ticket
вступ (-у) M	entrance
низьки́й (-ка́,-ке́)	low
курча́ (-а́ти) N	chicken, pullet
ра́м'я (-мени) N	arm, shoulder
ви́м'я (-мени) N	udder
бо	as, because
стре́м'я (-мени) N	stirrup
горня́ (-я́ти) N	mug
хлоп'я́ (-я́ти) N	little boy
потік (-то́ка) M	brook, stream
ходи́ти (-джу,-диш)	to walk
раді́ти (-ію,-ієш)	to be glad
звіря́ (-я́ти) N	animal
дитя́ (-я́ти) N	child

ДВА́ДЦЯТЬ ТРЕ́ТЯ ЛЕ́КЦІЯ — TWENTY THIRD LESSON

The Adjective (Soft and Hard)

The Past Tense

Б а́ р в и (К о́ л ь о р и).

Лю́дське о́ко відрізня́є такі́ ба́рви (ко́льори), як: бі́ла, чо́рна, черво́на, зеле́на, сі́ра, голуба́, си́ня, бруна́тна, роже́ва, фіоле́тна й жо́вта.

Папі́р бі́лий. Чорни́ло чо́рне, червони́ло черво́не. Трава́ й ли́стя на весні́ й у лі́ті зеле́ні, в о́сені жо́вті й бруна́тні. Не́бо вра́нці й уве́чері си́нє, в полу́дне голубе́. За́мість : голубе́ не́бо, ка́жуть теж : блаки́тне не́бо.

Мій пе́рстень золоти́й, твій срі́бний. Бра́това крава́тка те́мно-си́ня, ма́йже ґрана-то́ва. В огоро́ді різноба́рвні квітки́. Ве́рхня ба́рва, мате́рії си́ня, спі́дня я́сно-жо́вта.

Украї́нський пра́пор жо́вто-блаки́тний. Герб Украї́ни блаки́тне тло й золоти́й три-зу́б.

I. Apart from h a r d a d j e c t i v e s (see Lesson 3) there are also in Ukrainian s o f t a d j e c t i v e s. The endings of soft adjectives are:

m a s c u l i n e: -ій : си́ній, ве́рхній, спі́дній

f e m i n i n e: -я : си́ня, ве́рхна, спі́дня

n e u t e r: -є : си́нє, ве́рхнє, спі́днє

In the plural all soft edjectives end in -і : си́ні, ве́рхні, спі́дні

В е́ ч і р.

Садо́к вишне́вий ко́ло ха́ти,
Хрущі́ над ви́шнями гуду́ть,
Плугатарі́ з плуга́ми йдуть,
Співа́ють, ідучи́, дівча́та,
А матері́ вече́рять ждуть.

Сім'я́ вече́ря ко́ло ха́ти,
Вечі́рня зі́ронька встає́;
Дочка́ вече́рять подає́,
А ма́ти хо́че научи́ти,
Так солове́йко не дає́.

Покла́ла ма́ти ко́ло ха́ти
Мале́ньких діточо́к своїх,
Сама́ заснула ко́ло їх.
Зати́хло все.... Ті́лько дівча́та
Та солове́йко не зати́х.

Т а р а́ с Ш е в ч е́ н к о.

2. The p a s t t e n s e of verbs is formed from the infinitive. In place of the infinitive's ending -ти (or poetical -ть) verbs with stems ending in vowels take the following endings in the past tense:

m a s c u l i n e: -в : дав, знав

f e m i n i n e: -ла : дала́, зна́ла

n e u t e r: -ло : дало́, зна́ло

All genders have in the plural the ending -ли : дали́, зна́ли

3. Verbs with stems ending in a consonant have in the masculine gender of the past tense no -в ending. Otherwise they are conjugated in the same way as the verbs ending in vowels.

па́сти -to tend cattle: пас (па́сла, па́сло, па́сли)

не́сти́ -to carry : ніс (несла́, несло́, несли́)

4. When the verb is in the past tense the personal pronoun я,ти,він,вона́,воно́, ми, ви, вони́ is always used. It is most important to indicate the gender.

5. Notice that the Ukrainian past tense fulfills the function of the English Past, Past Continuous, and Past Perfect.

E x e r c i s e

C o n j u g a t e the following verbs in the present and past tense:

бра́ти, співа́ти, вече́ряти, па́сти

T r a n s l a t e: My hat is brown. Your hat is yellow. Our brother was little, but now he is big. We had our supper in the summer house. My father knew many tales. My sister had a cat. I had a cat and a dog. My brother had a fox-cub. In summer cows and horses grazed in the field. Last night I worked late.

I d i o m s.

Піти́ в непа́м'ять.	To fade into obscurity.
Нічо́го не шко́дить.	It does not matter.

V o c a b u l a r y.

ба́рва (-ви)F	color	фіоле́тний (-на,-не)	violet
ко́льор (-у)M	color	жо́втий (-та,-те)	yellow
відрізня́ти (-я́ю,-я́єш)	to distinguish	папі́р (-е́ру)M	paper
сі́рий (-ра,-ре)	grey	червони́ло (-ла)N	red ink
голуби́й (-ба́,-бе́)	blue	не́бо (-ба)N	sky
си́ній (-ня,-не)	blue	блаки́тний (-на,-не)	sky-blue
бруна́тний (-на,-не)	brown	пе́рстень (-сня)M	ring
роже́вий (-ва,-ве)	pink	срі́бний (-на,-не)	silver(y)

те́мно-си́ній (-ня,-не)	deep blue
ґранато́вий (-ва,-ве)	navy blue
різноба́рвний (-на,-не)	many-colored
кві́тка (-ки) F	flower
ве́рхній (-ня,-не)	upper
мате́рія (-ії) F	cloth
спі́дній (-ня,-не)	lower
я́сно-жо́втий (-та,-те)	bright yellow
жо́вто-блаки́тний (-на,-не)	yellow and blue
герб (-у) M	coat of arms
тло (-ла) N	background
тризу́б (-а) M	trident
вишне́вий (-ва,-ве)	cherry (adj)
хрущ (-а́) M	may-fly
ви́шня (-ні) F	cherry (n)
гуді́ти (гуду́,гуди́ш)	to buzz
плугата́р (-ря́) M	plowman
плуг (-а) M	plow
ідучи́	going (present participle)
сім'я́ (-м'ї́) F	family
вече́ряти (-яю,-яєш)	to have supper
жда́ти (жду,ждеш)	to wait
вечі́рній (-ня,-не)	evening
зі́ронька (-ки) F	starlet
хоті́ти (хо́чу,хо́чеш)	to wish, to desire
научáти (-а́ю,-а́єш)	to teach
солове́йко (-ка) M	nightingale
покла́сти (past. покла́в, -ла́ла,-ла́ло)	to lay down
мале́нький (-ка,-ке)	very little, tiny
ді́точки (-чо́к) PL (dim)	children
своїх	(her) own
не дає́	allows not
сам (сама́,саме́)	(one) self
засну́ти (past.засну́в, -ла,-ло)	to fall asleep
ко́ло їх	near them
все	everything, all
зати́хнути (past. зати́х, -хла,-хло)	to become quiet
ті́лько = ті́льки	only
па́сти (пасу́,пасе́ш)	to tend cattle
не́сти́ (несу́,несе́ш)	to carry
па́стися (-су́ся,-се́шся)	to graze

ДВАДЦЯТЬ ЧЕТВЕ́РТА ЛЕ́КЦІЯ — TWENTY FOURTH LESSON

The Adjective - Degrees of Comparison

О́ с і н ь.

По лі́ті наступа́є холодні́ша о́сінь. Минýли вже лі́тні спе́ки, прогуді́ли лі́тні бу́рі, в приро́ді - як ка́же Іва́н Франко́ - " мов розлило́сь дрімо́ти со́нне мо́ре". І спра́вді о́сінь украї́нська, найбага́тша пора́ ро́ку, пливе́ спроквóла, пові́льна, пові́льніша як ти́хий хід Дністра́ чи Дуна́ю. В сада́х гну́ться додо́лі ванта́жні дерева́, на обі́йстя́х копи́чаться по́вні сто́ги та оборо́ги, на поля́х найпізні́ші хліборо́бські плоди́ дожида́ються збо́ру.

Дні що́раз коро́тші, но́чі що́раз до́вші. Перале́тні пта́хи проща́ються квилі́нням у доро́зі в тепліші краї́. Надво́рі що́раз часті́ші дощі́. Ось як опи́сує Миха́йло Коцюби́нський него́ду в о́сені:

" Іду́ть холо́дні дощі́. Холо́дні осі́нні тума́ни клубо́чаться вго́рі й спуска́ють на зе́млю мо́крі ко́си. Пливе́ в сі́рі бе́звісті нудьга́, пливе́ безнаді́я. І сти́ха хли́пає сум. Пла́чуть го́лі дерева́, пла́чуть соло́м'яні стрі́хи, вмива́ється сльоза́ми убо́га земля́ і не зна́є, коли́ осьміхне́ться."

I. The second (c o m p a r a t i v e) degree of Ukrainian adjectives is formed by adding to their stems the endings -ший (-ша,-ше) or -іший (-іша,-іше). The latter endings occur mostly when the stem ends in two or more consonants.

E.g.	positive:		comparative:
A.	бага́тий (-та,-те)	- rich	бага́тш<u>ий</u> (-<u>ша</u>,-<u>ше</u>) - richer
	стари́й (-ра́,-ре́)	- old	ста́р<u>ший</u> (-<u>ша</u>,-<u>ше</u>)
	швидки́й (-ка́,-ке́)	- fast	шви́д<u>ший</u> (-<u>ша</u>,-<u>ше</u>)
B.	пові́льний (-на,-не)	- slow	пові́льн<u>іший</u> (-<u>іша</u>,-<u>іше</u>)
	пі́зній (-ня,-не)	- late	пізн<u>іший</u> (-<u>іша</u>,-<u>іше</u>)
	те́плий (-ла,-ле)	- warm	тепл<u>іший</u> (-<u>іша</u>,-<u>іше</u>)

2. The ending -ший (-ша,-ше) is changed to -чий (-ча,-че) when preceded by a stem ending in г,ж,з(ь), while the г, з(ь) becomes ж.

<u>-гий:</u>	дороги́й (-га́,-ге́)	- dear	доро́<u>жчий</u> (-<u>жча</u>,-<u>жче</u>)
<u>-зький:</u>	бли́зький (-ка,-ке)	- near	бли<u>жчий</u> (-<u>жча</u>,-<u>жче</u>)
<u>-зький:</u>	низьки́й (-ка́,-ке́)	- low	ни<u>жчий</u> (-<u>жча</u>,-<u>жче</u>)

3. After stems ending in -с we get the comparative ending -щий (-ща,-ще) as a result of melting together of с and ш.

висо́кий (-ка,-ке)	- high	ви<u>щий</u> (-<u>ща</u>,-<u>ще</u>)
кра́сний (-на,-не)	- beautiful	кра<u>щий</u> (-<u>ща</u>,-<u>ще</u>)

4. The following adjectives have irregular degrees of comparison:

до́брий (-ра,-ре)	- good	лі́пший (-ша,-ше)
		or: лу́ччий (-ча,-че)
		or: кра́щий (-ща,-ще)
злий (зла,зле)	- bad	гі́рший (-ша,-ше)
вели́кий (-ка,-ке)	- big	бі́льший (-ша,-ше)
мали́й (-ла́,-ле́)	- small	ме́нший (-ша,-ше)

Also the following adjectives form irregular endings from their original stems:

широ́кий (-ка,-ке)	- wide	ши́рший (-ша,-ше)
до́вгий (-га,-ге)	- long	до́вший (-ша,-ше)
легки́й (-ка́,-ке́)	- light	ле́гший (-ша,-ше)

5. The third (s u p e r l a t i v e) degree of comparison is formed by adding the prefix най- in front of the adjective in the comparative degree:

positive:		comparative:		superlative:	
бага́тий	- rich	бага́тший	- richer	найбага́тший	- richest
те́плий	- warm	теплі́ший	- warmer	найтеплі́ший	- warmest
швидки́й	- fast	шви́дший	- faster	найшви́дший	- fastest
висо́кий	- high	ви́щий	- higher	найви́щий	- highest
низьки́й	- low	ни́жчий	- lower	найни́жчий	- lowest

6. In sentences expressing comparison the English than is rendered in Ukrainian by як, ніж, від, чим, за.

П р и п о в і д к и́: Бли́жча соро́чка ті́лу, як кожу́х.

Час - найкра́щий лі́кар.

E x e r c i s e

F o r m second and third degrees of comparison from all adjectives occurring in Lesson 23. Use the following sentences as examples:

Сад вели́кий - ліс бі́льший.

Мій радіоапара́т вели́кий - твій ме́нший.

На́ше а́вто гарні́ше й бі́льше, як ва́ше.

T r a n s l a t e: In summer, nights are shortest, days longest. Which scarf is more beautiful - the yellow or the green one? Our car is bigger than yours. Which is dearer : gold or silver? The road to Kiev is wider than the one to Lviw. The widest and longest river in the Ukraine is Dnieper. The greatest Ukrainian poet is Taras Shevchenko. Poltava is smaller than Kharkiw. New York is bigger than Chicago. The most famous Ukrainian king was Daniel. The cossacks were most valiant.

I d i o m s.

Це мені́ лежи́ть на се́рці.	I have it at heart.
Оберта́ти все в жарт.	To make a joke of everything.

V o c a b u l a r y.

наступа́ти (-а́ю,-а́єш)	to follow
холо́дний (-на,-не)	cool, cold
мину́ти (past. мину́в, -у́ла,-у́ло)	to pass, to go by
лі́тній (-ня,-не)	summer (adj)
прогуді́ти (past. прогуді́в, -і́ла,-і́ло)	to pass with a rush
приро́да (-ди)F	nature
як	as, like, than
Франко́ (-ка́)	Franko
мов немо́в	
розли́тися (past. розли́вся, -лила́ся,-лило́ся)	to overflow
дрімо́та (-ти)F	sleepiness
со́нний (-на,-не)	drowsy, sleepy
спра́вді	really
бага́тий(-та,-те)	rich
пливти́ (пливу́,пливе́ш)	to flow
спроквола	slowly
пові́льний (-на,-не)	slow, tranquil
ти́хий (-ха,-хе)	quiet, placid
хід (хо́ду)M	motion
гну́тися (гну́ся,гне́шся)	to bend oneself
додо́лі	down
ванта́жний (-на,-не)	heavily laden
Дністе́р (-тра́)M	Dnister
чи	or
Дуна́й (-а́ю)M	Danube
обі́йстя́ (-тя́)N	farmyard
копи́читися (-чуся,-чишся)	to heap upon
по́вний (-на,-не)	full
стіг (сто́га)M	stack
оборі́г (-ро́га)M	haystack
пі́зній (-ня,-не)	late (adj)
хліборо́бський (-ка,-ке)	agricultural
плід (пло́ду)M	produce
дожида́тися (-а́юся,-а́єшся)	to wait for
збір (збо́ру)M	harvest
що́раз	ever, more
перале́тний (-на,-не)	migratory
проща́тися (-а́юся,-а́єшся)	to bid farewell
квилі́ння (-ня)N	wailing
те́плий (-ла,-ле)	warm
ча́стий (-та,-те)	frequent
дощ (-у́)M	rain
ось!	here, here it is
опи́сувати (-сую,-суєш)	to describe
Миха́йло (-ла)	Michael
Коцюби́нський (-ого)	Kotsyubinsky
осі́нній (-ня,-не)	fall, autumnal
тума́н (-а)M	mist, fog
клубо́читися (-чуся,-чишся)	to gather into a ball
вго́рі	above
спуска́ти (-а́ю,-а́єш)	to let down
коса́ (-си́)F	braid
бе́звість (-ти)F	nowhere
нудьга́ (-ги́)F	weariness, ennui
безнаді́я (-ї́ї)F	hopelessness
сльоза́ (-зи́)F	tear
сти́ха	quietly
хли́пати (-аю,-аєш)	to whimper
сум (-у)M	sadness, sorrow
соло́м'яний (-на,-не)	straw (adj)
стрі́ха (-хи)F	thatched roof
го́лий (-ла,-ле)	naked, bare
вмива́тися (-а́юся,-а́єшся)	to wash oneself
убо́гий (-га,-ге)	poor
коли́	when
осьміхне́ться	will smile
швидки́й (-ка́,-ке́)	fast, quick
дале́кий (-ка,-ке)	distant
дороги́й (-га́,-ге́)	dear
близьки́й (-ка́,-ке́)	near
висо́кий (-ка,-ке)	high, tall
кра́сний (-на,-не)	beautiful
легки́й (-ка́,-ке́)	light, easy
ті́ло (-ла)N	body
кожу́х (-а́)M	furcoat

Dnieper	Дніпро́ (-ра́)
poet	поет (-а)M
Daniel	Дани́ло (-ла)
famous	сла́вний (-на,-не)
king	коро́ль (-ля́)M
Poltava	Полта́ва (-ви)
gold	зо́лото (-та)N
silver	срі́бло (-ла)N
New York	Нью-Йо́рк
Chicago	Шіка́го
valiant	хоро́брий (-ра,-ре)

ДВА́ДЦЯТЬ П'Я́ТА ЛЕ́КЦІЯ — TWENTY FIFTH LESSON

The Adjective (Hard and Soft Declension)

С т е п.*

Блаки́тне не́бо, мов дуга́сте мо́ре,
Безо́днею поро́жньою стоїть,
Під со́нцем степ, коза́цьке Ди́ке По́ле,
Огне́м переліва́ється, жахти́ть.

Дивлю́сь круго́м: не фа́рбами-огня́ми
Карти́на сві́то-і́скрява гори́ть;
Над не́ю лю́бо по́під небеса́ми
Музи́ка, мов сріблó тонке́, дзвени́ть.

Гаря́чий ві́тер хи́лить-нахиля́є
Траву́ хвиля́сту сти́ха до землі́,
І в про́зірній, золо́ченій імлі́
Даль степова́ мов то́не, пропада́є.

То жа́йворонок, лі́рник одино́кий
Зайня́в відра́дну се́рцю вишину́,
І звеселя́є світ шу́мно-широ́кий
Співа́ючи про во́лю і весну́.

Пона́д безкра́їм по́лем жар німи́й
Переліва́ється, пливе́ висо́ко;
Розто́плюється во́здух осяйни́й
Тісни́ть у гру́дях зір і сліпить о́ко.

Німу́є степ: йому́ байду́же во́ля,
Це немовля́тко со́нне в сповитку́
Суди́лась ве́летню дрімли́ва до́ля
На до́вгому, поро́жньому віку́.

Заку́тавсь у свої́ зеле́ні ша́ти,
Паху́чі мо́вчки ню́хає квітки́;
Над ним по ві́тру но́сяться крила́ті
Мете́лики, мов ма́рево, легкі́...

П а н ь к о́ К у л і́ ш.

---

* This poem, as well as other selections from Ukrainian poetry and prose in the remaining lessons, are introduced primarily as r e a d i n g texts. They should be studied, therefore, rather as examples of advanced syntax and more extensive vocabulary than as illustrations of particular points of grammar.

I. Adjectives are declined in the following manner:

HARD:

	singular			plural
nom.	MASC: га́рний - beautiful	FEM: га́рна	NEUT: га́рне	ALL GENDERS: га́рні
gen.	га́рного	га́рної	га́рного	га́рних
dat.	га́рному	га́рній	га́рному	га́рним
acc.	га́рного, -ий	га́рну	га́рне	га́рних, -і
voc.	га́рний	га́рна	га́рне	га́рні
inst.	га́рним	га́рною	га́рним	га́рними
loc.	(в)га́рному, -ім	(в)га́рній	(в)га́рному, -ім	(в)га́рних

SOFT:

nom.	си́ній - blue	си́ня	си́нє	си́ні
gen.	си́нього	си́ньої	си́нього	си́ніх
dat.	си́ньому	си́ній	си́ньому	си́нім
acc.	си́нього,-ій	си́ню	си́нє	си́ніх, -і
voc.	си́ній	си́ня	си́нє	си́ні
inst.	си́нім	си́ньою	си́нім	си́німи
loc.	(в)си́ньому, -ім	(в)си́ній	(в)си́ньому, -ім	(в)си́ніх

2. Remember that adjectives must always agree in person, gender, and number with the noun to which they refer (cf.Lesson 3).

For that reason the accusative singular is either the same as the genitive (when accompanying nouns referring to persons), or as the nominative (with nouns referring to inanimate objects). In the plural the accusative is the same as the genitive only when in connection with masculine nouns referring to persons.

e.g. ма́ю до́брого си́на
/ I have a good son/

ма́ю до́брих сині́в
/ I have good sons/

ма́ю до́брого пса
/ I have a good dog/

ма́ю до́брі пси
/ I have good dogs/

ма́ю до́бру дочку́	ма́ю до́брі до́чки
/ I have a good daughter/	/ I have good daughters/
ма́ю до́бре ши́ло	ма́ю до́брі ши́ла
/ I have a good awl/	/ I have good awls/

П р и п о в і д к и́: Даро́ваному коне́ві не ди́вляться в зу́би.

До́брій люди́ні до́бра й па́м'ять.

Лихі́ товариші́ не прова́дять на до́брі доро́ги.

E x e r c i s e

D e c l i n e: широ́кий степ, хоро́брий вояк, найдо́вша доро́га, га́рна книжка, я́сне со́нце, си́не мо́ре.

W r i t e a paraphrase of Kulish's poem.

I d i o m s.

У нього не всі вдо́ма.	He has a screw loose.
Це до нічо́го.	This is of no use.

V o c a b u l a r y.

дуга́стий (-та,-те)	rainbow like
безо́дня (-ні) F	abyss, precipice
поро́жній (-ня,-не)	empty
під	under
Ди́ке По́ле	"Wild Country", no man's land
ого́нь = вого́нь M	fire
переліва́тися (-а́юся,-а́єшся)	to overflow
жахті́ти (жахчу́,жахти́ш)	to sparkle
гаря́чий (-ча,-че)	hot
ві́тер (-тру) M	wind
хили́ти (-лю,-лиш)	to bend down)trans.
нахиля́ти (-я́ю,-я́єш)	to bend down
хвиля́стий (-та,-те)	wavy, undulating
до	to
про́зірний (-на,-не)	transparent
золо́чений (-на,-не)	gilded
імла́ (-ли́) F	mist
даль (-лі) F	horizon, distance
тону́ти (-ну́,-неш)	to sink
пропада́ти (-а́ю,-а́єш)	to vanish
понад	above, over
безкра́їй (-а́я,-а́є)	limitless
жар (-у) M	heat
німи́й (-ма́,-ме́)	dumb
ви́со́ко	high up
розто́плюватися (-юся,-єшся)	to melt
во́здух (-у) M	air
осяйни́й (-на́,-не́)	radiant
тісни́ти (-сню́,-сни́ш)	to throng, to crowd
гру́ди (-де́й) PL	breast, chest
зір (зо́ру) M	vision, sight
круго́м	roundabout
сліпи́ти (-плю́,-пиш)	to dazzle, to blind
диви́тися (-влю́ся,-вишся)	to look
фа́рба (-би) F	color
сві́то-і́скрявий (-ва,-ве)	resplendent, sparkling
горі́ти (горю́,гори́ш)	to burn
над не́ю	over her
лю́бо	pleasantly
по́під	under(neath)

небеса́ (-бе́с)PL	heaven(s)
му́зика (-ки)F	music
тонки́й (-ка́,-ке́)	thin, fine
дзвені́ти (-ню́,-ни́ш)	to ring
жа́йворонок (-нка) м	lark
лі́рник (-а) м	lyreman, lyrist
одино́кий (-ка,-ке)	solitary
зайня́ти (fut. -йму́,-йме́ш)	to occupy
відра́дний (-на,-не)	encouraging
се́рце (-ця)м	heart
вишина́ (-ни́) F	height
звеселя́ти (-я́ю,-я́єш)	to enliven
світ (-у)м	world
шу́мно-широ́кий (-ка,-ке)	rushing-wide
співа́ючи	singing
про	about
во́ля (-лі)F	freedom
німува́ти (-у́ю,-у́єш) to	become silent
йому́	(to) him
байду́же	all the same
немовля́тко (-ка)N	suckling baby
сповито́к (-тка́)м	bundle, swaddling
суди́тися (-джуся,-дишся)	to be awarded
ве́летень (-тня)м	giant
дрімли́вий (-ва,-ве)	sleepy
до́ля (-лі) F	destiny
вік (-у) м	age, eternity
заку́татися(-у́туюся,-у́туєшся)	to wrap oneself up
у свої́	in one's own
ша́та (-ти)F	robe, dress
паху́щий (-ща,-ще)	fragrant
мо́вчки	silently
ню́хати (-аю,-аєш)	to smell
над ним	over it
носи́тися (ношу́ся,но́сишся)	to hover, to fly
крила́тий (-та,-те)	winged
мете́лик (-а) м	butterfly
ма́рево (-ва) N	phantom
даро́ваний (-на,-не)	given as gift
па́м'ять (-ті) F	memory
лихи́й (-ха́,-хе́)	evil, bad
това́риш (-а) м	friend, comrade
прова́дити (-джу,-диш)	to lead

ДВА́ДЦЯТЬ ШО́СТА ЛЕ́КЦІЯ — TWENTY SIXTH LESSON

The Adjective (Conclusion)

Д о м о́ р я./М.Вороний./

Чоло́м тобі́, си́не, широ́кеє мо́ре!
Незгли́бна безо́дне, безме́жний просто́ре,
Могу́тняя си́ло - чоло́м!

Дивлю́сь я на те́бе - і не надивлю́ся,
Думка́ми скоря́юсь, душе́ю молю́ся,
Співа́ю вели́чний псало́м.

Міцне́, непобо́рне...Ні гро́му, ні хма́ри
Не стра́шно тобі́, не боїшся ти ка́ри,
Само́ собі́ ви́щий зако́н.

Звабли́ве, розкі́шне. В тобі́ й рауває́ння,
І мрі́я соло́дка, і втіха коха́ння
І лю́бий та ла́гідний сон.

Прийшо́в я до те́бе змарні́лий та бі́дний,
Проте́ ж не чужи́й, а бли́зький та рі́дний,
Тобі́ бо відда́вна я свій.

І ось я з тобо́ю душе́ю злива́юсь,
В просто́рі блаки́тнім на хви́лях гойда́юсь
Втопа́ю в безо́дні твої́й.

Як ти неося́жне, хистке́, таємни́че,
Як ти чарівли́ве, як ти бунтівни́че, -
Така́ ж і душа́ у співця́.

Тому́ і до те́бе вона́ так прихи́льна,
Що тут і кайда́нів не зно́сить і ві́льна,
Бурха́є, як ти, без кінця́.

I. In poetry as well as in folksongs old forms of adjectives appear. The most frequent among them are:

a. FEMININE:

		poetical	regular
nom.and voc. singular:	-ая	: добрая - good	; добра
		: синяя - blue	; синя
accusative singular:	-ую	: добрую	; добру
		: синюю	; синю
nom. acc. and voc.plural:	-іï	: добріï	; добрі
		: синіï	; сині

NEUTER:

nom. acc. and voc. singular:	-еє	: добреє	; добре
		: синеє	; сине
nom. acc. and voc. plural:	- іï	: добріï	; добрі
		: синіï	; сині

The above "longer" forms can be formed from nearly all adjectives.

b. Masculine adjectives take sometimes a "shorter" form in the nominative singular:

готов (готовий) - ready

здоров (здоровий) - healthy

варт (вартий) - worth

ласкав (ласкавий) - kind

c. Some "shorter" forms have the "missing e":

ясен (ясний) - bright

певен (певний) - certain

повен (повний) - full

винен (винний) - guilty

d. Adjectives denoting p o s s e s s i o n (in English expressed by the genitive /possessive/ of a noun) and ending in -овий, -евий may have the ending -ів which is the result of the "i-sound change."

e.g.	ба́тьків (ба́тьковий)	-	father's
	си́нів (си́новий)	-	son's
	ковалі́в (кова́левий)	-	blacksmith's
	учи́телів (учи́телевий)	-	teacher's

E x e r c i s e I

D e c l i n e: ба́тьків капелю́х /father's hat/ учи́телева кни́жка /teacher's book/
ба́тькова ша́пка /father's cap/ кова́леве де́рево /blacksmith's tree/
учи́телів син / teacher's son/ бра́тове а́вто /brother's car/

C o m p l e t e the following sentences by putting the adjectives (in brackets) in their correct case and gender:

Твоя́ до́ля (коза́цький) в (дале́кий) кра́ю - співа́ють у пі́сні. У (си́ній) мо́рі чо́вен потапа́є. Ти прихо́диш у (до́брий) годи́ну. Ми ідемо́ з (дале́кий) доро́ги. В (здоро́вий) ті́лі, (здоро́вий) душа́. (Мину́лий) ро́ку по (пі́зній) о́сені була́ (га́рний) пого́да.

2. Masculine <u>proper nouns</u> which have adjective endings are declined in the following manner:

S I N G U L A R

<u>nom</u>.	Богда́нів	Матві́їв	Львів	Ки́їв
<u>gen</u>.	Богда́нова	Матві́єва	Льво́ва	Ки́єва
<u>dat</u>.	Богда́нову	Матві́єву	Льво́ву	Ки́єву
<u>acc</u>.	Богда́нова	Матві́єва	Львів	Ки́їв
<u>voc</u>.	Богда́нове	Матві́єве	Льво́ве	Ки́єве
<u>inst</u>.	Богда́новим	Матві́євим	Льво́вом	Ки́євом
<u>loc</u>.	(в)Богда́нові	(в)Матві́єві	(у)Льво́ві	(в)Ки́єві

P L U R A L

nom.	Богда́нови	Матві́єви
gen.	Богда́нових	Матві́євих
dat.	Богда́новим	Матві́євим
acc.	Богда́нових	Матві́євих
voc.	Богда́нови	Матві́єви
inst.	Богда́новими	Матві́євими
loc.	(в)Богда́нових	(в)Матві́євих

Placenames Львів (Lviw) and Ки́їв (Kiev) are in fact adjective forms of proper nouns: Львів from Лев

Ки́їв from Кий

Similarly to Богда́нів are declined Драгома́нов, За́йцев and other surnames ending in -ов or -єв ; also : Гаврили́шин, Романи́шин, Семчи́шин....

Surnames mentioned above as well as those ending in -ук,-енко,-кий are the most common Ukrainian surnames.

3. Surnames ending in -ський,-цький are declined like ordinary adjectives.

4. Adjectives fulfilling the function of nouns are declined as adjectives:

хору́жий - ensign : хору́жого, хору́жому.....

відчі́пне́ - pittance : відчі́пно́го, відчі́пно́му.....

братова́- sister-in-law : братово́ї, братові́й.....

П р и п о в і д к и́: Хто ви́нен, поку́тувати пови́нен. Хто го́ден, той не голо́ден. Пливе́ чо́вен води́ по́вен.

E x e r c i s e II

T r a n s l a t e the following fable:

T h e g r e e d y l i o n.

A hungry lion seized a little sheep and came with it to a deep river. In the

clear water he saw his own picture. He thought that it was another lion. As our lion was very greedy, he wanted to take away the sheep from "the other lion." He jumped at "the other lion" but at the same time opened his (свою́) jaws, and the ravished sheep fell into the water. Such was the punishment for the greedy lion.

I d i o m s.

Вести́ не манівці́.	To lead astray.
Зійти́ на манівці́.	To go astray.

V o c a b u l a r y.

чоло́м тобі́!	hail to thee!
незгли́бний (-на,-не)	immeasurably deep
про́стір (-ору) M	space
могу́тній (-ня,-не)	mighty
не надивлю́ся	I can not stop looking
ду́мка (-ки) F	thought
скоря́тися (-ря́юсь,-я́єшся)	to humble oneself
душа́ (-ші)	soul
моли́тися (молю́ся,мо́лишся)	to pray
вели́чний (-на,-не)	sublime, grand
псало́м (-лма́) M	psalm
міцни́й (-на́,-не́)	strong
непобо́рний (-на,-не)	invincible
ні...ні = а́ні...а́ні	neither.... nor
стра́шно	afraid
тобі́ (dat)	you
само́ собі́	it for itself
зако́н (-у) M	law
звабли́вий (-ва,-ве)	attractive
розкі́шний (-на,-не)	lovely, gorgeous
в тобі́	in you
раюва́ння (-ня) N	life in paradise
мрі́я (-ї́ї) F	dream, vision
соло́дкий (-ка,-ке)	sweet
втіха (-хи) F	joy, pleasure
кохання (-ня) N	love
лю́бий (-ба,-бе)	darling
ла́гідний (-на,-не)	soft, gentle
прийшо́в я	I came
до те́бе	to you
змарні́лий (-ла,-ле)	haggard ,(care)worn
бі́дний (-на,-не)	poor, dejected
проте́	nevertheless
чужи́й (-жа́,-же́)	alien, foreign
рі́дний (-на,-не)	native, own
відда́вна	for a long time
свій,своя́,своє́	one, one's own
з тобо́ю	with you
злива́тися (-а́юся,-а́єшся)	to interflow, to mix
хви́ля (-лі) F	wave
гойда́тися (-а́юся,-а́єшся)	to sway
втопа́ти (-а́ю,-а́єш)	to sink
твоїй (dat)	your
неося́жний (-на,-не)	unattainable
хисткий (-ка́,-ке́)	shaky, uncertain
таємни́чий (-ча,-че)	mysterious
чарівли́вий (-ва,-ве)	enchanting, charming
бунтівни́чий (-ча,-че)	rebellious
співе́ць (-вця́) M	singer, poet
тому́	therefore, because
прихи́льний (-на,-не)	favorable, kind favoring
кайда́ни (-нів) PL	chains
зноси́ти (-ношу́,-но́сиш)	to bear, to tolerate
ві́льний (-на,-не)	free
бурха́ти (-а́ю,-а́єш)	to rage
ва́рт(ий) (-та,-те)	worth(y)
ласка́в(ий) (-ва,-ве)	gracious, kind
пе́вен - пе́вний (-на,-не)	certain
я́сен - я́сний (-на,-не)	bright
по́вен - по́вний (-на,-не)	full
ви́нен - ви́нний (-на,-не)	due, guilty
пови́нен (-на,-не)	bound, obliged
здоро́в(ий) (-ва,-ве)	healthy
поку́тувати (-тую,туєш)	to do penance to expiate
голо́ден - голо́дний (-на,-не)	hungry
ковалі́в (-ле́ва,-ле́ве)	blacksmith's
учи́телів (-лева,-леве)	teacher's
учи́тель (-ля) M	teacher
потапа́ти (-а́ю,-а́єш)	to sink
прихо́дити (-джу,диш)	to come
годи́на (-ни) F	hour
говори́ти (-рю́,-риш)	to speak
Богда́нів (-ова)	Bohdaniv, Bohdan's
Матві́їв (-ієва)	Matviev, Matthew's
Драгома́нов (-ова)	Drahomanov
За́йцев (-ева)	Zaytsev

Гаврили́шин (-а)	Havrylyshyn	picture	о́браз (-у) M
Романи́шин (-а)	Romanyshyn	to think	ду́мати (-аю,-аєш)
Семчи́шин (-а)	Semchyshyn	another	і́нший (-ша,-ше)
хору́жий (-ого) M	ensign	to take away	відібра́ти (past. відібра́в,-ра́ла,-ра́ло)
відчі́пне́ (-о́го) N	pittance	to jump	ско́чити (past.ско́чив, ,-чила,-чило)
братова́ (-о́ї) F	sister-in-law	to open	відчини́ти (past. відчини́в,-ни́ла,-ни́ло)
безме́жний (-на,-не)	limitless	jaws	паще́ка (-ки) F
greedy	захла́нний (-на,-не)	to fall	впа́сти (past. впав, -ла,-ло)
to seize	пірва́ти (past. пірва́в, -ла,-ло)		
deep	глибо́кий (-ка,-ке)		
ravished	пі́рваний (-на,-не)		

ДВА́ДЦЯТЬ СЬО́МА ЛЕ́КЦІЯ

TWENTY SEVENTH LESSON

Personal Pronouns

Formation of Adverbs

Мені́ трина́дцятий мина́ло...

Мені́ трина́дцятий мина́ло -
Я пас ягня́та за село́м.
Чи то так со́нечко сія́ло,
Чи так мені́ чого́ було́ -
Мені́ так лю́бо, лю́бо ста́ло,
Нена́че в Бо́га.....
.....
Та недо́вго со́нце грі́ло,
Не до́вго моли́лось;
Запекло́, почервоні́ло
І рай запали́ло.
Мов проки́нувся - дивлю́ся:
Село́ почорні́ло,
Бо́же не́бо голубе́є -
І те помарні́ло.
Погля́нув я на ягня́та -
Не мої́ ягня́та;
Оберну́вся я на ха́ти -
Нема́ в ме́не ха́ти.
Не дав мені́ Бог нічо́го!
І хли́нули сльо́зи...
Тяжкі́ сльо́зи.... А ді́вчина,
При самі́й доро́зі,
Недале́ко ко́ло ме́не
Пло́скінь вибира́ла
Тай почу́ла, що я пла́чу:
Прийшла́, привіта́ла,
Утира́ла мої́ сльо́зи,
Тай поцілува́ла...

Нена́че со́нце засія́ло,
Нена́че все на сві́ті ста́ло
Моє : лани́, гаї́, сади́...
І ми, жарту́ючи, погна́ли
Чужі́ ягня́та до води́.
.....

Тара́с Шевче́нко.

I. Personal pronouns are declined in the following manner:

SINGULAR

nom.	я - I	ти - you (thou)	він - he	вона́ - she	воно́ - it
gen.	мене́	тебе́	його́	її́	його́
dat.	мені́	тобі́	йому́	їй	йому́
acc.	мене́	тебе́	його́	її́	його́
voc.	я	ти			
inst.	мно́ю	тобо́ю	ним	не́ю	ним
loc.	(в)ме́ні	(в)то́бі	(в)ньо́му, or: (в)нім	(в)ній	(в)ньо́му, or: (в)нім

PLURAL

nom.	ми - we	ви - you	вони́ - they
gen.	нас	вас	їх
dat.	нам	вам	їм
acc.	нас	вас	їх
voc.	ми	ви	
inst.	на́ми	ва́ми	ни́ми
loc.	(в)нас	(в)вас	(в)них

2. Personal pronouns immediately preceded and governed by a preposition change their stress in the genitive, dative, and accusative singular from the last to the last but one syllable.

Thus:

Бою́ся тебе́, не лю́блю тебе́ - але́ не втіка́ю від те́бе.

Мене́ не було́ ввечері вдо́ма; в ме́не була́ ору́дка до мі́ста.

Мені́ ду́же гаряче́; вже й соро́чка на ме́ні мо́кра від по́ту.

Тобі́ здає́ться, що мені́ на то́бі ду́же зале́жить; це са́ме тобі́ на ме́ні зале́жить.

Йому́ було́ до́бре, до́ки в йо́го були́ ба́тько та ма́ти.

Від йо́го до те́бе одна́кова доро́га, як від те́бе до йо́го.

3. The following forms can be used when йо́го́, йо́му́ are immediately preceded by a preposition:

Instead of	до йо́го	we can say:	до ньо́го
	ік йо́му		ік ньо́му
	на йо́му		на ньо́му

In the feminine gender, however, only the following forms are possible:

до не́ї , на ній

Similarly, instead of	ко́ло їх	we can say:	ко́ло них
	ік їм		ік ним

4. Most adverbs are formed from adjectives and end in -о:

adj:	дале́кий	adv.	дале́ко
	барви́стий		барви́сто
	біля́вий		біля́во
	чо́рний		чо́рно
	га́рний		га́рно

5. A few adverbs have the ending -е:

ду́жий	ду́же
до́брий	до́бре

(ду́же до́бре - very well)

6. Adverbs formed from adjectives stressed on the last syllable have the stress moved to an earlier syllable:

дороги́й	до́рого
палки́й	па́лко
стари́й	ста́ро
голосни́й	го́лосно

Similarly:

коро́ткий	ко́ротко
висо́кий	ви́соко
здоро́вий	здо́рово

7. Adverbs formed from adjectives have similar degrees of comparison to those of adjectives. In the comparative and superlative degree they end in -е for all genders.

POSITIVE	COMPARATIVE	SUPERLATIVE
шви́дко	шви́дше	найшви́дше
ши́роко	ши́рше	найши́рше
дале́ко	да́льше	найда́льше
до́рого	доро́жче	найдоро́жче
ле́гко	ле́гше	найле́гше

E x e r c i s e

F o r m adverbs from the irregular adjectives mentioned in Lesson 24, Par.4.

C o m p l e t e the following sentences by adding the comparative degree of the appropriate adjective in the dotted space:

Мі́сяць сві́тить я́сно, со́нце ще..... - Рі́чка Дніпро́ пливе́ пові́льно, Дуна́й ще.....- До Льво́ва дале́ко, до Ки́єва ще..... - Із Оде́си до Кри́му бли́зько, із Микола́єва ще.....- Козаки́ боро́лись ..... від тата́р. - Ге́тьман Мазе́па жив .....(пі́зно) .. як коро́ль Дани́ло; йому́ було́ не.....(до́бре)..... в боротьбі́ з москаля́ми, як Дани́лові в боротьбі́ з татарво́ю.

T r a n s l a t e: He gave this book to me, not to her. We have to walk far to school (Нам дале́ко...). He loved her passionately. The faster we drive the sooner we shall be home. The girl greeted them with all her heart. This is the easiest way to paradise. He turned to me quickly. They were not at home last night. How brightly shines the sun on the sea. It is better to give than to receive.

I d i o m s.

Йому́ зроби́лося недо́бре.	He felt unwell.
Сповни́ти обо́в'язок.	To fulfill an obligation.

V o c a b u l a r y.

тринадцятий (рік) thirteenth (year)
минати (-аю,-аєш) to pass
ягня (-яти) N lamb
сонечко (-ка) N (dim) sun
за beyond
так so
сіяти (-яю,-яєш) to shine
чого why
стати (fut. -ану,-анеш) to become
неначе like, as if
та but
гріти (-ію,-ієш) to warm, to be out
запекти (fut.-печу,-печеш) to scorch
рай (-ю) м paradise
почервоніти (fut. -ію,-ієш) to redden
запалити (- fut. -лю,-лиш) to set on fire
прокинутися (fut. -уся,-ешся) to awake suddenly
почорніти (fut. -ію,-ієш) to turn black
помарніти (fut. -ію,ієш) to shrink
те that
поглянути (fut. -у,-еш) to look
мої PL my
обернутися (fut. -нуся,-нешся) to turn round
нічого nothing
хлинути (-ну,-неш) to stream
тяжкий (-ка,-ке) heavy, sad
самій дорозі (loc) road itself
недалеко not far
плоскінь (-коні) F hemp
вибирати (-аю,-аєш) to take out, to pick
тай and
почути (fut.-чую,-чуєш) to hear
прийшла she came
привітати (fut. -аю,-аєш) to greet
утирати (-аю,-аєш) to wipe
поцілувати (fut. -ую,-уєш) to kiss
засіяти (fut. -іяю,-іяєш) to begin to shine again
лан (-у) м field
жартуючи jokingly
погнати (past.-ав,-ала,-ало) to drive
я I
ти you (thou)
він he
вона she
воно it
ми we
ви you
вони they
втікати (-аю,-аєш) to flee, to run away
орудка (-ки) F small business
гаряче warm
піт (поту) м sweat
здаватися (здаюся,здаєшся) to seem, to appear
залежати (-жу,-жиш) to depend on somebody
однаковий (-ва,-ве) the same, equal
ік = до to
доки until
барвистий (-та,-те) colorful
білявий (-ва,-ве) whitish
дужий (-жа,-же) powerful, strong
палкий (-ка,-ке) passionate, fiery
голосний (-на,-не) loud
місяць (-ця) м moon
світити (свічу,світиш) to shine
Миколаїв (-аєва) м Mykolayiv
боротися (борюся,борешся) to fight
скоріше sooner
гетьман (-а) м hetman
Мазепа (-пи) Mazeppa
Данило (-ла) Daniel
боротьба (-би) F fight, battle
москаль (-ля) м Muscovite
татарва (-ви) F Tartars

ДВАДЦЯТЬ ВОСЬМА ЛЕКЦІЯ — TWENTY EIGHTH LESSON

Reflexive and Possessive Pronouns

З и м а.

Кожна пора року має свій чар. Коли проминуло палке літо зі своєю насиченою красою, коли пройшла спокійна осінь із своєю плодовитістю, наступає холодна зима із білою габою снігу, морозами, льодом і вітрами.

В зимі́ дні найкоро́тші, но́чі найдо́вші. Со́нце в погі́дні дні ті́льки сла́бо огріва́є зе́млю, зате́ іскря́ться до нього мільярди сніжино́к і сліплять на́ші о́чі. Погі́дний день віщу́є по со́бі звича́йно моро́зи в ночі́. Ча́сом ві́тер прино́сить із собо́ю сні́гові́ хма́ри й тоді́ цілими дня́ми паде́ сніг, надво́рі заметі́ль, кучугу́ри сні́гу. Ча́сом же сніг паде́ м'я́ко, ти́хо, ле́гко і спроквола, вкрива́є собо́ю поля́, луги́ й діброви, та вибі́лює в мі́сті доми́ й вулиці́.

Зима́ - час свято́к: Різдвяни́х, Ново́го Ро́ку з його́ навечер'ям - Мала́нкою. В Украї́ні на окре́му зга́дку заслуго́вує свя́то Водо́хри́щів (або́ Йорда́ну), коли́ то скрізь святя́ть во́ду по крини́цях, ставка́х, річка́х та пото́ках.

I. The reflexive pronoun is used in Ukrainian only in the following cases:

gen.	себе́ ; after prepositions:		(до) се́бе
dat.	собі́	" "	(ік) со́бі
acc.	себе́, ся	" "	(на) се́бе
inst.	собо́ю		
loc.	(в)собі́		

Contrary to English usage, one such form of reflexive pronoun is used with the same subject for all three persons and genders, and is the same in the singular and plural:

ENGLISH	UKRAINIAN
I wash myself	(я) ми́юся
you wash yourself	(ти) ми́єшся
he (she, it) washes himself (herself, itself)	(він, вона́, воно́) ми́ється
we wash ourselves	(ми) ми́ємося
you wash yourselves	(ви) ми́єтеся
they wash themselves	(вони́) ми́ються

ENGLISH	UKRAINIAN
I desire for myself	(я) бажа́ю собі́
you desire for yourself	(ти) бажа́єш собі́
he (she, it) desires for himself (herself, itself)	(він, вона́, воно́) бажа́є собі́
we desire for ourselves	(ми) бажа́ємо собі́
you desire for yourselves	(ви) бажа́єте собі́
they desire for themselves	(вони́) бажа́ють собі́
I take it upon myself	(я) беру́ це на се́бе
you take it upon yourself	(ти) бере́ш це на се́бе
he (she, it) takes it upon himself (herself, itself)	(він, вона́, воно́) бере́ це на се́бе
we take it upon ourselves	(ми) беремо́ це на се́бе
you take it upon yourselves	(ви) берете́ це на се́бе
they take it upon themselves	(вони́) беру́ть це на се́бе

2. The possessive pronouns are declined in the following manner:

	singular			plural
nom.	MASC: мій -my	FEM: моя́	NEUT: моє́	ALL GENDERS: мої́
gen.	мого́	моє́ї	мого́	мої́х
dat.	мому́ (моє́му)	мої́й	мому́ (моє́му)	мої́м
acc.	мого́, мій	мою́	моє́	мої́х, мої́
voc.	мій	моя́	моє́	мої́
inst.	мої́м	моє́ю	мої́м	мої́ми
loc.	(в)мо́їм (в)мо́му,(в)моє́му	(в)мої́й	(в)мої́м, (в)мо́му,(в)моє́му	(в)мої́х

In Ukrainian one form мій(моя́,моє́)conveys the English my and mine.

3. The pronoun свій (one's own) is used, similarly to себе́, in the same form without regard to the person which governs it:

(я) ма́ю свого́ пса	I have my own dog
(ти) ма́єш свого́ пса	you have your own dog
(він, вона́, воно́) ма́є свого́ пса	he (she, it) has his (her, its) own dog
(ми) ма́ємо свого́ пса	we have our own dog
(ви) ма́єте свого́ пса	you have your own dog
(вони́) ма́ють свого́ пса	they have their own dog

4. Чий (чия́,чиє́)is declined similarly to мій:

	singular			plural
nom.	MASC: чий - whose	FEM: чия́	NEUT: чиє́	ALL GENDERS: чиї́
gen.	чийо́го	чиє́ї	чийо́го	чиї́х
dat.	чийо́му	чиї́й	чийо́му	чиї́м
acc.	чийо́го, чий	чию́	чиє́	чиї́х, чиї́
voc.	чий			чиї́
inst.	чиї́м	чиє́ю	чиї́м	чиї́ми
loc.	(в)чиї́м,(в)чийо́му	(в)чиї́й	(в)чиї́м,(в)чийо́му	(в)чиї́х

5. The possessive pronouns наш (на́ша, на́ше)(our), ваш (ва́ша, ва́ше)(your) are declined like hard adjectives; while ї́хній (ї́хня, ї́хнє) (their) follows the soft declension of adjectives.

Р о з м о́ в а.

Чия́ це кни́жка: твоя́ чи її́?	-	Це не моя́ кни́жка, це ї́хня.
Де ти був учо́ра із сво́їм ба́тьком?	-	Ми були́ в на́ших знайо́мих.
Чи ї́хні ді́ти вже вели́кі?	-	Так, вони́ вже повироста́ли, що ва́жко пізна́ти.
А як ва́ше здоро́в'я?	-	Ду́же дя́кую, мені́ за́вжди мо́жна за́видувати.
Чи ваш ба́тько теж таки́й здоро́вий?	-	Нажа́ль ні; він ма́є жу́ру із сво́їм шлу́нком.

Іді́ть з ба́тьком до на́шого лі́каря, до́ктора Х.

Недале́ко ва́шої дільни́ці, при ву́лиці Шевче́нка.

До́брого здоро́в'я! До поба́чення!

- Чув, чув ; про нього до́бре говоря́ть. Де живе́ цей ваш лі́кар?

- Так ду́же вам дя́кую за ва́шу цінну́ пора́ду. До поба́чення!

E x e r c i s e

T r a n s l a t e the following story:

T h e l a z y s e r v a n t.

An officer heard at night how his batman (servant) was talking to himself: " Oh, I am so thirsty, but I do not want to leave my warm bed. It is better to suffer thirst." The lazy batman turned over and fell asleep. Then the officer called: " John, bring me some water." " Straight away," answered the batman. He got up and brought his officer a glass of water. "Now you can drink it" laughed the officer, " it is you who are thirsty, not I."

I d i o m s.

Над собо́ю панува́ти.	To be in complete command of oneself.
Се́рце кра́ється мені́.	It breaks my heart.

V o c a b u l a r y.

свій (своя́,своє́)	(one's) own
чар (-у)м	charm
промину́ти (fut. -ну́,-не́ш)	to pass
наси́чений (-на,-не)	ripe, saturated
краса́ (-си́)F	beauty
пройшла́	has gone
плодови́тість (-тости)F	fertility
габа́ (-би́)F	cover
сніг (-у) M	snow
моро́з (-у)M	frost
лід (льо́ду)M	ice
погі́дний (-на,-не)	fair, fine
сла́бо	feebly
огріва́ти (-а́ю,-а́єш)	to warm up(trans)
іскри́тися (-рю́ся,-ри́шся)	to sparkle
мільярд (-а)M	milliard
сніжи́нка (-ки) F	snowflake
віщува́ти (-у́ю,-у́єш)	to prophesy
себе́, собі́, ся	self
прино́сити (-но́шу,-но́сиш)	to bring
діброва (-ви) F	oak-forest
вибі́лювати (-ю́ю,-ю́єш)	to whiten
святки́ (-о́к) PL	festival, holiday
Різдвяні́ святки́ PL	Christmas
сні́гови́й (-ва́,-ве́)	snow(y)
хма́ра (-ри) F	cloud
тоді́	then
цілими днями	for whole days
м'я́ко	softly
ти́хо	still, quietly
вкрива́ти (-а́ю,-а́єш)	to cover
луг (-у) M	thicket
Нови́й Рік	New Year
навечер'я (-р'я)N	eve
Мала́нка (-ки) F	St.Melania's day, New Year's Eve
зга́дка (-ки) F	remembrance
заслуго́вувати (-о́вую,-о́вуєш)	to deserve

свя́то (-та) N	holiday
Водо́хри́щі (-ів) PL	Epiphany
Йорда́н (-у) м	Jordan, Epiphany
коли́ то	(just) when
скрізь	everywhere
святи́ти (свячу́,святи́ш)	to consecrate, to bless
крини́ця (-ці) F	(water)well
ставо́к (-вка́) м	pond
бажа́ти (-а́ю,-а́єш)	to desire, to wish
чий (чия́,чиє́)	whose
їхні́й (їхня,їхнє)	their(s)
повиростáти (fut. -а́ю,-а́єш)	to grow up
що	that
ва́жко	(it is) difficult
пізна́ти (fut. -а́ю,-а́єш)	to recognize
за́вжди	always
за́видувати (-ую,-уєш)	to envy
нажа́ль	alas, unfortunately
жура́ (-ри́) F	worry, sorrow
шлу́нок (-нка) м	stomach
йдіть (imp)	go

до́ктор (-а) м	doctor, physician
чу́ти (чу́ю,чу́єш)	to hear
ді́льни́ця (-ці) F	quarter, district
цінни́й (-на́,-не́)	valuable
пора́да (-ди) F	advice
lazy	лині́вий (-ва,-ве)
officer	офіце́р (-а) м
oh!	ах!
thirsty	спра́гнений (-на,-не)
to leave	покида́ти (-а́ю,-а́єш)
to suffer	терпі́ти (терплю́,терпи́ш)
thirst	спра́га (-ги) F
to call	закли́кати (fut. -и́чу, -и́чеш)
John	Іва́н (-а)
straight away	за́раз, нега́йно
to answer	відпові́сти (fut.-і́м, -і́си)
to get up	вста́ти (fut.-а́ну,-а́неш)
to laugh	сміятися (-іюся, -іє́шся)

ДВА́ДЦЯТЬ ДЕВ'Я́ТА ЛЕ́КЦІЯ — TWENTY NINTH LESSON

Demonstrative Pronouns

Л и с т.

Дороги́й Богда́не!

Тієї Твоєї до́вгої мовча́нки не розумі́ю. На мого́ оста́нього листа́ Ти* до́сі не відписа́в, хоч від цього́ ча́су мину́в уже́ до́брий мі́сяць. А мо́же Ти цього́ листа́ не діста́в? Ти́мто я пишу́ вдру́ге, та посила́ю цим ра́зом пору́чено. В ме́не до те́бе така́ спра́ва.

Мене́ повідо́мили, що в ва́шій міські́й бібліоте́ці є вели́кий архі́в із а́ктами з сімна́дцятого столі́ття. Там нахо́диться оди́н акт яко́го мені́ тре́ба до мо́їх сту́дій. Я ду́же Тебе́ проха́ю пола́годити мені́ цю ору́дку. Пра́ці при цьо́му не бу́де бага́то, бо - як мені́ відо́мо - ці а́кти ма́ють то́чний пока́зник - картоте́ку и́мен, ти́мто ко́жний акт знайти́ ле́гко. Я бу́ду Тобі́ ду́же вдя́чний за ві́дпис ці́лого а́кту. Згори́ дя́кую за цю прислу́гу

та здоровлю́ Тебе́ щи́ро

Полта́ва, в лю́тім, ц.р. — Твій Все́волод

* Notice that in letters Ти and Ви begin with a capital letter.

I. The demonstrative pronouns той (that) and цей (this) are declined in the following manner:

	singular			plural
A. nom.	MASC: той - that	FEM: та	NEUT: те	ALL GENDERS: ті
gen.	того́	тієї (то́ї)	того́	тих
dat.	тому́	тій	тому́	тим
acc.	того́, той	ту	те, то	тих, ті
voc.	той			ті
inst.	тим	тією (то́ю)	тим	ти́ми
loc.	(в)тім, (в)то́му	(в)тій	(в)тім, (в)то́му	(в)тих

a. Two other demonstrative pronouns тамто́й (-та́, -те́), ото́й (-та́, -те́) are also declined like той.

b. In poetry we often find the old form

та́я	instead of	та
ту́ю		ту
те́є		те
ті́ї		ті

B. nom.	MASC: цей - this	FEM: ця	NEUT: це	ALL GENDERS: ці
gen.	цього́	цієї (це́ї)	цього́	цих
dat.	цьому́	цій	цьому́	цим
acc.	цього́, цей	цю	це	цих, ці
voc.	цей			ці
inst.	цим	цією	цим	ци́ми
loc.	(в)цім, (в)цьо́му	(в)цій	(в)цім, (в)цьо́му	(в)цих

c. Apart from the forms цей, ця, це we find in literature the forms сей, ся, се.

2. The demonstrative pronoun immediately preceded and governed by a preposition has its stress put forward from the second syllable to the first:

цього́	-	до цього́
цьому́	-	ік цьо́му
того́	-	на то́го

Observe the difference:

на цьо́му сві́ті - in this world	;	на то́му сві́ті - in the next world	
цього́ ро́ку - this year	;	того́ ро́ку - last year	
цьогорі́чна зима́ - this winter	;	то(го)рі́чне лі́то - last summer	
по цей бік Дніпра́ - this side of the Dnieper	;	по той бік Дніпра́ - that side of the Dnieper	
поце́йбіч гори́ - this side of the mountain	;	пото́йбіч гори́ - that side of the mountain	

3. The pronoun уве́сь (уся́,усе́) (ввесь,вся,все after a word ending in a vowel) / all, total/ is declined like цей.

Thus: усього́ (до всього́), всієї́, всьому́, всій.....

Only in the plural we have -і- instead of -и- : усі́,усі́х,усі́м,усі́ми (усіма́),в усі́х

E x e r c i s e

T r a n s l a t e: Last year the summer was hotter than this year. This road goes to Kiev. My friend lives this side of the river. These books are theirs. We all hope that life in the other world is better. All streets in this town are clean. She told me this, that, and the other. All mankind wants peace. In the Ukraine we have a proverb " I need it like last year's snow." Whose letter is this? Of all lessons this is the easiest.

I d i o m s.

Не да́ти про се́бе нічо́го зна́ти.	Not to let anybody know of one's welfare.
Це не моя́ рука́.	This is not my handwriting.

V o c a b u l a r y.

лист (-а́)м	letter	оста́нній (-ня,-не)	last
той (та, те)	that	до́сі	till now
мовча́нка (-ки)F	silence	відписа́ти (fut. -шу́,-шеш)	to reply by letter
розумі́ти (-і́ю,-і́єш)	to understand		

хоч — although
мо́же — perhaps
діста́ти (fut. -а́ну,-а́неш) to receive, to get
ти́мто — hence, therefore
писа́ти (пишу́,пи́шеш) — to write
вдру́ге — for the second time
посила́ти (-а́ю,-а́єш) — to send
пору́чено — by registered mail
спра́ва (-ви) F — matter, business
повідо́мити (fut. -млю́,-миш) to inform
міськи́й (-ка́,-ке́) — municipal
бібліоте́ка (-ки) F — library
архі́в (-у) M — archive(s)
акт (-у) M — records, document
століття (-тя) N — century
нахо́дитися (-джуся,-дишся) to be (in)
сту́дії (-дій) PL — studies
проха́ти = проси́ти — to ask, to beg
пола́годити (fut. -джу,-диш) to settle, to conclude, to do
як мені́ відо́мо — as far as I know
то́чний (-на,-не) — exact
пока́зник (-а) M — index, catalogue
картоте́ка (-ки) F — card index

знайти́ (fut. знайду́,знайдеш) to find
вдячний (-на,-не) — grateful
за — for
ві́дпис (-у) M — copy
згори́ — in advance
прислу́га (-ги) F — favor, service
здорови́ти (-влю́,-ви́ш) — to greet
щиро — sincerely
ц.р. (цього́ ро́ку) — this year
Всево́лод (-а) — Vsevolod
тамто́й (-та́,-те́) — the other
ото́й (-та́,-те́) — this one
сей (ся,се) — this
цьогорі́чний (-на,-не) — this year's
поце́йбіч — this side of
по цей бік — this side of
пото́йбіч — that side of
по той бік — that side of
уве́сь (уся́,усе́) — all, total
ввесь уве́сь

mankind — лю́дство (-ва) N
peace — мир (-у) M

ТРИДЦЯ́ТА ЛЕ́КЦІЯ — THIRTIETH LESSON

Pronouns (Conclusion)

Н а г р а́ н і с в і т і́ в - "у к р а́ ї" Є в р о́ п и.

Ма́ло яко́му наро́дові в сві́ті дово́дилося переживати траґі́чнішу й нещасні́шу до́лю, як та, що зазна́в за своє́ істори́чне життя́ і зазнає́ до́сі наро́д украї́нський...

Мов той горо́х при доро́зі - так жив украї́нський наро́д. Ви́сунутий дале́ко на Схід, не ма́ючи ніяко́го од приро́ди поста́вленого за́хисту, він був схі́днім форпо́стом Евро́пи...

Наро́д наш на свої́ гру́ди му́сів прийма́ти пе́рші й найва́жчі уда́ри від тих ди́ких орд, мандро́ваних народці́в і наро́дів, що їх раз-у-раз, немо́в у яко́мусь соціологі́чному пароксизмі викида́ли неося́жні степи́ бли́жнього й дале́кого Схо́ду...

С е р г і́ й Є ф р е́ м о в.

I. The relative pronoun що fulfills the function of the English relative - who, which, that.

Що is indeclinable and is used alike for all genders, both in the singular and the plural.

Це той винахі́дник, що діста́в цьогорі́чну нагоро́ду. В на́шому до́мі живе́ фризієр, що ро́бить тривку́ ондуля́цію, манікю́ри та педікю́ри. Чи це та спортсме́нка, що ма́є першенство́ в пла́ванні?

In a subsidiary clause що is followed by its governing preposition and a personal pronoun:

Це той журналі́ст, що його́ місяць тому́ переї́хало а́вто; він яко́сь ско́ро ви́дужав. Чи зна́єте вже того́ фільмового́ арти́ста, що про нього́ так прихи́льно писа́ли по часо́писах? Як називаєтьcя та жі́нка, що з не́ю був ваш брат на премє́рі в теа́трі? А́вто, що ним кермува́в відо́мий автоводі́й Андрі́й Семире́нко прийшло́ в перегóнах пе́рше до мети́.

Sometimes the personal pronoun is left out:

Чи ви́нен той го́луб, що (instead of: що його́) со́кіл уби́в?

Чи це та́я крини́ченька. що (instead of: що з не́ї) я во́ду брав?

2. Instead of що sometimes we can use який (-ка,-ке) or котрий (-ра,-ре):

Чолові́к у бі́лому па́льті, який́ був учо́ра у вас, це підо́зрі́лий тип.

Та коро́ва, котра́ бага́то ричи́ть, ма́ло дає́ молока́.

3. Otherwise який and котри́й are used as interrogative pronouns:

який (яка́, яке́) - what kind of

котри́й (котра́, котре́) - which one

Яка́ кни́жка тебе́ найбі́льш цікавить? Котра́ годи́на на ва́шому годи́ннику? Котри́й із вас усі́х пе́рший покі́нчить робо́ту? Який́ за́втра день? Яка́ була́ вчо́ра пого́да? Яке́ це полотно́ широ́ке?

4. Other Ukrainian interrogative pronouns are хто,що - (who,what) (see also p.12) and чий -(whose) (for its declension see Lesson 28).

nom.	хто	що
gen.	кого́	чого́
dat.	кому́	чому́
acc.	кого́	що
voc.		
inst.	ким	чим
loc.	(в)кім,(в)ко́му	(в)чім,(в)чо́му

5. Both який and котрий are declined like adjectives ending in -ий.

Котрі́й тяму́щій люди́ні не при́криться це? Яко́ї вам тре́ба ще фа́рби? Яко́го ко́льору не ба́чите?

The following pronouns are also declined like adjectives:

A. сам (сама́, саме́) - self : само́го, само́му, сами́м, (у)самі́м, самі́.....

той сам (та сама́, те саме́)- the same : того́ само́го, ті самі́.....

B.Nearly all pronouns ending in -ий.

e.g. ко́жний - every : ко́жного, ко́жному, (в)ко́жнім.....

вся́кий - each : вся́кого, вся́кому, вся́ким .....

і́нший - other : і́ншого, і́ншому, і́ншим.....

6. The pronoun сам sometimes has the meaning of the English alone, only:

В на́шому пере́ділі сиді́ли самі́ курці́. В цьо́му товаро́вому до́мі самі́ кра́щі ре́чі. В його́ огоро́ді росту́ть самі́ овоче́ві дерева́. В цих око́лицях самі́ злоді́ї, розбиша́ки й волоцю́ги.

7. The indefinite pronouns ніхто́,ніщо́,де́хто,де́що and others which have хто or що as their main part, are declined like хто, що.

e.g. ніхто́ - nobody : ніко́го, ніко́му,ніки́м,(в)ніки́м.....

ніщо́ - nothing : нічо́го, нічо́му, нічи́м, (в)нічі́м.....

де́хто - somebody : де́кого, де́кому, де́ким, (в)де́кім.....

де́що - something : де́чого, де́чому, де́чим (в)де́чім.....

хтось - someone : кого́сь, кому́сь, кимсь.....

щось - something : чого́сь, чому́сь, чимсь.....

котри́йсь - some : котро́гось, котро́мусь, котри́мсь.....

яки́йсь - some : яко́гось, яко́мусь, яки́мсь.....

хтобу́дь - anybody : когобу́дь, комубу́дь, кимбу́дь.....

щоне́будь - anything : чогоне́будь, чомуне́будь, чимне́будь.....

П р и п о в і д к и́: Не ко́жен слаби́й, хто сто́гне; не ко́жен спить, хто сопе́.

Ко́жна приго́да до му́дрости доро́га.

Чия́ ха́та, того́ й пра́вда.

Яки́й пан, таки́й крам.

З ким пристає́ш, таким стає́ш.

Хто чим вою́є, (той) від то́го ги́не.

E x e r c i s e

T r a n s l a t e: The film actor whom we saw tonight is known to all the world. The concert which we heard yesterday on the radio was very beautiful. My brother, who travelled for a whole year, came home yesterday. The man whom we saw the day before yesterday in the zoo was a famous novelist. He who talks much knows little. What day is today? Which one of you is younger? Nobody likes to live alone. Not every road leads to Rome. He likes to sing the same song as George.

I d i o m s.

Сам на сам.	Tête-à-tête.
Обіця́ти собі́ щось.	To promise oneself something.

V o c a b u l a r y.

грань (-ні) F	border, edge	Евро́па (-пи) F	Europe
край (-а́ю) м	border	ма́ло яки́й	almost no (other)

який (-ка́,-ке́)	what kind of
наро́д (-у)м	people, nation
дово́дитися (3.доводиться)	to be obliged, to have to
переживáти (-áю,-áєш)	to live through
траґі́чний (-на,-не)	tragic
нещáсний (-на,-не)	unhappy
зазнáти (fut.-нáю,-áєш)	to learn, to experience
за	during
істори́чний (-на,-не)	historical
істори́чне життя́	historical existence
зазнавáти = зазнáти	
ви́сунутий (-та,-те)	exposed
далéко	far
Схід (Схóду)м	East
не мáючи	not having
ніякий (-ка,-ке)	no kind of
од = від	from
постáвлений (-на,-не)	placed, put
зáхист (-у)м	protection
схі́дній (-ня,-не)	Eastern
форпóст (-у) м	advanced post, advanced guard
мýсіти (мýшу,мýсиш)	to be obliged
приймáти (-áю,-áєш)	to receive
важки́й (-кá,-кé)	heavy
удáр (-у) м	blow
ордá (-ди́) F	horde
мандрóваний (-на,-не)	nomadic
народéць (-дця́)м	tribe
раз-у-раз	time after time
немóв = мов	as if
який́сь (-кáсь,-кéсь)	some
соціолоґі́чний (-на,-не)	sociological
пароксизм (-у)м	paroxysm
викидáти (-áю,-áєш)	to eject
бли́жній (-ня,-не)	near (adj)
Сергі́й (-і́я)	Serge
Єфрéмов (-ва)	Yefremov
що	who, what, that
винахі́дник (-а) м	inventor
нагорóда (-ди) F	prize
фри́зієр (-а)м	hairdresser
тривки́й (-кá,-кé)	permanent
ондуля́ція (-ії) F	hair- wave
маніки́р (-у)м	manicure
педикю́р (-у)м	pedicure
спортсмéнка (-ки)F	sportswoman
першенствó (-вá) N	championship
плáвання (-ня)N	swimming
журналі́ст (-а) м	journalist
тóму	ago
переї́хати (fut. -і́ду,-і́деш)	to run over
я́кóсь	somehow
ви́дужати (fut.-аю,-аєш)	to recover
фільмови́й (-вá,-вé)	film (adj)
арти́ст (-а)м	actor
прихи́льно	favorably
часóпис (-у) м	newspaper
прем'éра (-ри) F	first night
кермувáти (-ýю,-ýєш)	to drive
відóмий (-ма,-ме)	well known
автоводі́й (-ія́)м	driver
Андрі́й (-і́я)	Andrew
Семирéнко (-ка)	Semyrenko
прийшлó (from: прийти́)	(it) came
перегóни (-нів) PL	race
метá (-ти́)F	winning post
сóкіл (-кола) м	falcon
уби́ти (fut. уб'ю,уб'єш)	to kill
крини́ченька (-ки)F	waterwell
котри́й (-рá,-рé)	which one
пáльто (-та) N	overcoat
підóзрілий (-ла,-ле)	suspicious looking
тип (-а) м	type
ричáти (-чý,-чи́ш)	to low
цікáвити (-влю,-виш)	to interest
годи́нник (-а)м	watch, clock
покі́нчить	will end
тямýщий (-ща,-ще)	sensible
при́критися (-рюся,-ришся)	to become boring
сам (самá,самé)	self, same, only
той сам (та самá, те самé)	the same
вся́кий (-ка,-ке)	every kind, each
ніхтó	nobody
дéхто	somebody
дéщо	something
хтось	someone
щось	something
хтобýдь	anyone
щонéбудь	anything
кóжен = кóжний	
слаби́й (-бá,-бé)	ill, weak
стогнáти (стóгну,стóгнеш)	to groan
сопти́ (-пý,-пéш)	to snore
пригóда (-ди) F	adventure
мýдрість (-рости)F	wisdom
крам (-у) м	merchandise
приставáти (-аю,-аєш)	to associate with
ставáти (стаю́,стаєш)	to become
воювáти (воюю, воюєш)	to fight
ги́нути (-ну,-неш)	to perish
перéділ (-у)м	compartment
курéць (-рця́) м	smoker
товарóвий дім	store
рости́ (-тý,-тéш)	to grow
овочéвий (-ва,-ве)	fruit (adj)
окóлиця (-ці)F	neighbourhood
злóдій (-ія) м	thief
розбишáка (-ки) м	robber
волоцю́га (-ги) м	tramp, vagabond

concert	концéрт (-у) м	to know	знáти (знáю,знáєш)
to travel	подорожувáти (-ýю, -ýєш)	Rome	Рим (-у) м

ТРИ́ДЦЯТЬ ПЕ́РША ЛЕ́КЦІЯ — THIRTY FIRST LESSON

Numerals (Cardinal Numbers)

У к р а ї́ н с ь к і н а р о́ д н і з а г а д к и́.

Стоїть дуб - довговік;
На ньóму дванáдцять гілóк;
На кóжній гілці по чоти́ри гнізда́;
У кóжному гнізді́ по сім яєць
А кóжному з них ім'я́ є (Рік).

І́ н ш і з а г а д к и́:

Ревнув віл на сто гір, на ти́сячу городі́в (Грім).
Стукоти́ть, гримоти́ть, як сто кóней біжи́ть (Млин).
Летів птах на дванáдцяти ногáх, та однó яйцé зніс (Рік).

I	оди́н (однá, однó / -нé /)	I4	чотирнáдцять
2	два (дві)	I5	п'ятнáдцять
3	три	I6	шістнáдцять
4	чоти́ри	I7	сімнáдцять
5	п'ять	I8	вісімнáдцять
6	шість	I9	дев'ятнáдцять
7	сім	20	двáдцять
8	ві́сім	2I	двáдцять оди́н (однá,однó/-нé/)
9	дéв'ять	22	двáдцять два (дві)
I0	дéсять	23	двáдцять три
II	одинáдцять	24	двáдцять чоти́ри
I2	дванáдцять	25	двáдцять п'ять .....
I3	тринáдцять	30	три́дцять

40	со́рок	170	сто сімдеся́т
50	п'ятдеся́т	180	сто вісімдеся́т
60	шістдеся́т	190	сто дев'ятдеся́т
70	сімдеся́т	200	дві́сті
80	вісімдеся́т	300	три́ста
90	дев'ятдеся́т	400	чоти́риста
100	сто	500	п'ятсо́т
101	сто оди́н	600	шістсо́т
102	сто два.....	700	сімсо́т
110	сто де́сять	800	вісімсо́т
120	сто два́дцять	900	дев'ятсо́т
130	сто три́дцять	1000	ти́сяча
140	сто со́рок	2000	дві ти́сячі.....
150	сто п'ятдеся́т	100000	сто ти́сяч.....
160	сто шістдеся́т	1000000	мільйо́н.....

1. The cardinal number оди́н (one) is used for masculine, одна́ for feminine, and одно́ (-не́) for neuter genders. All three forms are declined like hard adjectives.

2. The cardinal number два (two) is used for masculine and neuter genders, дві for the feminine gender.

nom.	MASC & NEUT: два - two	FEM: дві
gen.	двох	двох
dat.	двом	двом
acc.	двох, два	дві
voc.		
inst.	двома́	двома́
loc.	(в)двох	(в)двох

Also оба́, обі́ (seldom:оби́два/-дві/)are declined like два.

3. Cardinal numbers from три (three) to дев'ятдеся́т де́в'ять (ninety nine) have the same form for all genders. They are declined in the following manner:

nom.	три - three	чоти́ри - four	п'ять - five	сім - seven
gen.	трьох	чотирьо́х	п'ятьо́х	сімо́х
dat.	трьом	чотирьо́м	п'ятьо́м	сімо́м
acc.	трьох, три	чотирьо́х, чотири	п'ятьо́х, п'ять	сімо́х, сім
voc.				
inst.	трьома́	чотирма́	п'ятьма́	сімома́
loc.	(в)трьох	(в)чотирьо́х	(в)п'ятьо́х	(в)сімо́х

Шість, де́в'ять, де́сять are declined like п'ять ; ві́сім like сім.

4. In the genitive, dative, accusative, and locative we can use:

п'яти́	instead of	п'ятьо́х
шости́	" "	шістьо́х
сьоми́	" "	сімо́х

5. The cardinal numbers from п'ять (five) upwards require to be followed by the genitive plural:

П'ять ліжо́к. Шість днів. Рік ма́є двана́дцять місяці́в.

Йому́ бу́де вже три́дцять літ. На сві́ті живу́ть мільйо́ни люде́й.

6. Cardinal numbers оди́н,два,три,чоти́ри require the nominative:

Доба́ - це два́дцять чоти́ри годи́ни. Мі́сяць тра́вень ма́є три́дцять і оди́н день. Скі́льки ти́жнів у ро́ці? У ро́ці п'ятдеся́т два ти́жні. Скі́льки ти́жнів в одно́му мі́сяці? Чоти́ри ти́жні й два або́ три дні. Ця кни́жка деше́ва, вона́ кошту́є ті́льки два до́ляри.

7. Cardinal numbers must be in the same case as the nouns they govern:

Два до́ляри. Трьом дівча́там. Сімо́х юнакі́в.

8. Double cardinal numbers (twenty one etc.,) are declined only in the second part:

21 - два́дцять оди́н, два́дцять одно́го, два́дцять одно́му.....

34 - три́дцять чоти́ри, три́дцять чотирьо́х, три́дцять чотирьо́м.....

E x e r c i s e

W r i t e the following in Ukrainian using this as an example:

Додава́ння: 2 + 3 = 5 два й три є п'ять;

3 + 3 - 6 3 + 4 = 7 3 + 5 = 8 4 + 5 = 9 6 + 7 = 13

13 + 7 = ? 14 + 8 = ? 15 + 9 = ? 16 + 10 = ? 17 + 13 = ?

Відійма́ння: 5 - 3 = 2 п'ять ме́нше три є два;

17 - 2 = 15 22 - 10 = 12 25 - 15 = 10 36 - 30 = 6 77 - 13 = 64

78 - 23 = ? 94 - 55 = ? 125 - 42 = ? 144 - 55 = ? 377 - 266 = ?

Мно́ження: 3 × 3 = 9 три ра́з(и́) три є де́в'ять;

4 × 6 = 24 5 × 7 = 35 6 × 8 = 48 7 × 9 = 63 12 × 2 = 24

13 × 3 = ? 15 × 4 = ? 19 × 5 = ?

Ділі́ння: 2 ÷ 2 = 1 два (ді́лене) че́рез (на) два є оди́н;

6 ÷ 2 = 3 8 ÷ 4 = 2 12 ÷ 6 = 2 12 ÷ 4 = 3 21 ÷ 7 = ?

35 ÷ 5 = ? 44 ÷ 4 = ? 66 ÷ 3 = ? 100 ÷ 20 = ?

I d i o m s.

Скі́льки вас там було́?	How many of you were there?
Нас було́ два́дцять.	There were twenty of us.
В то́му чоти́ри юнаки́.	Among them were four young boys.

V o c a b u l a r y.

наро́дній (-ня,-не)	folk (adj) , national
за́гадка (-ки)F	riddle, puzzle
дуб (-а)M	oaktree
довгові́к (-ка,-ке)	aged, very old
двана́дцять	twelve
гі́лка (-ки)F	branch
гніздо́ (-да́)N	nest
сім	seven
яйце́ (-ця́)N	egg
ім'я́ (і́мени)N	name
ревну́ти (fut. ну́,-не́ш)	to roar
сто	hundred
гора́ (-ри́)F	mountain
ти́сяча (-чі) F	thousand
го́род (-а)M	town
стукоті́ти (-о́чу,-о́тиш)	to clatter
гримоті́ти (-о́чу,-оти́ш)	to thunder
бі́гти (біжу́,біжи́ш)	to run
млин (-а́)M	mill
зне́сти́ (fut. знесу́,знесе́ш)	to lay
птах (-а)M	bird

for numerals see pp. 99, 100.

оба́,обі́ (seldom:оби́два,оби́дві)	both	додава́ння (-ня) N	addition
літа́ (літ) PL	years	відійма́ння (-ня) N	subtraction
доба́ (-би́) F	day and night, twenty four hours	мно́ження (-ня) N	multiplication
		ділі́ння (-ня) N	division
коштува́ти (-ту́ю,-ту́єш)	to cost	ме́нше	minus, less
до́ляр (-а) M	dollar	ра́з(и́)	times

ТРИ́ДЦЯТЬ ДРУ́ГА ЛЕ́КЦІЯ — THIRTY SECOND LESSON

Numerals (Ordinals)

Де живу́ть украї́нці та скі́льки їх?

Украї́нці це слов'я́нське плем'я́, що живе́ в південно-схі́дній Евро́пі від рі́чки Ся́ну на за́ході до гір Кавка́зу на схо́ді. Украї́нська етнографі́чна терито́рія ма́є бі́ля 236 000 квадрато́вих миль. Усі́єї лю́дности на цій терито́рії було́ пе́ред війно́ю 50171000 душ; украї́нці тво́рять тут 74 відсо́тки всі́єї лю́дности. В оста́нній війні́ зги́нуло бли́зько 2000000 украї́нців.

Крім цьо́го бага́то украї́нців живе́ на еміґра́ції в А́зії (в т.зв. "Зеле́ній Украї́ні) та в Евро́пі, де бага́то украї́нців живе́ тепе́р на скита́льщині в за́хідній Евро́пі, а т.зв. "Бачва́нці" живу́ть в Югосла́вії.

В Аме́риці живе́ вісімсо́т ти́сяч, в Кана́ді три́ста вісімдеся́т ти́сяч люде́й украї́нського похо́дження.

Украї́нці займа́ють що́до кі́лькости дру́ге мі́сце у слов'я́нському сві́ті, п'я́те в Евро́пі, а четве́рте в Кана́ді.

I. Some ordinals are formed by adding -ий,-а,-е to the cardinals:

CARDINALS:	20 два́дцять	ORDINALS:	двадця́тий, -та, -те
	30 три́дцять		тридця́тий, -та, -те
	50 п'ятдеся́т		п'ятдеся́тий, -та, -те

2. Many-figured ordinals may appear in two forms:

a. with the endings for ordinals after every figure:

539 п'ятсо́т(н)ий тридця́тий дев'я́тий

b. only the last figure ending as an ordinal, the rest as cardinals:

539 п'ятсо́т три́дцять дев'я́тий

3. The following cardinals have irregularly formed ordinals:

CARDINALS:	I	оди́н	ORDINALS:	пе́рший, -ша, -ше (пе́рвий,-ва,-ве)
	2	два		дру́гий, -га, -ге
	3	три		тре́тій, -тя, -те
	4	чоти́ри		четве́ртий, -та, -те
	6	шість		шо́стий, -та, -те
	7	сім		сьо́мий, -ма, -ме
	8	ві́сім		во́сьмий, -ма, -ме
	40	со́рок		сороко́вий, -ва, -ве
	I00	сто		со́тий, -та, -те(со́тний, -на, -не)
	I000	ти́сяча		ти́сячний, -на, -не

4. Ordinals are declined like adjectives:

дев'я́тий, дев'я́того, дев'я́тому.....

тре́тій, тре́тього, тре́тьому.....

Рік 988 це рік хри́щення Украї́ни. В ро́ці II69 пре́дки сього́днішних москви́нів під про́водом Андре́я Боґолю́бського зни́щили Ки́їв. Роки́ I240 та I24I - час по́вного зни́щення Украї́ни тата́рською ордо́ю. В I648 ро́ці Богда́н Хмельни́цький переміг поляків. В I709 році була́ би́тва під Полта́вою.

5. To denote the date we use the genitive:

Найбі́льший украї́нський пое́т Тара́с Шевче́нко народи́вся в селі́ Мо́ринцях на Ки́ївщині, дня дев'я́того бе́резня ти́сяча вісімсо́т чотирна́дцятого ро́ку, а поме́р у Петербу́рзі деся́того бе́резня ти́сяча вісімсо́т шістдеся́т пе́ршого ро́ку. Іва́н Франко́ - теж ви́значний украї́нський пое́т - народи́вся в Галичині́ в селі́ Нагу́євичах в I856 р. а поме́р у Льво́ві 28 тра́вня I9I6 р. Ле́ся Украї́нка - по́біч Шевче́нка й Франка́ -

найбільша українська письменниця - народилася 1872 р. а померла 1913 р.

6. The following forms are used to denote time:

What time is it?	Котра́ годи́на?
It is now nine o'clock.	Тепе́р дев'я́та годи́на.
Half past nine.	Пів (до) деся́тої.
Quarter past seven.	Чверть на во́сьму.
Quarter to ten.	Три чве́рті на деся́ту.
At five thirty.	О п'я́тій три́дцять.

Р о з м о́ в а.

Ви́бачте, котра́ тепе́р годи́на?	- Прошу́ ду́же, тепе́р дві хвили́ни (мину́ти) по п'я́тій.
Ду́же дя́кую.	- Ах, вибача́йте! Мій годи́нник іде́ де́сять хвили́н (мину́т) скорі́ш. Зна́чить тепе́р то́чно за ві́сім хвили́н п'я́та.
Ду́же дя́кую. Не зна́єте коли́ почина́ється виста́ва в теа́трі?	- Десь ко́ло во́сьмої годи́ни.
Так мені́ тре́ба пів до во́сьмої ви́йти з ха́ти.	- Ви так дале́ко живете́?
Ні, але я му́шу о три чве́рті на во́сьму вступи́ти по бра́та.	- А так! Ви ма́єте ще дві й пів годи́ни ча́су.
Так, ще́раз ду́же дя́кую.	- Прошу́ ду́же. Всього́ кра́щого!

E x e r c i s e

T r a n s l a t e:

A t h o m e.

We live on the second floor. Our house is number 12. My father goes to the office at 8 o'clock, and we children go to school. At 10 o'clock my mother goes to town. We have our lunch usually at 2 o'clock. In the evening at a quarter to eight we go to the theatre. We come back home at eleven and go to bed at half

past eleven.

My father was born in 1890, my mother in 1896. During the first world war (1914 - 1918) my father was in the army. Twenty years ago, in June 1929, I came to Canada for the first time.

I d i o m s.

Во́ля ду́мки.	Freedom of thought.
Свобода́ сло́ва.	Freedom of speech.
Ві́льність дру́ку.	Freedom of the press.

V o c a b u l a r y.

скі́льки	how many, how much
південно-схі́дній (-ня,-не)	south--eastern
Сян (-у) M	S'an
за́хід (-ходу) M	West
Кавка́з (-у) M	Caucasus
етнографі́чний (-на,-не)	ethnographic
терито́рія (-ії) F	territory
бі́ля	about
квадрато́вий (-ва,-ве)	square (adj)
ми́ля (-лі) F	mile
бли́зько	approximately
лю́дні́сть (-ности) F	population
твори́ти (творю́, тво́риш)	to form
відсо́ток (-тка) M	percentage
крім цього́	apart from that
еміґра́ція (-ії) F	emigration
А́зія (-ії) F	Asia
Аме́рика (-ки) F	America
Кана́да (-ди) F	Canada
зги́нути (fut. -ну,-неш)	to perish
т.зв. (так зва́ний)	so-called
Зеле́на Україна F	Green Ukraine
Бачва́нці (-ів) PL	Bachvans
Югосла́вія (-ії) F	Yugoslavia
жи́ти на скита́льщині	to live as DPs
зага́льний (-на,-не)	total
число́ (-ла́) N	number
похо́дження (-ня) N	origin
около́	approximately
займа́ти (-а́ю,-а́єш)	to occupy
що́до	as regards
кі́лькість (-кости) F	quantity, numbers
тре́тій (-тя,-те)	third
дру́гий (-га,-ге)	second
слов'я́нський (-ка,-ке)	Slavic
двадця́тий (-та,-те)	twentieth
пе́рший (-ша,-ше)	first
четве́ртий (-та,-те)	fourth
п'я́тий (-та,-те)	fifth
шо́стий (-та,-те)	sixth
сьо́мий (-ма,-ме)	seventh
во́сьмий (-ма,-ме)	eighth
сороко́вий (-ва,-ве)	fortieth
со́тий (-та,-те)	hundredth
ти́сячний (-на,-не)	thousandth
хри́щення (-ня) N	baptism
про́від (-воду) M	leadership
Боґолю́бський (-ого)	Bogolyubsky
пре́дки (-ків) PL	forefathers
сьогодні́шний (-на,-не)	today's
москви́ни (-нів) PL	Muscovites
зни́щити (fut. -щу,-щиш)	to destroy
зни́щення (-ня) N	destruction
тата́рський (-ка,-ке)	Tartar (adj)
Хмельни́цький (-ого)	Khmelnytsky
перемагати (-аю,-аєш)	to defeat
по́ля́к (-а) M	Pole
би́тва (-ви) F	battle
поет (-а) M	poet
народи́тися (fut.-джуся,-дишся)	to be born
Мо́ринці (-ців) PL	Moryntsi
Ки́ївщина (-ни) F	Kiev province
поме́рти (fut. -мру́,-мре́ш)	to die
Петербу́рг (-а) M	Petersburg
ви́значний (-на,-не)	prominent
Нагу́євичі (-чів) PL	Nahuyevychi
Ле́ся (-сі) F	Lesya
Украї́нка (-ки)	Ukrainka
по́біч	besides, apart
письме́нниця (-ці) F	woman writer
пів	half
чверть	quarter
ви́бачте!	excuse me!
хвили́на (-ни) F	minute, moment

мінýта (-ти)F	minute	щéраз	once more
вибачáйте = вибачте			
скорíш	faster	floor	пóверх (-у) M
ідé скорíш	is fast	office	бюрó (-á)N
знáчить	it means	lunch	обíд (-у)M
тóчно	punctually	we go to bed	ідемó спáти
починáтися (-áюся,-áєшся)	to begin	during	вчасí
десь	about, at	in	у
вистáва (-ви)F	performance, show	army	вíйсько (-а) N
вийти (fut. -йду,-йдеш)	to go out, to leave	ago	тóму
жи́ти (-вý,-вéш)	to live, to dwell	time	раз
вступи́ти (fut.-плю,-пиш)	to drop in		

ТРИ́ДЦЯТЬ ТРЕ́ТЯ ЛЕ́КЦІЯ — THIRTY THIRD LESSON

Numerals (Conclusion)

З е́ м н е б а г á т с т в о У к р а ї́ н и.

Україна є дýже багáта. Крім урожáйного чорнóзему, лісíв та звірні́ вонá мáє багáто корисних копáлин: кам'янóго вýгілля, антраци́ту, гемати́ту, залíзної руди́, манґáну, сóли й живóго срібла́.

Найбíльші пóклади вýгілля в Донéцькому басéйні. В 1931 тут добýли пóнáд 40 мільйóнів тон вýгілля й антраци́ту. Родóвища залíзної руди́ находя́ться гóловно кóло Кривóго Рóга, Кременчукá й Мелітóполю. Манґáнова рудá й гемати́т виступáють на Подíллі; сам манґáн є ще бíля Кривóго Рóга та в найбíльшій кíлькості близько Нікóполя.

Сіль добувáють в артéмівській окрýзі, крім цьóго над Чóрним Мóрем в одéській та мелітóпільській окрýзі й на Кримý. В 1928 - 29 рокáх добýли в Україні мільйóн і кількадеся́ть ти́сяч тон сóли.

1. Collective numerals двóє, трóє are declined similarly to the pronoun мої́:

   двоїх, троїх, двоїм, троїм,.....

2. Collective numerals ending in -ero , formed from the cardinal чоти́ри upwards, are indeclinable:

   п'я́теро дітéй, п'я́теро дітьми́, ...

3. No collective numerals are formed from the cardinals 40 and 100, or from those indicating hundreds and thousands.

4. Collective numerals are used when referring to a company of persons of both sexes, and to young animals.

Нас було́ п'я́теро в товари́стві: дві пані́ й три пано́ве. В пе́ршій кля́сі є три́дцятеро діте́й, в то́му сімна́дцять дівча́т і трина́дцять хло́пців. Ку́рка ви́вела де́в'ятеро курча́т; дво́є з них пірва́в шулі́ка, тро́є кіт, а че́тверо і́нших живу́ть. На́ша су́ка ма́є п'я́теро песя́т.

5. The following are Ukrainian fractions:

$\frac{1}{2}$	пів, полови́на
$\frac{1}{3}$	(одна́) трети́на, одна́ тре́тя
$\frac{1}{4}$	(одна́) четверти́на, одна́ четве́рта
$\frac{1}{5}$	(одна́) п'яти́на, одна́ п'я́та
$1\frac{1}{2}$	півтора́, оди́н й пів
$2\frac{1}{2}$	пі́втретя, два й пів
$3\frac{1}{2}$	пі́вчверта, три й пів
$4\frac{1}{2}$	пі́вп'ята, чоти́ри й пів

Notice that пів-(half) diminishes the number which it precedes.

6. The indefinite numerals are:

бага́то	- much
ма́ло	- little
кі́лька	- some
кільнана́дцять	- some (from II to I9), teens
кількадеся́ть	- some tens
кількасо́т	- some hundreds

У нас було́ вчо́ра бага́то гостей. Чима́ло біди́ в сві́ті. Пі́сля кількадесяти́ літ не бу́де вже ніко́го з нас живи́х. Пе́ред кільнана́дцяти рока́ми не було́ ще цього́ ти́пу літака́. Кількасо́т гарма́т здобу́ли на війні́.

7.

ENGLISH	UKRAINIAN
time	раз
second time, third time, etc.	оди́н раз, дру́гий раз.....
for the first time	впе́рше
for the second time	вдру́ге
for the third time, etc.	втре́тє.....
doubly, trebly	вдво́є, втро́є
one by one	по о́дно́му
in twos, in threes	по два, по три

8. Ukrainian weights and measures:

Ба́тько купу́є щодня́ півтора́ гра́ма таба́ки. Слуга́ приніс пі́втретя кілогра́ма муки́, чверть кілогра́ма цу́кру й де́сять гра́мів ча́ю. Нам доставля́ють щодня́ півтора́ лі́три молока́. Скі́льки цього́ полотна́ у вас? Ко́ло три ме́три. Скі́льки воно́ кошту́є? Не бага́то: всього́ сім до́лярів. Одна́ ми́ля ма́є пі́восьма кіло́метра. Одна́ верста́ це один кіло́метр і шість ме́трів. Чи дале́ко ще до мі́ста? Бу́де півтора́ ми́лі з га́ком. Скі́льки у вас по́ля? Було́ два гекта́рі, тепе́р ті́льки пів. Наш сад ма́є кру́гло три квадрато́ві кіло́метри.

9. Ukrainian terms for American and Canadian weights and measures:

I	ounce	-	у́нція (0.65 гра́ма)
I	pound	-	фунт (453.5 гра́мів)
I	ton	-	то́на (1015 кілогра́мів)
I	inch	-	інч (2.5 центиме́трів)
I	foot	-	фут (30.4 центиме́трів)
I	yard	-	ярд (91.4 центиме́трів)
I	mile	-	ми́ля (1609.3 ме́трів)
I	pint	-	пайнт (0.56 лі́три)
I	gallon	-	га́лон (4.54 лі́три)
I	bushel	-	бу́шель ($2\frac{3}{4}$ бу́шлів = I гектолі́тер)

Exercise

Answer orally: $\frac{1}{4} + \frac{1}{2} = ?$ $2 + \frac{1}{2} = ?$ $\frac{1}{4} + \frac{3}{4} = ?$ $3\frac{1}{2} - 2 = ?$ $4 - \frac{1}{2} = ?$

Translate:

In the shop.

Good morning.	-	Good morning. What can I do for you?
I need a raincoat.	-	Yes, we have some. Perhaps this one?
How much is it?	-	Twenty five dollars.
It is too expensive for me. Have you got anything cheaper?	-	Certainly. This one is twenty one dollars.
It is a little too long for me.	-	We could shorten it for you.
Then I shall take it. When will it be ready?	-	In two days Are you paying something in advance?
Yes, here are ten dollars.	-	Thank you very much. Here is your receipt.
Thank you. Good day.	-	Good day.

Idioms.

Це не твоє діло.	It is not your business.
Чи не сором тобі?	Aren't you ashamed?

Vocabulary.

земний (-на,-не)	earthly	добути (fut. -уду,-удеш)	to gain, to get
багатство (-ва) N	wealth, riches	тона (-ни) F	ton
земне багатство	natural resources	родовище (-ща)N	main seams, stratum
урожайний (-на,-не)	fertile	головно	mainly
чорнозем (-у)м	black soil	Кривий Ріг м	Krivy Rih
звірня (-ні) F	fauna	Кременчук (-а) м	Kremenchuk
корисний (-на,-не)	useful	Мелітопіль (-поля)м	Melitopil
копалина (-ни)F	mine	мангановий (-ва,-ве)	manganese (adj)
кам'яне вугілля	coal	виступати (-аю,-аєш)	to be prominent
антрацит (-у)м	anthracite	Поділля (-ля)N	Podilla
гематит (-у)м	haematite, red iron ore	Нікопіль (-поля)м	Nikopil
залізна руда	iron ore	артемівська округа	Artemiv district
руда (-ди) F	ore	Чорне Море N	Black Sea
манган (-у) м	manganese ore	одеський (-ка,-ке)	of Odessa
живе срібло	mercury, quicksilver	мелітопільський (-ка,-ке)	of Melitopil
срібло (-ла) N	silver	округа (-ги)F	district
поклад (-у) м	layer, seam	Совєтська Україна	Soviet Ukraine
Донецький басейн м	Donets basin	кількадесять	some tens

двóє	two
трóє	three
п'ятеро	five
товари́ство (-ва)N	company
па́ні (-ні)F	lady
тридцятеро	thirty
дівча́ (-а́ти)N	girl, lass
ви́вести (fut.-еду,-едеш)	to rear
де́в'ятеро	nine
шулі́ка (-ки) м	hawk
су́ка (-ки)F	bitch
песя́ (-я́ти) N	puppy
полови́на (-ни)F	half
трети́на (-ни) F	one third
четверти́на (-ни)F	one fourth
п'яти́на (-ни) F	one fifth
півтора́	one and a half
пі́втретя	two and a half
пі́вчверта	three and a half
купува́ти (-пу́ю,-пу́єш)	to buy
грам (-а) м	gram
таба́ка (-ки) F	tobacco
кілогра́м (-а) м	kilogram
мука́ (-ки́)F	flour
чай (-ю) м	tea
доставля́ти (-я́ю,-я́єш)	to deliver
всього́	altogether
лі́тра (-ри)F	litre
ме́тер (-тра) м	meter
пі́восьма	seven and a half
верста́ (-ти́) F	verst
гак (-а) м	hook
з га́ком (idiom)	and a bit
ге́ктар (-а) м	hectare
кру́гло	approximately
кі́лька	some, several
кількасо́т	some hundreds
чима́ло	much, quite a lot
живи́й (-ва́,-ве́)	alive, living
тип (-у) м	type, model
літа́к (-а́)м	airplane
гарма́та (-ти)F	gun
здобу́ти (fut. -у́ду,-у́деш)	to capture
двічі	twice
три́чі	three times
впе́рше	for the first time
втре́тє	for the third time
вдво́є	doubly
втро́є	trebly
по	by, in
у́нція (-ії) F	ounce
фунт (-а) м	pound
то́на (-ни) F	ton
інч (-а) м	inch
фут (-а)м	foot
ярд (-а) м	yard
пайнт (-а) м	pint
га́лон (-у) м	gallon
бу́шель (-шля)м	bushel

shop	крамни́ця (-ці)F
what can I do for you?	чим мо́жу вам служи́ти?
raincoat	дощівни́к (-а́)м
too	за
expensive	дороги́й (-га́,-ге́)
have you got?	ма́єте ви?
anything	щось
cheap	деше́вий (-ва,-ве)
certainly	пе́вно
to shorten	скороти́ти (fut.-о́чу, -о́тиш)
then	тоді́
I shall take it	я його́ візьму́
when	коли́
in	за
to pay	плати́ти (плачу́, пла́тиш)
in advance	згори́, на завда́ток
receipt	квито́к (-тка́)м
good day!	добри́день!

ТРИ́ДЦЯТЬ ЧЕТВЕ́РТА ЛЕ́КЦІЯ

THIRTY FOURTH LESSON

The Verb (Imperative Mood)

З е́ м л е м о я́!

Зе́мле моя́, всеплодю́чая ма́ти,
Си́ли, що в тво́їй жие́ глибині́
Кра́плю, щоб в бо́ю сильні́ше стоя́ти,
Дай і мені́!

Дай теплоти́, що розши́рює гру́ди,
Чи́стить чуття́ і відно́влює кров,
Що до люде́й безграни́чную бу́дить
Чи́сту любо́в!

Дай і вогню́, щоб тим сло́вом пали́ти,
Ду́шу стряса́ть громову́ю дай вла́сть,
Пра́вді служи́ти, непра́вду пали́ти,
Ві́чну дай страсть!

Си́лу рука́м дай, щоб пу́та лама́ти,
Я́сність думка́м - в се́рце кри́вди влуча́ть,
Дай працюва́ть, працюва́ть, працюва́ти,
В пра́ці скона́ть!

І в а́ н Ф р а н к о́.

I. The imperative mood of verbs is formed in the following manner:

a. by adding the endings -й,-ймо,-йте to stems ending in a vowel:

2nd person singular:	-й	: дай, знай, стріля́й, буду́й
Ist person plural:	-ймо	: да́ймо, зна́ймо, стріля́ймо, буду́ймо
2nd person plural:	-йте	: да́йте, зна́йте, стріля́йте, буду́йте

b. by adding the endings -и,-ім(о),-ість(-іте)to stems ending in a consonant:

2nd person singular:	-и	: веди́, неси́, кричи́, плати́
Ist person plural:	-ім(о)	: веді́м, несі́м, кричі́м, платі́мо
2nd person plural:	-ість (-іте)	: веді́ть, несі́ть, кричі́ть, платі́те

It can be seen from the above examples that the endings of the imperative are added to the stem of the verb's present tense. The best way to make sure of the right formation is to leave out the ending of the 2nd person singular present and add the appropriate imperative ending.

2. The imperative form of the 3rd person singular and plural is formed by the word неха́й (най) + 3rd person of the verb.

e.g. sing: неха́й дає́ - let (him, her, it) give
неха́й зна́є - let (him, her, it) know
pl: н(ех)а́й веду́ть - let them lead
н(ех)а́й ро́блять - let them work

3. The following short imperative forms are used in the case of verbs ending in consonants which have the stress on their stem (not on their ending):

ві́рити - to believe; (ві́риш): вір, ві́рмо, ві́рте

му́чити - to torture; (му́чиш): муч, му́чмо, му́чте

мо́вити - to speak; (мо́виш): мов, мо́вмо, мо́вте

4. In cases where the stem of such words ends in other consonants than the labials р,ч,ж,ш , these consonants are softened:

ра́дити - to advise; (ра́диш) : радь, ра́дьмо, ра́дьте

лі́зти - to crawl; (лі́зеш) : лізь, лі́зьмо, лі́зьте

ги́нути - to perish; (ги́неш) : гинь, ги́ньмо, ги́ньте

Е х с е п т і о н: Verbs which have two or more consonants before their present tense ending (2 p.S) retain the -и- in the imperative mood:

ки́снути - to turn sour; (ки́снеш) : ки́сни, ки́снім, ки́сніть

бубни́ти - to drum; (бу́бниш) : бубни́, бубні́м, бубні́ть

5. Longer forms of the imperative mood ending in -імо,-іте are mostly used in poetry:

О́браз Бо́жий
Багно́м не скверні́те!
Не дурі́те діте́й ва́ших...
(Тара́с Шевче́нко)

Іді́те на Вкраї́ну,
Захо́дьте в ко́жну ха́ту!
(Павло́ Тичи́на)

П р и п о в і д к и́: - До́бре роби́, до́бре бу́де! - Не роби́ того́, що тобі́ неми́ле!
- Скачи́ вра́же, як пан ка́же! - Пильну́й свого́ но́са, не чужо́го
- Хай не зна́є ліви́ця, що дає́ - про́са!
прави́ця!

Р о з м о́ в а:

У р е с т о р а́ н і.

Добри́день! Да́йте мені́, прошу́, ка́рту страв (стравоспи́с)!

Прошу́ ду́же! Ось вам ка́рта страв (стравоспи́с).

Що це за стра́ва, ці..... як там стої́ть.."капустя́ники"?

Це веґетарія́нська, холо́дна стра́ва. Зре́штою ду́же смачна́.

Холо́дна? Так, але́ я бажа́в би щось те́пле!

Бажа́єте меню́ чи а ля ка́рт?

Пору́чіть мені́, будь ла́ска, щось!

Мо́же теля́чу пече́ню з пюре́ й горо́дину, або яє́шню?

О́тже до́бре! Замо́вте для ме́не теля́чу пече́ню.

Прошу́ ду́же. Бу́дете щось пи́ти?

Принесі́ть мені́ скля́нку пи́ва!

Я́сне, те́мне?

Те́мне, прошу́. І то ско́ро, я не ма́ю бага́то ча́су.

А, це йде ско́ро.

Так принесі́ть мені́ яки́йсь часо́пис!

Прошу́ ду́же, вже.

I d i o m s.

Трима́ти в таємни́ці.	To keep something secret.
Трима́ти язи́к за зуба́ми.	To keep one's mouth shut.

V o c a b u l a r y.

всеплодю́чий (-ча,-че)	very fertile
глибина́ (-ни́)F	depth
кра́пля (-лі)F	drop
щоб	so that
бій (бо́ю)м	battle, struggle
теплота́ (-ти́)F	warmth
розши́рювати (-юю,-юєш)	to extend
чи́стити (чи́щу,чи́стиш)	to purify,to clean
чуття́ (-тя́) N	feelings, emotion
відно́влювати (-юю,-юєш)	to renew
безграни́чний (-на,-не)	limitless
буди́ти (-джу́,-диш)	to awaken
нали́ти (fut. наллю́,наллє́ш)	to pour in
сло́во (-ва) N	word
стряса́ти (-а́ю,-а́єш)	to shake
громови́й (-ва́,-ве́)	thunder-like
власть (-ті)F	power, force
непра́вда (-ди) F	lie
пали́ти (палю́,пали́ш)	to burn
ві́чний (-на,-не)	eternal
пу́то (-та) N	chain
лама́ти (-а́ю,-а́єш)	to break
я́сність (-ности) F	brightness
кри́вда (-ди) F	injustice
скона́ти (fut. -а́ю,-а́єш)	to die
будува́ти (-у́ю,-у́єш)	to build
ве́сти́ (веду́,веде́ш)	to lead
неха́й	let (imp)
мо́вити (-влю,-виш)	to speak
ра́дити (-джу,-диш)	to advise
лі́зти (-зу,-зеш)	to crawl
влуча́ть (-а́ю,-а́єш)	to strike, to score a hit
ки́снути (-ну,-неш)	to turn sour
бубни́ти (-ню́,-ни́ш)	to drum
Бо́жий (-жа,-же)	God's, divine
багно́ (-на́) N	bog, marsh
скверни́ти (-ню́,-ни́ш)	to blacken, to defile
дури́ти (-рю́,-рищ)	to deceive
Вкраїна = Україна	
Тичи́на (-ни)	Tychyna
Павло́ (-ла́)	Paul
ми́лий (-ла,-ле)	pleasant
скака́ти (-чу́,-чеш)	to jump
враг = во́рог	
пильнува́ти (-ну́ю,-ну́єш)	to guard
про́со (-са) N	millet
ліви́ця (-ці)F	left hand
прави́ця (-ці)F	right hand

рестора́н (-у)м	restaurant
ка́рта страв = стравоспи́с	
стравоспи́с (-у)м	menu
капустя́ник (-а)м	cabbage pie
веґетарія́нський (-ка,-ке)	vegetarian
зре́штою	besides
смачни́й (-на́,-не́)	tasty
я бажа́в би	I should like
меню́	menu
а ля ка́рт	à-la-carte
поручи́ти (-а́ю,-а́єш)	to recommend
будь ла́ска	be so good
теля́чий (-ча,-че)	veal (adj)
пече́ня (-ні) F	steak
пюре́ (-ре́)N	puree
яє́шня (-ні) F	omelette
замо́вити (fut.-влю,-виш)	to order
о́тже	well, then
те́мний (-на,-не)	dark
те́мне пи́во	stout

ТРИ́ДЦЯТЬ П'Я́ТА ЛЕ́КЦІЯ — THIRTY FIFTH LESSON

The Verb (Imperfective and Perfective Aspects)

The Future Tense

Д о д у́ б а.

Неха́й гне́ться лоза́
Куди́ ві́тер погне́,
Не обхо́дить вона́
Ні мене́ ні тебе́,

Мо́же й ва́жко її́
Мо́же й спи́на боли́ть
А́ле бу́ря її́
З корінця́ не звали́ть.

На боло́ті росте́
І слаба́я сама́
Вона́ гне́ться собі́
Бо в їй си́ли нема́.

Вона́ гне́ться собі́
І так вік проживе́
І без сла́ви в багні́,
Як трава́ зогниє́.

Як трава́-осока́,
Зогниє́ у багні́
І хіба́ лиш кома́р
Заспіва́є по ній...

Неха́й гне́ться лоза́
А ти ду́бе кріпи́сь
Ти рости́ та рости́,
Не хили́сь, не криви́сь!

Ти глибо́ко у глиб
Тверди́й ко́рінь пусти́, -
Гі́лля вго́ру розки́нь,
Та рости́, та рости́!

І до пе́кла діста́нь,
І у пе́кло загля́нь,
І до хма́ри загля́нь,
І на не́бо погля́нь.

І ввесь світ обдиви́сь,
І усе́ розпізна́й,
І що до́брого є, -
Ти у се́бе впива́й.

І у си́лі, в добрі́,
Як скала́ затвердій,
І як Бог світови́й,
На сторо́жі ти стій.

І пташки́ світові́
Защебе́чуть тобі́;
І співа́к одпічне́
Заспіва́є тобі́.

А як бу́ря лиха́
Тебе́ з мі́сця зіб'є́
А́бо хма́ра гора́
Тебе́ гро́мом уб'є́, -

Світ почу́є ту смерть
І повітря здрижи́ть,
І ліси́ загуду́ть,
І земля́ задвижи́ть;

І пташки́ пролетя́ть,
Спогада́ють тебе́, -
І співа́к перейде́,
Не забу́де тебе́.

С т е п а́ н Р у д а́ н с ь к и й.

Aspects

Many shades of meaning which in English are often expressed by the progressive form of the verb or by means of adverbial phrases, are expressed in Ukrainian by changes in the verb itself, by the use of a s p e c t s.

Most Ukrainian verbs have two aspects: i m p e r f e c t i v e and p e r f e c t i v e.

The majority of simple Ukrainian verbs are of the imperfective aspect. The most characteristic suffixes of the imperfective aspect are: -ати, -увати.

The perfective aspect is formed by altering the verb either by special prefixes or suffixes, or even by altering the root of the verb. The following are the prefixes most often used in forming the perfective aspect of a verb:

в и-	/нести́ - to carry/	: ви́нести - to carry out
в і д-	/ходи́ти - to go/	: відхо́дити - to away
д о-	/води́ти - to lead/	: дово́дити - to bring to
з а-	/співа́ти - to sing/	: заспіва́ти - to sing
н а-	/бра́ти - to take/	: набра́ти - to take everything
п е р е-	/їхати - to drive/	: переї́хати - to run over
п о-	/їхати - to drive/	: поїхати - to drive away
р о з-	/ки́дати - to throw/	: розки́дати - to throw apart

The most characteristic suffix of the perfective aspect is -нути.

Sometimes a verb in its perfective aspect can be made imperfective by taking the suffix -увати

писа́ти - to write	переписа́ти - to finish writing	переписувати - to copy

2. The difference in meaning between the two aspects is the following:

The i m p e r f e c t i v e aspect describes an action which

(a.)is still in progress and is incomplete,

or (b.)will be taking place in the future,

or (c.)even if completed, the speaker is not aware of its completion.

In English we express this aspect through the Present Tense, the Present Perfect, the Future Tense, and their corresponding continuous forms.

The p e r f e c t i v e aspect describes an action or a state already completed or an action the completion of which is being taken for granted.

In English we express this aspect through the Present Perfect, the Past Tense, and the Past Perfect, or by means of phrases signifying completion.

IMPERFECTIVE	PERFECTIVE
я чита́в кни́жку - I was reading a book;	я прочита́в кни́жку - I have read a book
кіт пив молоко́	кіт ви́пив молоко́
брат писа́в листа́	брат написа́в листа́
ма́ти вари́ла обі́д	ма́ти звари́ла обі́д
сестра́ не́сла кни́жку	сестра́ прине́сла кни́жку

For the sake of convenience we shall call the verbs as they appear in their aspect forms by the n a m e s of those aspects ("imperfective" and "perfective" verbs).

3. Verbs in both aspects are conjugated in the normal way, except that perfective verbs have no present tense. Their "present tense" form has the meaning of fulfilled future.

чита́ю	-	I am reading	прочита́ю	-	I shall read
п'ю	-	I am drinking	ви́п'ю	-	I shall drink
пишу́	-	I am writing	напишу́	-	I shall write
варю́	-	I am cooking	зварю́	-	I shall cook

4. The future tense of all imperfective verbs (i.e. all verbs in their normal form) is formed with the help of the verb бу́ти (to be) the infinitive of the verb concerned.

1. бу́ду чита́ти	-	I shall read	бу́демо чита́ти	-	we shall read
2. бу́деш пи́ти	-	you will drink	бу́дете вари́ти	-	you will cook
3. бу́де писа́ти	-	he (she,it)will write	бу́дуть не́сти́	-	they will carry

5. Another way of forming the future tense is by adding to the infinitive of the verb, the present of the verb (й)ня́ти (to take):

1. чита́тиму	чита́тимемо	ми́тимуся	ми́тимемося
2. чита́тимеш	чита́тимете	ми́тимешся	ми́тиметеся
3. чита́тиме	чита́тимуть	ми́тиметься	ми́тимуться

All verbs can form the future tense in either way.

C o n v e r s a t i o n:

В г о т е́ л і.

До́брий ве́чір! Діста́ну в вас одноособо́ву кімна́ту?

Прошу́ ду́же. Мо́же потру́дитеся на пе́рший по́верх. Прошу́ сюди́ за мною.

Так, ця кімна́та га́рна, але́ вона́ від ву́лиці. За голо́сно. Нажа́ль одноособо́ві кімна́ти від огоро́да всі вже за́йняті. Є ще кі́лька ві́льних кімна́т, але вони́ дво- а то й триособо́ві.

Скі́льки коштува́тиме нічлі́г у двоособо́вій?

Два до́ляри доро́жче, як в одноособо́вій, зна́чить п'ять до́лярів, а з десяти́ відсо́тками за обслу́гу: п'ять п'ятдеся́т.

То я візьму́ цю двоособо́ву.

Прошу́ ду́же!

Я му́шу за́втра в во́сьмій вста́ти. Не забу́дете мене́ збуди́ти?

Прошу́ ду́же. Цей дзвіно́к на покої́вку, той на послугача́. Телефо́н при столі́. Мо́жу відійти́?

Добра́ніч!

E x e r c i s e

W r i t e down all the verbs in their perfective aspects as they occur in the poem by Rudansky.

I d i o m s.

Доби́ти то́ргу.	To strike a bargain.
Обме́жуватися в вида́тках.	To cut down one's expenses.

V o c a b u l a r y.

лоза́ (-зи́)F	osier, reed
погну́ти (fut.-ну́.-не́ш)	to bend
обхо́дити (-джу,-диш)	to interest
спи́на (-ни)F	back
боліти (-і́ю,-і́єш)	to ache
коріне́ць (-нця́)M (dim)	root
звали́ти (fut. -лю́,-ли́ш)	to pull down
боло́то (-та)N	mud
в її = в ній	
прожи́ти (fut.-живу́,-живе́ш)	to live through, to spend
зогни́ти (fut.-ию́,-ие́ш)	to rot
осока́ (-ки́)F	sedge, rush
хіба́	perhaps
лиш	only
кома́р (-а́)M	mosquito

заспіва́ти (fut. -а́ю,-а́єш) to sing, to lament
кріпи́тися (-плю́ся,-пишся) to grow strong
хили́тися (-лю́ся,-лишся) to bend down
кривитися (-влюся,вишся) to curve
глибо́ко deeply
глиб (-у) м depth
тверди́й (-да́,-де́) hard
ко́рінь (-реня) м root
пусти́ти (fut. пущу́,пу́стиш) to release, to let go, to strike
гі́лля (-ля) N branches
вго́ру upwards
розки́нути (fut.-ну,-неш) to spread, to throw out
пе́кло (-ла) N hell
діста́ти (fut. -а́ну,-а́неш) to get, to reach
загля́нути (fut.-ну,-неш) to peep, to look
обдиви́тися (fut. обдивлю́ся, обди́вишся) to look around
розпізна́ти (fut. -а́ю,-а́єш) to recognize
впива́ти (-а́ю,-а́єш) to drink in
скала́ (-ли́) F rock, cliff
затверді́ти (fut.-і́ю,-і́єш) to harden
світови́й (-ва́,-ве́) world (adj)
сторо́жа (-жі) F guard
стій! halt!
защебета́ти (fut.-бе́чу,-бе́чеш) to begin to chirp
співа́к (-а́) м singer
одпочи́ти (fut. -чну́,-чне́ш) to rest
зби́ти (fut. зіб'ю́,зіб'є́ш) to knock down

здрижа́ти (fut. -жу́,-жи́ш) to tremble
загуді́ти (fut. -ду́, ди́ш) to sound
задвижа́ти (fut. -жу́,-жи́ш) to tremble
пролеті́ти (fut. -лечу́,-лети́ш) to fly over
спогада́ти (-а́ю,-а́єш) to remember
перейти́ (fut. -йду́,-йде́ш) to walk over(by)
забу́ти (fut.-у́ду,-у́деш) to forget
Степа́н (-а) Stephen
Руда́нський (-ого) Rudansky
прочита́ти (fut.-а́ю,-а́єш) to read through
ви́пити (fut.-п'ю,-п'єш) to drink up
написа́ти (fut. -пи́шу,-пи́шеш) to finish writing
вари́ти (-рю́,-риш) to cook
звари́ти (fut. -рю́,-риш) to finish cooking
одноособо́вий (-ва,-ве) single, for one person
потруди́тися (fut.потру́джуся,потру́дишся) to take the trouble
сюди́ here
кімна́та (-ти) F room
го́лосно loud, noisy
за́йнятий (-та,-те) occupied
двоособо́вий (-ва,-ве) double
триособо́вий (-ва,-ве) for three persons
нічлі́г (-у) м one night's lodging
обслу́га (-ги) F service
збуди́ти (fut.-джу,-диш) to wake
дзвіно́к (-нка́) м bell
покої́вка (-ки) F maid servant
послуга́ч (-а́) м bellboy
відійти́ (fut.-йду́,-йде́ш) to go away

ТРИ́ДЦЯТЬ ШО́СТА ЛЕ́КЦІЯ — THIRTY SIXTH LESSON

The Verb - Durative and Iterative Aspects of Imperfective Verbs

Present and Past Participles

The Gerund

Passive Voice

Весна́ в Украї́ні.

Надво́рі весна́ впо́вні. Куди́ не глянь - скрізь розверну́лося, розпусти́лося, зацві́ло пи́шним цві́том. Я́сне со́нце, те́пле й при́язне, ще не вспі́ло наложи́ти палю́чих слідів на зе́млю : як на Вели́кдень ді́вчина красу́ється вона́ у свої́м розкі́шнім убранні́...

По́ле - що безкра́є мо́ре - скі́льки згля́неш - розісла́ло зеле́ний ки́лим, аж сміє́ться в оча́х. Над ним си́нім шатро́м розіпня́лося не́бо - ні пля́мочки, ні хма́рочки: чи́сте прозо́ре - по́гляд так і то́не... З не́ба, як розто́плене зо́лото, ллє́ться на зе́млю блиску́че сві́тло со́нця; на лана́х гра́є со́няшна хви́ля; під хви́лею спі́є хліборо́бська до́ля... Буя́є вона́ вго́ру; зелені́є як ру́та... Леге́нький вітере́ць подиха́є з те́плого кра́ю, перебіга́є з ни́вки на ни́вку, жи́вить, освіжа́є ко́жну били́нку.... І веду́ть вони́ між собо́ю ти́ху - таємну розмо́ву: чу́ти ті́льки ше́лест жи́та, трави́ці. А згори́ ли́не жа́йворонкова пі́сня: доно́ситься го́лос, як срі́бний дзвіно́чок, тремти́ть переліва́ється, застига́є в пові́трі. Перерива́є його́ перепе́лячий крик, зірва́вшись уго́ру; заглуша́є докучне́ сюрча́ння трав'яни́х ко́ників, що як не розі́рвуться - і все те злива́ється до ку́пи в яки́йсь чудни́й го́мін, врива́ється в ду́шу...

П а н а́ с М и́ р н и й.

I. The i m p e r f e c t i v e verbs divide into d u r a t i v e and i t e r a t i v e aspects. The durative aspect expresses duration of an action; the iterative aspect - a recurring action or state.

DURATIVE:	листоно́ш несе́ листа́- the postman is carrying a letter (once)	ITERATIVE:	листоно́ш но́сить листи́- the postman carries letters (habitually)
	пе́кар везе́ хліб- the baker is delivering bread (once)		пе́кар во́зить печиво- the baker delivers bread (habitually)
	учи́тель веде́ сього́дні діте́й на прогуля́нку- the teacher is taking the children for a walk today		учи́тель во́дить ча́сто діте́й на прогуля́нку- the teacher often takes the children for a walk

2. The iterative verbs can be distinguished from the durative and perfective verbs by a changed stem vowel and a different ending.

DURATIVE:	не́сти́, несу́, несе́ш... to carry	ITERATIVE:	носи́ти, ношу́, но́сиш... to carry (habitually)
	ве́сти́, веду́, веде́ш... to lead		води́ти, воджу́, во́диш.. to lead (habitually)
	лети́ти, лечу́, лети́ш.. to fly		літа́ти, літа́ю, літа́єш. to fly (habitually)

PERFECTIVE:	замести́, замету́, замете́ш... - to sweep	ITERATIVE:	замітáти, замітáю, замітáєш...to sweep (habitually)
	ви́брати, ви́беру, ви́береш... - choose		вибирáти, вибирáю, вибирáєш...to choose (habitually)

3. The p r e s e n t p a r t i c i p l e is formed by adding to the first person singular (present tense) the ending -чий (-ча,-че)

m a s c u l i n e:	беру́чий - taking (from: брáти to take)		знáючий - knowing (from : знáти to know)	
f e m i n i n e:	беру́ча		знáюча	
n e u t e r:	беру́че		знáюче	

In some cases the endings of the present participle are -щий,-ща,-ще

E.g. Усе тінь мину́ща; однá річ живу́ща : світ з Бóгом (при́повідка).

4. The p a s t p a r t i c i p l e is formed by adding to the singular masculine form of the past tense the endings -ший,-ша,-ше

m a s c u l i n e:	брáвший - having taken	знáвший - having known
f e m i n i n e:	брáвша	знáвша
n e u t e r:	брáвше	знáвше

The present and past participles are very seldom used in Ukrainian.

5. The past participle of the passive voice has the following endings: -ний, -на,-не

m a s c u l i n e:	брáний - taken	знáний - known
f e m i n i n e:	брáна	знáна
n e u t e r:	брáне	знáне

Verbs ending in -увати change their unaccented у to an accented о:

	мурувáти - to build;	мурóваний
	лікувáти - to cure;	лікóваний
E x c e p t i o n:	си́лувати - to force;	си́луваний

6. Besides the endings -ний,-на,-не, the past participle passive has the endings -ений, -ена, -ене

The following verbs take -ений, -ена,-ене :

a. verbs ending in -нути, -ити, -іти

e.g. ки́нути - to throw ки́нений, ки́нена, ки́нене

роби́ти - to do робле́ний, робле́на, робле́не

b. verbs of the first conjugation with a consonant stem which remains the same in all forms of the present tense:

e.g. па́сти - to tend cattle пасу́, пасе́ш,... пасе́ний, пасе́на, пасе́не

E x c e p t i o n s:

a. Some verbs ending in -нути can have their past participle passive terminated in -утий, -ута,-уте as well as -ений, -ена, -ене

e.g. ки́нути ки́нений, -ена, -ене ки́нутий, -ута, -уте

b. Verbs би́ти (to beat), ми́ти (to wash), ду́ти (to blow), те́рти (to rub), тя́ти (to cut) and a few others form their past participle passive by taking endings -тий, -та, -те

би́тий - beaten ду́тий - blown тя́тий - cut

ми́тий - washed те́ртий - grated

7. All participles are used as and declined like adjectives.

8. The Ukrainian g e r u n d is really a shortened participle form and is in fact a verbal adverb. Like adverbs the gerunds are indeclinable. They are formed similarly to participles. Their use in Ukrainian corresponds to the English adverbial participle.

e.g. ідучи́ - while walking стоячи́ - while standing

9. The p r e s e n t g e r u n d is formed by adding in the 3rd person plural (present tense) the ending -чи instead of -ть

бра́ти - to take беру́ть - they take беручи́ - taking, while taking

зна́ти - to know зна́ють - they know зна́ючи - knowing, while knowing

(Коза́к).. іде́ в степ, а йдучи́ співа́ су́мно (Т.Шевче́нко). Ловці́ обере́жно поступа́ли да́лі, дря́паючись по ви́вертах, перескакуючи з пня на пень, запада́ючи нера́з по по́яс у порохно́ та ло́ми (І.Франко́). І, вагу́ несучи́ ту страшну́ю, бу́ду пі́сню весе́лу співа́ть (Л.Украї́нка).

10. The p a s t g e r u n d is formed from the masculine form of the past tense by adding the ending -ши

взяв - he took взя́вши - having taken

знав - he knew зна́вши - having known

П р и́ п о в і д к а: Не спита́вши бро́ду, не лізь у во́ду.

11. The p a s s i v e v o i c e which is formed with the help of the verb б у́ т и is very seldom used in Ukrainian.

пес був би́тий; кни́жка бу́де ві́ддана

The subject of the verb then takes the instrumental case:

пес був би́тий хло́пцем; кни́жка бу́де мно́ю ві́ддана

Instead of the passive voive, in Ukrainian we use most often the impersonal form, especially where there is no subject.

Thus, instead of пес був би́тий we usually say: пса би́то (or би́ли)

кни́жка бу́де ві́ддана книжку віддаду́ть

C o n v e r s a t i o n:

Н а д в і р ц і́.

Ви́бачте, коли́ відхо́дить по́тяг до Льво́ва?

Він сього́дні спі́знений два́дцять хвили́н. Зна́чить відійде́ 12,35.

Прошу́ білє́т тре́тьої кля́си до Га́лича.

Швидки́й чи особо́вий по́тяг?

Особо́вий. Чи мо́жу відра́зу купи́ти ка́рту на мі́сце?

Прошу́ ду́же. Вам у Станисла́вові тре́ба пересіда́ти до львівського по́тягу.

Нема́є безпосере́днього вагону до Льво́ва?

Є, але́ в вечі́рньому по́тягу.

Носі́ю, бері́ть оці́ дві́ валі́зи й цей клу́нок.

Чи зайня́ти вам мі́сце?

Так, моя́ ка́рта на мі́сце число́ 38, тре́тя кля́са. Я йду тимча́сом до буфе́ту. Ви ждіть мене́ в жда́льні тре́тьої кля́си.

I d i o m s.

Якнайдо́вше.	As long as possible.
Якнайбі́льше.	As much as possible.

V o c a b u l a r y.

впо́вні	in full (bloom)
гля́нути (fut.-ну,-неш)	to look
розверну́тися (fut. -нуся,-нешся)	-to unfold
розпусти́тися (fut. -пу́щуся,-пу́стишся)	- to burgeon
зацвісти́ (fut. -іту́,-іте́ш)	- to blossom
пи́шний (-на,-не)	gorgeous
цвіт (-у)м	flower, blossom
при́язний (-на,-не)	friendly
вспі́ти (fut.-і́ю,-і́єш)	to be in time
наложи́ти (fut.-жу,-жиш)	to lay (on)
палю́чий (-ча,-че)	burning, scorching
слід (-у) м	trace, mark
красува́тися (-у́юся,-у́єшся)	to show off, to parade in
зглянути (fut.-ну,-неш)	to see
розісла́ти (fut. -ішлю́,-ішле́ш)	to spread, to unfold
ки́лим (-а) м	carpet
шатро́ (-а́) N	tent, canvas
розіпня́тися (fut.-ну́ся,-не́шся)	to stretch oneself out
пля́мочка (-ки) F (dim)	speck, spot
хма́рочка (-ки) F (dim)	cloud
прозо́рий (-ра,-ре)	transparent
по́гляд (-у) м	vision
убрання́ (-ня́)N	dress
розто́плений (-на,-не)	molten, melted
ллятися (ллю́ся,лле́шся)	to pour (down)
блиску́чий (-ча,-че)	brilliant, shining
со́няшний (-на,-не)	sunny
спі́ти (-і́ю,-і́єш)	to ripen, to mature
буя́ти (-я́ю,-я́єш)	to grow luxuriously, to luxuriate
зелені́ти (-і́ю,-і́єш)	to grow green
ру́та (-ти) F	rue
леге́нький (-ка,-ке)	very light
вітере́ць (-рця́)м	breeze, soft wind
подиха́ти (-а́ю,-а́єш)	to breathe
перебіга́ти (-а́ю,-а́єш)	to run over
ни́вка (-ки) F (dim)	field, plain
живи́ти (-влю́,-виш)	to animate, to feed
освіжа́ти (-а́ю,-а́єш)	to refresh
били́нка (-ки)F	plant
таємний (-на,-не)	secret, mysterious
ше́лест (-у) м	rustle
трави́ця (-ці)F	grass
ли́нути (-ну,-неш)	to float
жа́йворонковий (-ва,-ве)	skylark's
доно́ситися (-о́шуся,-о́сишся)	to ring, to resound
дзвіно́чок (-чка)м	little bell
застига́ти (-а́ю,-а́єш)	to cease abruptly, to become still
переліва́тися (-а́юся,-а́єшся)	to overflow
перерива́ти (-а́ю,-а́єш)	to interrupt
перепе́лячий (-ча,-че)	quail's
крик (-у) м	croaking
зірва́тися (fut. -ву́ся,-ве́шся)	to start up
докучни́й (-на́,-не́)	tiresome
сюрчання (-ня) N	chirping
трав'яний (-на,-не)	grass
коник (-а) м	horse, pony
трав'яни́й ко́ник	grasshopper
розірва́тися (fut. -ву́ся,-ве́шся)	to burst, to swell to the point of bursting
до ку́пи	together
чудни́й (-на́,-не́)	wonderful
го́мін (-мону) м	melody, sound
вriва́тися (-а́юся,-а́єшся)	to pierce
заглуша́ти (-а́ю,-а́єш)	to muffle
Пана́с (-а)	Panas
Ми́рний (-ого)	Myrny
листоно́ш (-а) м	postman
пе́кар (-я) м	baker
ве́зти́ (-зу́,-зе́ш)	to deliver
пе́чиво (-ва)N	bread, rolls
води́ти (-джу́,-диш)	to lead
літа́ти (-а́ю,-а́єш)	to fly
замести́ (fut.-мету́,-мете́ш)	to sweep up
ви́брати (fut.-беру,-береш)	to elect
вибира́ти (-а́ю,-а́єш)	to be in the process of electing (or selecting)
су́мно	sadly
лове́ць (-вця́)м	hunter
обере́жно	cautiously
поступа́ти (-а́ю,-а́єш)	to go forward, to progress
дря́патися (-аюся,-аєшся)	to climb
ви́верт (-у)м	uprooted tree
перескакувати (-кую,-куєш)	to jump over
запада́ти (-а́ю,-а́єш)	to fall under
нера́з	many times
по́яс (-а) м	waist, belt
порохно́ (-на́)N	mould
лім (ло́му) м	quarry
страшни́й (-на́,-не́)	frightful

брід (бро́ду) м ford
лі́зти (-зу,-зеш) to crawl, to creep
забра́ти (fut. -бе́ру,-бе́реш) to take, to carry away
мину́щий (-ща,-ще) passing, fleeting
живу́щий (-ща,-ще) living
мурува́ти (-ру́ю,-ру́єш) to build in brick
лікува́ти (-ку́ю,-ку́єш) to cure
си́лувати (-лую,-луєш) to force, to compel
ки́нути (fut. -ну,-неш) to throw
ду́ти (дую,ду́єш) to blow
те́рти (тру,треш) to rub, to grate
тя́ти (тну,тнеш) to cut
відда́ти (fut.-да́м,-даси́) to return, to give back
двіре́ць (-рця́) м railway station
відхо́дити (-джу,-диш) to go away, to leave (of trains)
по́тяг (-у) м train
спі́знений (-на,-не) late, overdue
відійти́ (fut.-йду́,-йде́ш) to leave
Га́лич (-а) м Halych
швидки́й (-ка́,-ке́) fast, express
особо́вий (-ва,-ве) passenger (adj)
відра́зу at once
ка́рта на мі́сце seat ticket
Станисла́вів (-вова) м Stanyslaviv
пересіда́ти (-а́ю,-а́єш) to change trains
безпосере́дній (-ня,-не) direct
львівський (-ка́,-ке́) of Lviw
ваго́н (-у) м carriage
вечі́рній (-ня,-не) evening, night (adj)
носі́й (-ія́) м porter
валі́за (-зи) F case, trunk
зайня́ти (fut. -йму́,-йме́ш) to occupy
тимча́сом in the meantime
буфе́т (-у) м buffet, lunch counter
жда́льня (-ні) F waiting room

ТРИ́ДЦЯТЬ СЬО́МА ЛЕ́КЦІЯ — THIRTY SEVENTH LESSON

The Verb - Subjunctive Mood

The Third Conjugation

Г о́ л о д.

Хоч би світа́ло... Ма́мо хлі́ба!
Підві́вся ба́тько: замовчи́!
Ко́ло вогню́ в ваго́ні зби́лись
І мруть голо́дні втікачі́.

І дим їм о́чі виїда́є.
Моро́з прохо́дить аж в кістки́.
А за ваго́ном крик і го́мін,
Обмі́н, торгі́вля і свистки́.

В лахмі́тті, в ско́рбі, в болячка́х
Зігну́лась ма́ти. В щось дитя́
Уку́тала, та все: ну, спа́ти
Пові́к засну́ло б ти... Життя́!

Прийшли́ сюди́, а го́лод з на́ми
Й нема́ люде́й помі́ж люде́й
Ти чув?... неда́вно десь тут жі́нка
Звари́ла двох своїх діте́й...

Одско́чив ба́тько: божеві́льна!
Мовчи́, мовчи́! До чо́го це?
Схопи́лась ма́ти й закрича́ла,
А ба́тько плю́нув їй в лице́...

П а в л о́ Т и ч и́ н а.

I. The subjunctive (conditional) mood of the present tense is formed by adding б и (or after a vowel б) to the past form of the verb concerned:

він робив би - he would work (or: if he work)

вона робила б - she would work (or: if she work)

воно знало б - it would know (or: if it know)

S u b j u n c t i v e mood is used in Ukrainian whenever we want to convey a p o s s i b i l i t y, a s u p p o s i t i o n or a c o n d i t i o n.

2. The subjunctive mood of the past tense is formed by adding був, була́, було́ to the subjunctive present:

він робив би був - he would have worked

вона робила б була - she would have worked

воно було́ б зна́ло - it would have known

3. All verbs ending in the second person singular in -си belong to the third conjugation.

e.g. ї́сти - to eat; да́ти - to give; опові́сти - to narrate

T h i r d c o n j u g a t i o n:

P r e s e n t:	Ist person:	sing:	їм	pl: їмо́
	2nd person		їси́	їсте́
	3rd person		їсть	їдя́ть
P a s t:			їв, ї́ла, ї́ло	
F u t u r e:			бу́ду ї́сти (ї́стиму)	
G e r u n d P r e s e n t:			їдячи́	
G e r u n d P a s t:			ї́вши	
P r e s e n t P a r t i c i p l e:			---	
P a s t P a r t i c i p l e:			ї́джений, -ена, -ене	
S u b j u n c t i v e P r e s e n t:			я їв би, ти їв би, він їв би, вона́ ї́ла б, воно́ ї́ло б	
S u b j u n c t i v e P a s t:			я їв би був, ти їв би був, він їв би був,..	
I m p e r a t i v e:			їж, ї́жмо, ї́жте	

The verb бу́ти used to belong to the third conjugation and still retains some of its forms which are now used only in poetical language:

єси́ - thou art; єсть he(she,it)is; суть - they are

Єсть на сві́ті до́ля, а хто її зна́є? Єсть на сві́ті во́ля, а хто її ма́є?
Дух,що пройня́в єси́ все,хто ти єсть? (П.Тичи́на) (Т.Шевченко)

4. R e c a p i t u l a t i o n.

It is very important to distinguish clearly between the stems of the p r e s e n t t e n s e and the stems of the i n f i n i t i v e forms of Ukrainian verbs, as from these two stems all the different tenses are formed.

a. From the stem of the P r e s e n t:

I. The Present: ї́д-у, ї́д-єш,.....	буду́-ю, буду́-єш,.....
2. The Imperative: їд-ь, ї́д-ьмо,...	буду́-й, буду́-ймо,.....
3. The Gerund Present: їд-учи́	буду́-ючи

b. From the stem of the I n f i n i t i v e:

I. The Infinitive: ї́ха-ти	будува́-ти
2. The Past: ї́ха-в, ї́ха-ла, ї́ха-ло,..	будува́-в, будува́-ла,будува́-ло,.
3. The Gerund Past: ї́ха-вши	будува́-вши
4. The Past Participle Passive:(пере)ї́ха-ний, -на, -не	будо́ва-ний, -на, -не

Apart from those simple forms there are the c o m p o u n d forms of the verb to which we must pay particular attention:

I. The Future: бу́ду ї́хати or: ї́хатиму....	бу́ду будува́ти or: будува́тиму..
2. The Subjunctive Mood: я ї́хав би.....	я був би будува́в....
3. The Passive Voice:	(дім) бу́де будо́ваний

4. The Past Perfect Tense (very seldom used) which is formed by the past tense of бути and the past tense of the verb concerned:

я ї́хав був -I had ridden	я будува́в був - I had built
ти ї́хав був	ти будува́в був ....
вона́ ї́хала була́	вона́ будува́ла була́
воно́ ї́хало було́	воно́ будува́ло було́ .....

5. PARALLEL CONJUGATIONS OF VERBS.

Imperfective:	Perfective:
INFINITIVE	INFINITIVE
не́сти́	ви́нести
PRESENT TENSE	(Present Tense form) FUTURE TENSE
несу́	ви́несу
PRESENT PARTICIPLE (Active)	----------
несу́чий, -ча, -че	
GERUND PRESENT	----------
несучи́	
GERUND PAST	----------
ні́сши	
FUTURE TENSE	----------
бу́ду не́сти́ (or: не́сти́му)	
PAST TENSE	PAST TENSE
ніс	ви́ніс
PAST PARTICIPLE (Passive)	PAST PARTICIPLE (Passive)
не́сений, -на, -на	ви́несений, -на, -не
PAST PERFECT TENSE	PAST PERFECT TENSE
ніс був	ви́ніс був
SUBJUNCTIVE	SUBJUNCTIVE
ніс би	ви́ніс би
IMPERATIVE	IMPERATIVE
неси́	ви́неси

Conversation:

У лі́каря.

Па́не до́кторе, мене́ боли́ть осьту́т, у бо́ці.

Відда́вна ма́єте ці бо́лі?

Вже ма́йже ти́ждень.

За́раз обслі́дуємо. Боли́ть тут?

Ні, трóхи нижче. Тепéр вище, вище; так тут!

Чи гарячка в вас є?

Ні, тільки підгорячкóвий стан увечері.

Агá. Покажіть, будь лáска, язик. Так. А тепéр говоріть "а".

А, а, а. Ах! Тепéр менé заболіло.

Так. Це подрáження сліпóї кишки.

Чи трéба оперувáти?

Ні, покищó немáє нічóго грізнóго. Вам трéба їсти лéгкі страви, городину, гóловно компóти.

А як дáлі болітиме?

Тодí положіться до ліжка й робіть зимні окладú. Тут вам рецéпта на піґулки. Тричі по однíй дéнно.

Дýже дякую. Скільки налéжиться?

Ви з кáси хóрих чи привáтно?

Привáтно.

Так тодí за пéршу візиту 5 дóлярів, за кóжну чергову 2 дóляри.

Прошý дýже. До побáчення.

I d i o m s.

Перевертáти комý в голові.	To turn somebody's head.
Зірвáвся як опáрений.	He shot up like a scalded cat.

V o c a b u l a r y.

гóлод (-у)м	hunger, famine	кістка (-ки)F	bone
хоч би	if only	крик (-у) м	outcry
світáти (3-áє)	to dawn	гóмін (-мону)м	noise
підвестися (fut.-едýся,-едéшся)	to get up	торгівля (-лі)F	bargaining, trade
замовчáти (fut.-чý,-чиш)	to become silent (quiet)	обмін (-у) м	exchange
мéрти (мру,мреш)	to die	свистóк (-ткá)м	whistle
збитися (fut. зіб'ю́ся,зіб'éшся)	to crowd together	лахміття (-тя)N	rags
втікáч (-á)м	refugee	скорб (-у) м	sorrow
дим (-у) м	smoke	болячка (-ки)F	boil, carbuncle
виїдáти (-áю,-áєш)	to sting, to eat	зігнýтися (fut.-нýся,-нéшся)	to bend
прохóдити (-джу,-диш)	to penetrate	укýтати (fut. -аю,-аєш)	to wrap up
		повік	for ever
		недáвно	not long ago

одско́чити (fut.-чу,-чиш) to jump back
мовча́ти (-чу,-чиш) to be silent
божеві́льний (-на,-не) insane, mad
схопи́тися (fut.-плю́ся,-пишся) to spring up
закрича́ти (fut.-чу́,-чи́ш) to cry out
плю́нути (fut.-ну,-неш) to spit
лице́ (-ця́) N face
ї́сти (їм,їси́) to eat
да́ти (fut. дам, даси́) to give
оповісти (fut.-ві́м,-віси́) to narrate
пройня́ти (fut.-йму́,-йме́ш) to penetrate
ви́митися (fut.-миюся,-миєшся) to have a good wash
осьту́т right here
бік (бо́ку) м side
біль (бо́лю) м pain
обслі́дувати (-дую,дуєш) to examine
тро́хи a little
ни́жче lower down
підгорячко́вий (-ва,-ве) semi-feverish
стан (-у) м state, condition
ви́нести (fut.-несу,-несеш) to carry out
показа́ти (fut.-ка́жу,-ка́жеш) to show
язи́к (-а) м tongue
заболі́ти (fut.-і́ю,-і́єш) to hurt, to ache
подра́жнення (-ня) N irritation
сліпа́ кишка́ appendix
оперува́ти (-у́ю,-у́єш) to operate
покищо́ as yet, so far
грізни́й (-на́,-не́) serious, dangerous
компо́т (-у) м stewed fruit
да́лі further
положи́тися (fut. -жуся,-жишся) to lie down
о́клад (-у) м compress, poultice
реце́пта (-ти) F prescription
пігу́лка (-ки) F pill
нале́жатися (-житься) to owe (money)
ка́са хо́рих health insurance
прива́тно privately
візи́та (-ти) F visit
черго́ви́й (-ва́,-ве́) following, next
го́ловно most of all

ТРИ́ДЦЯТЬ ВО́СЬМА ЛЕ́КЦІЯ — THIRTY EIGHTH LESSON

The Adverb

The Preposition

The Interjection

З а п о в і́ т.

Як умру́, то похова́йте
Мене́ на могилі́,
Се́ред сте́пу широ́кого
На Вкраї́ні ми́лій:
Щоб лани́ широкопо́лі
І Дніпро́, і кру́чі
Було́ ви́дно, - було́ чу́ти
Як реве́ реву́чий!

Як поне́се з Украї́ни
У си́нє мо́ре
Кров воро́жу, - отоді́ я
І лани́ і го́ри -
Все поки́ну і поли́ну
До само́го Бо́га
Моли́тися... А до то́го -
Я не зна́ю Бо́га!

Похова́йте та встава́йте,
Кайда́ни порві́те,
І вра́жою злою кро́в'ю
Во́лю окропі́те!

І мене́ в сім'ї́ вели́кій,
В сім'ї́ во́льній, но́вій,
Не забу́дьте пом'яну́ти
Незли́м, ти́хим сло́вом!

Тара́с Шевче́нко.

I. Apart from adverbs formed in the normal way from adjectives (see Lesson 27) there are a few Ukrainian adverbs which are formed from certain verbal forms, and also some independent adverbs formed with the help of special endings.

a. derived from verbal forms:

віда́й	- apparently	/from the imperative of віда́ти- to know/
неха́й	- let	/from the verb неха́ти - to let/
мо́же	- perhaps	/3rd person sing. from могти́- to be able/
ма́бу́ть	- perhaps,maybe	/really:ма́є бу́ти- may be/

b. the following suffixes are also used in the formation of adverbs:

-де, -уди, -ки, -іля; mostly expressing p l a c e:	ніде́ -	nowhere
	деі́нде -	elsewhere
	о́сьде -	here
	ту́тки -	here
	всю́ди -	everywhere
	звідкіля́ -	where from
-ді; mostly expressing t i m e:	отоді́ -	then
	і́ноді -	rarely
-ма, -ми; mostly expressing m a n n e r:	дарма́ -	in vain
	ве́льми -	very

2. Ukrainian p r e p o s i t i o n s can be divided into groups according to the cases they govern:

GENITIVE: без - without біля - at, near

GENITIVE:	від	- from	коло	-	at, by
	для	- for	край	-	at the side of
	(і́)зза-	from behind	після	-	after
	замість	- instead	серед	-	among, within
DATIVE:	ік,к	- to			
ACCUSATIVE:	крізь	- through	за	-	behind, for
	через	- through	під	-	under
	про	- of, about			
INSTRUMENTAL:	між	- between	перед	-	before
	межи	- between	за	-	after, behind
	над	- over			
LOCATIVE:	в	- in	при	-	at
	на	- on			

Some prepositions can govern two different cases to express a different meaning:

ACCUSATIVE : or	на гору	- up the mountain	на поле	-	into the field
LOCATIVE :	на горі́	- on the mountain	на полі	-	in the field
ACCUSATIVE : or	між люди	- into the midst of people	між гори	-	into the mountains
INSTRUMENTAL :	між людьми́	- among people	між горами	-	between the mountains
GENITIVE : or	за дня	- during the day	за Мазепи	-	at the time of Mazeppa
ACCUSATIVE : or	за день	- in a day	за дерево	-	behind the tree (to go)
INSTRUMENTAL :	за днем	- (day) after day	за деревом	-	behind the tree (to be)

GENITIVE :	у ба́тька	- at father's	в ме́не	- by me
or				
ACCUSATIVE :	у ба́тька	- in father	в ме́не	- in me
or				
LOCATIVE :	у ба́тьку	- in father	в ме́ні	- inside me

3. E x c l a m a t i o n s and i n t e r j e c t i o n s express directly our feeling of:

joy:	ех! ей! гей! еге! гей-га́!
pain:	ой! ах! ай-ай! го́ре! ле́ле!
surprise:	але́! овва́! то-то!
doubt:	гм! ба!
request:	пст! галло́!
abhorrence:	брр! фуй! фе!

Many interjections are imitations of natural sounds and voices:

бах! бебех! бовть! грим! гуп! дзень-дзеле́нь! ляп! т(а)рах! шушу́!

4. It is possible to form verbs from nearly all interjections:

ба́х<u>нути</u>	- to go off with a bang
бебе́х<u>нути</u>	- to fall plop
гри́м<u>ати</u>	- to be noisy

5. Some interjections can have more than one "verbal" form:

геть! - go away(sing) ге́тьте! - go away (plur)

Ге́тьте, ду́ми, ви хма́ри осі́нні! (Ле́ся Украї́нка)

цить! - be quiet(sing) ци́тьте! - be quiet (plur)

Ци́тьте! - гукну́ли й страте́ги. (Павло́ Тичи́на)

C o n v e r s a t i o n:

П р и т е л е ф о́ н і.

Галло́! Реда́кція "Го́лосу".	-	Тут друка́рня. Прошу́ головно́го реда́ктора!
Галло́! Тут реда́ктор!	-	Па́не реда́кторе, передови́ця змі́нена.
Ах! Невже́?	-	Що даємо́ на її́ мі́сце?

Гм! Чи вспі́ємо на час?	-	Вспі́ємо, всі на́ші сторінки́ вже на маши́ні.
Ага́! А що зі статте́ю Левче́нка?	-	Вона́ вже скла́дена, але́ ще не зро́блена коре́кта.
Так дава́йте в пе́ршій шпа́льті оста́нні нови́ни, а в дру́гій комуніка́т "Земба́нку".		До́бре, а як цього́ бу́де ма́ло?
Тоді́ му́сить піти́ Левче́нкова ста́ття й оста́нні нови́ни	-	Це кра́ще.
А поспіша́йте з робо́тою!	-	Но, но! Ми зна́ємо, що по́шта не жде!
То всього́ кра́щого!	-	До поба́чення!

I d i o m s.

Переліва́ти з пусто́го в поро́жнє.	To chatter about nothing.
Як грім з я́сного не́ба.	A bolt from the blue.

V o c a b u l a r y.

запові́т (-у) м	legacy, testament
умерти (fut. умру́, умре́ш)	to die
похова́ти (fut. -а́ю, -а́єш)	to bury
могила (-ли) F	tomb, mound
широкопо́лій (-ля, -ле)	rolling
кру́ча (-чі) F	craggy bank
ви́дно	visible
реві́ти (-ву́, -ве́ш)	to roar
реву́чий (-ча, -че)	roaring
понести́ (fut.-несу́, -несе́ш)	to carry away
отоді́	only then
воро́жий (-жа, -же)	enemy (adj)
окропи́ти (fut.-плю, -пиш)	to drench
поки́нути (fut.-ну, -неш)	to leave
поли́нути (fut. -ну, -неш)	to soar, to fly
порва́ти (fut. -ву́, -ве́ш)	to smash
вра́жий = воро́жий	
во́льний (-на, -не)	free
но́вий (-ва́, -ве́)	new
пом'яну́ти (fut.-ну́, -не́ш)	to remember
віда́й	apparently
ма́бу́ть	perhaps
ніде́	nowhere
де́інде	elsewhere
о́сьде	here
ту́тки	here
всю́ди	everywhere
і́ноді	sometimes
дарма́	in vain
ве́льми	very
для	for
(і́)зза	from behind
пі́сля	after
ік, к	to
Вкраї́на Украї́на	the Ukraine
че́рез	through
крізь	through
ме́жи	between
ба́хнути (fut. -ну, -неш)	to go off with a bang
бебе́хнути (fut.-ну, -неш)	to fall plop
гри́мати (-аю, -аєш)	to be noisy
ге́ть(те)!	(go) away!
ду́ма (-ми) F	thought, poem
ци́ть(те)!	be quiet!
гукну́ти (fut.-ну́, -не́ш)	to call out
страте́г (-а) м	strategist
галло́!	hallo!
реда́кція (-ії) F	editor's office
го́лос (-у) м	voice
друка́рня (-ні) F	printing works
головни́й (-на́, -не́)	main, chief

редáктор (-а) м	editor
передовúця (-ці) F	leading article
змíнений (-на,-не)	changed, altered
невжé?	really?
гм!	hm!
сторíнка (-ки) F	page
машúна (-ни) F	machine
агá!	oh, yes!
стаття́ (-тí) F	article
Левчéнко (-ка)	Levchenko
склáдений (-на,-не)	set together
корéкта (-ти) F	proofs
зробúти (fut.-блю́,-биш)	to make ready
шпáльта (-ти) F	column
новúна (-ни) F	news
комунікáт (-у) м	announcement
Зембáнк (-у) м	Agricultural Bank
піти́ (fut. піду́,пíдеш)	to go
поспішáти (-áю,-áєш)	to hurry
пóшта (-ти) F	mail

ТРИ́ДЦЯТЬ ДЕВ'Я́ТА ЛЕ́КЦІЯ — THIRTY NINTH LESSON

The Conjunction

Some Hints about Ukrainian Syntax

Л і т е р а т у́ р н а а н é к с і я.

Істóрикові українського письмéнства довóдиться зразу́ ж такú натрапля́ти на ті сáмі трýднощі, що й істóрикові українського життя́. Нáше старé письмéнство, як і старá історія нáша, підпáло анéксії дýжчого сусíди і дóвгий час вважáлось за його́ неподíльне добро́ - за його́ істóрію, за його́ письмéнство. В звичáйних шкільних схéмах істóрії письмéнства старúй перíод притóчується безпосерéдньо до пізнíшого письмéнства москóвської Ру́си і тим сáмим до новíтнього письмéнства рóсійського, минáючи або тíльки по дорóзі згáдуючи увéсь серéдній перíод українського письмéнства...

Це пéрший нáслідок згáданої анéксії. Дру́гий, не менш прúкрий, це те, що сучáсне українське письмéнство вúсить немóв у повíтрі, не мáючи собí ніякого корíння в мину́лому. Тúмто й так звáне літератýрне відрóдження українського нарóду з кінця́ XVIII віку́ стає́ пéред нáми такúм голосни́м фáктом, бо стáлося воно́ нáче якóсь несподíвано, нáче якúйсь цілкóм новúй шлях розпочáло собóю в духовóму житті́ України.

Тимчáсом ніякої несподíванки тут немá... Новé українське письмéнство не з голови́ Котляре́вського зродúлось, як Венéра з шумовúння морськóго, а було́ тíльки дáльшим неминýщим прóтягом тогó літератýрного процéсу, що в гóловах у сéбе мáє тисячелíтню традúцію, зáв'язками своїми вхóдить в глиб вікíв...

С е р г і́ й є ф р é м о в.

I. In Ukrainian, as in English, conjunctions are divided into:

a. c o o r d i n a t i n g (linking words and clauses which are not dependent on one another)

b. s u b o r d i n a t i n g (linking a dependent clause with a main clause)

Coordinating conjunctions are divided into:

c o p u l a t i v e: і, й, та, тай (and) теж, тако́ж (also)

a d v e r s a t i v e: або́ (but) або́ - або́ (either - or)

i l l a t i v e: а́дже (yet) же (yet)

c o n s e c u t i v e: ти́мто, тому́ (that, therefore)

Subordinating conjunctions are divided into:

a p p o s i t i v e: що, на́чеб (that)

Він ка́же, що не ма́є ча́су. По́голоска на́чеб то Аме́рика заключи́ла догові́р з Кита́єм, показа́лася неправди́вою.

t e m p o r a l: коли́ (when)

Коли́ мину́ло тата́рське лихолі́ття, насе́лення Украї́ни відżýло.

c a u s a l: тому́ що, бо (since, as, because)

Тому́ що в ме́не нема́ грошей, не мо́жу тобі́ ні́чо́го пози́чити. Він не прийшо́в, бо лежи́ть хо́рий.

c o n s e c u t i v e: що (so that)

На́пад був таки́й си́льний, що во́рог пода́вся наза́д. Він тепе́р так за́йнятий, що не ма́є ча́су на про́хід.

f i n a l: щоб (in order that, that)

Не живемо́ на те, щоб ї́сти, але́ їмо́ на те, щоб жи́ти.

c o n d i t i o n a l: якщо́ (if) якби́ (if, in case)

Якщо́ ти не при́йдеш до во́сьмої годи́ни, то ми ї́демо без те́бе. Якби́ я була́ зна́ла, була́ б і́накше зроби́ла.

c o n c e s s i v e: хоч (although) хоч би (no matter how)

Він з приро́ди до́бра люди́на, хоч із ви́гляду цього́ не пізна́ти. Хоч би не зна́ти як його́ проси́ли, він цього́ не зро́бить.

c o m p a r a t i v e: як (as)

Не таки́й чорт страшни́й, як його́ малю́ють. Як собі́ посте́лиш, так ви́спишся.

2. In Ukrainian there are two main types of simple s e n t e n c e, each with the verb in a different position:

a. the verb in the middle of the sentence:

Хліборо́б о́ р е ни́ву. Ба́тько л а́ є си́на за недозво́лений про́хід.

b. sentences (mostly expressing questions or invitations) start with a verb:

П р и́ й д е ш сьогодні ввечері до мене? Б е р і́ т ь ж е, будь ласка, цього торта, с п р о́ б у й т е, чи він дійсно такий смачний.

Otherwise the order of words is much freer than in English. Contrary to the English word order, in Ukrainian the stressed (emphasized) word appears at the beginning, not at the end of the sentence:

Б а́ т ь к о дав синові книжку (а не мати).

Д а в синові батько книжку (не позичив).

К н и́ ж к у дав батько синові (а не олівець).

С и́ н о в і дав батько книжку (а не дочці).

З н а н н я́ м о́ в и.

Чи говорите по-українськи?	- Я досить добре розумію, але говорити мені ще важко.
Довго вчитеся цієї мови?	- Вже два місяці.
А! То говорите вже дуже добре	- Мені легше приходиться писати.
А, звичайно. Тоді є час до надуми, а то й до словника можна заглянути.	- Вибачайте, коли я часом зле висловлюся.
Так дозвольте, що я тоді вас поправлю-	Прошу дуже. А як це сказати по-українськ
Це називається по-українськи "памфлет". Тільки зверніть, прошу, увагу на наголос і вимову.	Так, це звучить подібно як англійське p a m p h l e t, тільки має інший наголос.
Чи знаєте ще яку іншу мову крім української?	Так, добре знаю італійську, а слабо французьку.

E x e r c i s e

C o m p a r e Prof.C.A.Manning's translation of Shevchenko's "Legacy" with its original on p. 131.

The Testament

When I die, O lay my body
In a lofty tomb
Out upon the steppes unbounded
In my dear own Ukraine;
So that I can see before me
The wide stretching meadows
And Dnipro, its banks so lofty,
And can hear it roaring,
As it carries far from Ukraine
Into the blue sea
All our foemen's blood - and then
I will leave the meadows
And the hills and fly away
Unto God Himself....
For a prayer.... But till that moment
I will know no God.
Bury me and then rise boldly,
Break in twain your fetters
And with foul blood of foemen
Sprinkle well your freedom.
And of me in your great family,
When it's freed and new,
Do not fail to make a mention
With a soft kind word.

Idioms.

Вона́ на вро́ду га́рна.	She is very beautiful.
Впада́ти в о́чі.	To catch one's eye.

Vocabulary.

літерату́рний (-на,-не)	literary
анéксія (-ії)F	annexation
істо́рик (-а)M	historian
письмéнство (-ва)N	literature
зра́зу	at once
таки́	yet, but
натрапля́ти (-я́ю,-я́єш)	to encounter
тру́дноші (-ів) PL	difficulties
істо́рія (-ії)F	history
підпа́сти (fut.-па́ду,-па́деш)	to fall victim
сусі́да (-ди) M	neighbor
вважа́ти (-а́ю,-а́єш)	to regard
неподі́льний (-на,-не)	indivisible
звича́йний (-на,-не)	normal
шкі́льний (-на́,-не́)	school (adj)
схéма (-ми) F	plan, syllabus
періо́д (-у) M	period
прито́чувати (-ую,-уєш)	to cite
безпосерéдньо	immediately
нові́тній (-ня,-нє)	modern
ро́сійський (-ка,-ке)	Russian
зга́дувати (-ую,-уєш)	to mention
серéдній (-ня,-нє)	middle (adj)
на́слідок (-дка) M	result, consequence
згада́ти = зга́дувати	
при́крий (-ра,-ре)	unpleasant
суча́сний (-на,-не)	modern, contemporary
ви́сіти (ви́шу,ви́сиш)	to hang
корі́ння (-ня)N	roots
так зва́ний	so called
відро́дження (-ня) N	rebirth
факт (-у)M	fact
несподі́ваний (-на,-не)	unexpected
цілко́м	entirely
шлях (-у) M	way, direction
розпоча́ти (fut.-пічну́,пічнéш)	to begin
духо́вий (-ва,-ве)	spiritual
несподі́ванка (-ки)F	surprise
зроди́тися (fut.-джуся,-дишся)	to be born
шумови́ння (-ня)N	foam
морськи́й (-ка́,-ке́)	of the sea
неминýщий (-ща,-ще)	inevitable
про́тягом	during, throughout

процéс (-у)м process, development
тисячелíтній (-ня,-нє) 1000 year old
традиція (-ії) F tradition
зáв'язок (-зку)м origin, seed
входи́ти (-джу́,-диш) to reach into
áдже yet
же but, however
пóголоска (-ки)F rumour
нáчеб that, as if
заключáти (-áю,-áєш) to conclude
договір (-ору) м agreement
Китáй (-áю)м China
показáтися (fut.-жуся,-жешся) to turn out
неправди́вий (-ва,-ве) untrue
лихолíття (-тя)N hard times
насéлення (-ня) N population
віджи́ти (fut.-живу́,-живéш) to revive
тому́ що as, because
пози́чити (fut. -и́чу,-и́чиш)to lend
лежáти (-жу́,-жи́ш) to lie down
нáпад (-у) м attack
подáтися (fut. -áмся,-áшся) to retreat
прóхід (-ходу)м walk
якщó if
якби́ if
інáкше otherwise
ви́гляд (-у) м appearance, view
чорт (-а)м devil
постели́ти (fut. -лю,-лиш)to make a bed
ви́спатися (fut. -плюся,-пишся) to have one's sleep out
орáти (орю́,óреш) to plow
ни́ва (-ви)F field
лáяти (лáю,лáєш) to scold, to abuse
недозвóлений (-на,-не) not allowed
торт (-а)м cake
спрóбувати (fut.-ую,-уєш) to try
дíйсно really, in fact
олівéць (-вця́)м pencil
по-українськи (-ому)(in) Ukrainian
знання́ (-ня́) N knowledge
мóва (-ви)F language
вчи́тися (вчу́ся,вчи́шся) to learn
лéгше easier
менí лéгше writing comes easier to me
прихóдиться писáти
звичáйно of course
надýма (-ми) F deliberation, thought
словни́к (-á) м dictionary
ви́словитися (fut.-люся,-вишся) to express oneself
зле badly
дозвóлити (fut.-лю,-лиш) to allow
попрáвити (fut.-влю,-виш) to correct
памфлéт (-у) м pamphlet
звернýти (fut. -ну,-неш) to direct
увáга (-ги) F attention
нáголос (-у) м accent, stress
вимóва (-ви) F pronunciation
звучáти (-чу́,-чи́ш) to sound
подíбно similarly, alike
англíйський (-ка,-ке) English
італíйський (-ка,-ке) Italian
францýзький (-ка,-ке) French
слáбо not very well

GRAMMATICAL TABLES

NOUNS - MASCULINE

Hard Declension

	sg.	pl.	sg.	pl.
nom.	брат	брати́	дім	доми́
gen.	бра́та	братів	до́му	домів
dat.	бра́тові	брата́м	до́мові	дома́м
acc.	бра́та	братів	дім	доми́
voc.	бра́те	брати́	до́ме	доми́
inst.	бра́том	брата́ми	до́мом	дома́ми
loc.	(в)бра́тові	(в)брата́х	(в)до́мі	(в)дома́х

Soft Declension

nom.	хло́пець	хло́пці	край	краї́
gen.	хло́пця	хло́пців	кра́ю	краї́в
dat.	хло́пцеві	хло́пцям	кра́єві	краям
acc.	хло́пця	хло́пців	край	краї́
voc.	хло́пче	хло́пці	кра́ю	краї́
inst.	хло́пцем	хло́пцями	кра́єм	краями
loc.	(в)хло́пці (-еві)	(в)хло́пцях	(в)кра́ю(-ї)	(в)краях

Mixed Declension

nom.	ніж	ножі́	сто́ляр	столярі́
gen.	ножа́	ножі́в	сто́ляра	столярі́в
dat.	ноже́ві	ножа́м	сто́ляреві	столяра́м
acc.	ніж	ножі́	сто́ляра	столярі́в
voc.	но́жу	ножі́	сто́ляре	столярі́
inst.	ноже́м	ножа́ми	сто́лярем	столяра́ми
loc.	(в)ножі́(-у́)	(в)ножа́х	(в)сто́ляреві	(в)столяра́х

Adjectival Declension

nom.	Ки́їв	Павли́шин	Павли́шини
gen.	Ки́єва	Павли́шина	Павли́шиних
dat.	Ки́єву	Павли́шинові	Павли́шинам
acc.	Ки́їв	Павли́шина	Павли́шинів
voc.	Ки́єве	Павли́шине	Павли́шини
inst.	Ки́євом	Павли́шином	Павли́шинами
loc.	(в)Ки́єві	(в)Павли́шині (-ові)	(в)Павли́шинах

NOUNS - FEMININE

Hard Declension

nom.	ха́та	хати́	ро́жа	ро́жі
gen.	ха́ти	хат	ро́жі	рож
dat.	ха́ті	хата́м	ро́жі	ро́жам
acc.	ха́ту	хати́	ро́жу	ро́жі
voc.	ха́то	хати́	ро́же	ро́жі
inst.	ха́тою	хата́ми	ро́жею	ро́жами
loc.	(в)ха́ті	(в)хата́х	(в)ро́жі	(в)ро́жах

Soft Declension

nom.	земля́	зе́млі	надія́	надії́
gen.	землі́	земе́ль	надії́	надій
dat.	землі́	зе́млям	надії́	надіям
acc.	зе́млю	зе́млі	надію	надії́
voc.	зе́мле	зе́млі	надіє	надії́
inst.	земле́ю	зе́млями	надією	надіями
loc.	(в)землі́	(в)зе́млях	(в)надії́	(в)надіях

Consonant Declension

nom.	ніч	но́чі	по́вість	по́вісті
gen.	но́чі	ноче́й	по́вісти	по́вістей
dat.	но́чі	ноча́м	по́вісті	по́вістям
acc.	ніч	но́чі	по́вість	по́вісті
voc.	но́че	но́чі	по́вісте	по́вісті
inst.	ні́ччю	ноча́ми	по́вістю	по́вістями
loc.	(в)ночі́	(в)ноча́х	(в)по́вісті	(в)по́вістях

NOUNS - NEUTER

Hard Declension			Mixed Declension	
nom.	село́	се́ла	ві́че	ві́ча
gen.	села́	сіл	ві́ча	віч
dat.	селу́	се́лам	ві́чу	ві́чам
acc.	село́	се́ла	ві́че	ві́ча
voc.	село́	се́ла	ві́че	ві́ча
inst.	село́м	се́лами	ві́чем	ві́чами
loc.	(в)селі́	(в)се́лах	(у)ві́чу	(у)ві́чах

Soft Declension

nom.	мі́сце	місця́	весі́лля	весі́лля
gen.	мі́сця	місць	весі́лля	весі́ль
dat.	мі́сцю	місця́м	весі́ллю	весі́ллям
acc.	мі́сце	місця́	весі́лля	весі́лля
voc.	мі́сце	місця́	весі́лля	весі́лля
inst.	мі́сцем	місця́ми	весі́ллям	весі́ллями
loc.	(в)мі́сці	(в)місця́х	(в)весі́ллі(-ю)	(в)весі́ллях

Consonant Declension

nom.	ягня́	ягня́та	лоша́	лоша́та
gen.	ягня́ти	ягня́т	лоша́ти	лоша́т
dat.	ягня́ті	ягня́там	лоша́ті	лоша́там
acc.	ягня́	ягня́та	лоша́	лоша́та
voc.	ягня́	ягня́та	лоша́	лоша́та
inst.	ягня́м	ягня́тами	лоша́м	лоша́тами
loc.	(в)ягня́ті	(в)ягня́тах	(в)лоша́ті	(в)лоша́тах

ADJECTIVES

Hard

	singular			plural
nom.	M. добрий	F. добра	N. добре	all genders: добрі
gen.	доброго	доброї	доброго	добрих
dat.	доброму	добрій	доброму	добрим
acc.	добрий, -ого	добру	добре	добрі, -их
voc.	добрий	добра	добре	добрі
inst.	добрим	доброю	добрим	добрими
loc.	(в)добрім (-ому)	(в)добрій	(в)добрім (-ому)	(в)добрих

Soft

nom.	синій	синя	синє	сині
gen.	синього	синьої	синього	синіх
dat.	синьому	синій	синьому	синім
acc.	синій, -нього	синю	синє	сині, -іх
voc.	синій	синя	синє	сині
inst.	синім	синьою	синім	синіми
loc.	(в)синім (-ньому)	(в)синій	(в)синім (-ньому)	(в)синіх

PRONOUNS

Personal

nom.	я	ти	він	вона́	воно́
gen.	мене́	тебе́	його́ (нього́)	її (не́ї)	його́ (нього́)
dat.	мені́	тобі́	йому́ (ньому́)	їй	йому́ (ньому́)
acc.	мене́	тебе́	його́ (нього́)	її (не́ї)	його́ (нього́)
voc.	я	ти			
inst.	мно́ю	тобо́ю	ним	не́ю	ним
loc.	(в)мені́	(в)то́бі	(в)нім, (в)ньому́	(в)ні́й	(в)нім, (в)ньому́

nom.	ми	ви	вони́
gen.	нас	вас	їх
dat.	нам	вам	їм
acc.	нас	вас	їх
voc.	ми	ви	
inst.	на́ми	ва́ми	ни́ми
loc.	(в)нас	(в)вас	(в)них

Possessive

nom.	мій	моя́	моє́	мої́
gen.	мого́	моєї́	мого́	моїх
dat.	мому́, моє́му	моїй	мому́, моє́му	моїм
acc.	мого́, мій	мою́	моє́	моїх, мої́
voc.	мій	моя́	моє́	мої́
inst.	моїм	моє́ю	моїм	моїми
loc.	(в)моїм, (в)моє́му	(в)моїй	(в)моїм, (в)моє́му	(в)моїх

nom.	наш	на́ша	на́ше	на́ші
gen.	на́шого	на́шої	на́шого	на́ших
dat.	на́шому	на́шій	на́шому	на́шим
acc.	на́шого, наш	на́шу	на́ше	на́ших, на́ші
voc.	наш	на́ша	на́ше	на́ші
inst.	на́щим	на́шою	на́шим	на́шими
loc.	(в)на́щім, (в)на́шому	(в)на́шій	(в)на́шім, (в)на́шому	(в)на́ших

Demonstrative

nom.	цей	ця	це	ці
gen.	цьо́го́	ціє́ї	цьо́го́	цих
dat.	цьо́му́	цій	цьо́му́	цим
acc.	цьо́го́,цей	цю	це	цих,ці
voc.	цей			ці
inst.	цим	ціє́ю	цим	ци́ми
loc.	(в)цім,(в)цьо́му	(в)цій	(в)цім,(в)цьо́му	(в)цих

nom.	той	та	те	ті
gen.	то́го́	тіє́ї(то́ї)	то́го́	тих
dat.	то́му́	тій	то́му́	тим
acc.	то́го́,той	ту	те,то	тих,ті
voc.	той			ті
inst.	тим	ціє́ю	тим	ти́ми
loc.	(в)тім,(в)то́му	(в)тій	(в)тім,(в)то́му	(в)тих

VERBS

First Conjugation

Present Tense:	I. несу́	несемо́
	2. несе́ш	несете́
	3. несе́	несу́ть
Past Tense:	I. я ніс,несла́,несло́	ми несли́
	2. ти ніс,несла́,несло́	ви несли́
	3. він ніс,вона́ несла́, воно́ несло́	вони́ несли́
Future Tense:	I. бу́ду не́сти́ (не́стиму)	бу́демо не́сти́ (не́стимемо)
	2. бу́деш не́сти́ (не́стимеш)	бу́дете не́сти́ (не́стимете)
	3. бу́де не́сти́ (не́стиме)	бу́дуть не́сти́ (не́стимуть)

Subjunctive Present: я ніс би....

Subjunctive Past: я ніс би був...

Imperative:	2. неси́	I.несі́м(о)
	3. хай несе́	2.несі́ть
		3.хай несу́ть

Infinitive: не́сти́

Present Participle: несу́чий,-ча,-че

Past Participle: не́сений,-на,-не

Gerund Present: несучи́

Gerund Past: ні́сши

Present Tense:	1. зна́ю	зна́ємо
	2. зна́єш	зна́єте
	3. зна́є	зна́ють
Past Tense:	1. я знав, зна́ла, зна́ло	ми зна́ли
	2. ти знав, зна́ла, зна́ло	ви зна́ли
	3. він знав, вона́ зна́ла, воно зна́ло	вони́ зна́ли
Future Tense:	1. бу́ду зна́ти (зна́тиму)	бу́демо зна́ти (зна́тимемо)
	2. бу́деш зна́ти (зна́тимеш)	бу́дете зна́ти (зна́тимете)
	3. бу́де зна́ти (зна́тиме)	бу́дуть зна́ти (зна́тимуть)

Subjunctive Present: я знав би....

Subjunctive Past: я знав би був....

Imperative:	2. знай	1. зна́ймо
	3. хай зна́є	2. зна́йте
		3. хай зна́ють

Infinitive: зна́ти

Present Participle: зна́ючий, -ча, -че

Past Participle: зна́ний, -на, -не

Gerund Present: зна́ючи

Gerund Past: зна́вши

Second Conjugation

Present Tense:	1. хвалю́	хва́лимо
	2. хва́лиш	хва́лите
	3. хва́лить	хва́лять
Past Tense:	1. я хвали́в, хвали́ла, хвали́ло	ми хвали́ли
	2. ти хвали́в, хвали́ла, хвали́ло	ви хвали́ли
	3. він хвали́в, вона́ хвали́ла, воно́ хвали́ло	вони́ хвали́ли
Future Tense:	1. бу́ду хвали́ти (хвали́тиму)	бу́демо хвали́ти (хвали́тимемо)
	2. бу́деш хвали́ти (хвали́тимеш)	бу́дете хвали́ти (хвали́тимете)
	3. бу́де хвали́ти (хвали́тиме)	бу́дуть хвали́ти (хвали́тимуть)

Subjunctive Present: я хвали́в би.... Subj.Past: я хвали́в би був....

Imperative:	2. хвали́	1. хвалі́м(о)
	3. хай хвали́ть	2. хвалі́ть
		3. хай хвалять

Infinitive: хвали́ти

Present Participle: хвалячий, -ча, -че Past.Part: хва́лений, -на, -не

Gerund Present: хва́лячи Gerund Past: хвали́вши

V O C A B U L A R Y

Wherever necessary, meanings other than those given in lesson vocabularies are noted.

А

а	and, but, oh
або́	or
або́ - або́	either - or
а́вто (-та) N	car
автоводі́й (-ія́) M	driver
ага́	oh, yes
а́дже	yet
А́зія (-ії) F	Asia
аква́рій (-ія) M	aquarium
акт (-у) M	document, act
але́	but, however
а ля ка́рт	à la cart
Аме́рика (-ки) F	America
америка́нець (-нця) M	American
англі́єць (-йця) M	Englishman
англі́йський (-ка,-ке)	English
А́нглія (-ії) F	England
Андрі́й (-і́я)	Andrew
ане́ксія (-ії) F	annexation
а́ні - а́ні	neither - nor
антраци́т (-у) M	anthracite
арте́мівський (-ка́,-ке)	Artemiv's
арти́ст (-а) M	actor, artist
архі́в (-у) M	archives

Б

б = би	
ба́ба (-би) F	grandmother, woman
бавовна (-ни) F	cotton
бага́тий (-та,-те)	rich, wealthy
бага́то	much, many
бага́тство (-ва) N	riches, wealth
багне́т (-а) M	bayonet
багно́ (-на́) N	swamp, bog, marsh
бажа́ти (-а́ю,-а́єш)	to desire, to wish
база́р (-у) M	market, store
ба́йду́же́	all the same, indifferently
ба́йка (-ки) F	fable
байка́р (-аря́) M	writer of fables
ба́рва (-ви) F	color
барви́стий (-та,-те)	colorful, gay
ба́тько (-ка) M	father
ба́хнути (fut. -ну,-неш)	to go off with a bang
Бачва́нці (-ів) PL	Bachvans (Ukrainians in Yugoslavia)
бебе́хнути (fut. -ну,-неш)	to fall plop
без	without
бе́звість (-сти) F	nowhere, unknown lands
безграни́чний (-на,-не)	limitless, boundless
безкра́їй (-ая,-ає)	limitless
безме́жний (-на,-не)	limitless

безнадія (-ії) F	hopelessness
безодня (-ні) F	abyss, precipice
безпосередній (-ня,-не)	direct, immediate
безпосередньо	immediately
безрибʼя (-бʼя) N	drought of fishes
безхлібʼя (-бʼя) N	famine, shortage of bread
березень (-зня) M	March
беріг (-рега) M or: берег	bank, shore
би	(conditional) used in Subjunctive Mood
билинка (-ки) F	plant, reed
битва (-ви) F	battle
битися (бʼюся,бʼєшся)	to fight
бібліотека (-ки) F	library
бігти (біжу,біжиш)	to run
бідний (-на,-не)	poor, dejected
бій (бою) M	battle, fight
бік (боку) M	side
білет (-а) M	ticket
білий (-ла,-ле)	white
біля	near, at
біляви́й (-ва,-ве)	whitish
біль (болю) M	pain, ache
більше	more
біс (-а) M	devil, unwanted person
блакитний (-на,-не)	blue
ближній (-ня,-не)	near, neighborly
близький (-ка,-ке)	near (adj)
близько	near, approximately
блискавиця (-ці) F	lightning
блискучий (-ча,-че)	shining, brilliant
блистіти (блищу,блистиш)	to shine
блудити (-джу,-диш)	to err, to lose one's way
бо	because, as
Бог (-а) M	God
Богдан (-а)	Bohdan
Богданів (-нова,-нове)	Bohdan's
божевільний (-на,-не)	mad, insane
Божий (-жа,-же)	God's, divine
болгарин (-а) M	Bulgarian
болíти (-ію,-ієш)	to hurt, to ache
болото (-та) N	mud
болячка (-ки) F	boil, carbuncle
бондар (-я) M	cooper
борода (-ди) F	chin, beard
боротися (борюся,борешся)	to struggle, to fight
боротьба (-би) F	fight, struggle
босий (-са,-се)	barefooted
бочка (-ки) F	barrel
боятися (боюся,боїшся)	to fear, to be afraid
брат (-а) M	brother
брати (беру,бере́ш)	to take
братів (-ового)	brother's
братова (-вої) F	sister-in-law
братовий (-ва,-ве)	brother's
бренíти (-ню,-ниш)	to buzz
брід (броду) M	ford
брунатний (-на,-не)	brown
бубнити (-ню,-ниш)	to drum

буди́ти (-джу́,-диш)	to wake
будува́ти (-у́ю,-у́єш)	to build
будь ла́ска	if you please, be so kind
буня́к (-а́) м	thistle
бунтівни́чий (-ча,-че)	rebellious
бурха́ти (-а́ю,-а́єш)	to rage
бу́ря (-рі) F	storm, gale
бур'я́н (-ну́) м	weed(s)
бу́ти (я є,ти є)	to be
бу́ти при́кро	to be sorry
буфе́т (-у) м	buffet, lunch counter
буя́ти (-я́ю,-я́єш)	to grow luxuriously

В

в	in
ваго́н (-у) м	carriage
важки́й (-ка́,-ке́)	heavy, difficult
ва́жко	difficult
вака́ції (-ій) PL	holidays
вал (-у) м	pile, dyke, mole
валі́за (-зи) F	trunk, suit case
вам (from: ви) dat.	to you, you
ванта́жний (-на,-не)	heavily loaded, freight
вари́ти (-рю́,-риш)	to cook
ва́рт(ий) (-та,-те)	worth(y)
ваш (ва́ша,ва́ше)	your(s)
вважа́ти (-а́ю,-а́єш)	to regard, to pay attention
ввесь (вся,все) = уве́сь (уся́,усе́)	all, total
вгорі́	above
вго́ру	up, upwards
вдво́є	doubly
вдо́ма	at home
вдру́ге	for the second time
вдя́чний (-на,-не)	grateful
веґетарія́нський (-ка,-ке)	vegetarian
ведме́диця (-ці) F	she bear
ведмедя́ (-я́ти) N	bear cub
ведмі́дь (-ме́дя) м	bear
везти́ (-зу́,-зе́ш)	to cart, to drive, to deliver
ве́летень (-тня) м	giant
"Вели́ка П'я́тниця"	Good Friday
вели́кий (-ка,-ке)	big, great
Вели́кий ти́ждень	Holy Week
Вели́к(о)день (-дня) м	Easter
вели́чний (-на,-не)	grand, splendid, sublime
ве́льми	very
верблю́д (-а) м	camel
ве́ресень (-сня) м	September
верну́тися (fut.-ну́ся,-нешся)	to come back, to return
верста́ (-ти́) F	verst (Ukr.measure, about II70 yards)
верта́тися (-а́юся,-а́єшся)	to go back, to turn back
верх (-а) м	top, peak, summit
ве́рхній (-ня,-не)	top, upper
верхо́м	on horseback
весі́лля (-ля) N	wedding
весна́ (-ни́) F	spring
вести́ (веду́,веде́ш)	to lead
вече́ря (-рі) F	supper

вечеря́ти (-яю,-яєш)	to have supper
ве́чір (ве́чора)м	evening
вечі́рній (-ня,-не)	evening (adj)
ве́штатися (-аюся,-аєшся)	to stroll about, to saunter
вже	already
ви	you
вибача́йте! = ви́бачте!	excuse me!
вибира́ти (-а́ю,-а́єш)	to select, to take out, to elect
вибі́лювати (-юю,-юєш)	to whiten
ви́брати (fut. ви́беру,ви́береш)	to choose, to select, to elect
ви́верт (-у) м	uprooted tree
ви́вести (fut.-еду,-едеш)	to rear, to lead out
ви́гляд (-у) м	look, appearance, outlook
вида́ток (-тка)м	expense, expenditure
ви́дно	visibly, clearly (it is clear)
ви́дужати (fut.-аю,-аєш)	to recover
ви́значний (-на,-не)	outstanding
виїда́ти (-а́ю,-а́єш)	to eat everything up, to sting
ви́йти (fut.-йду,-йдеш)	to go out, to walk away
ви́кидати (-аю,-аєш)	to throw out, to eject
ви́крутка (-ки)F	screwdriver
вилки́ (-ло́к)PL	fork
ви́митися (fut.-ниюся,-миєшся)	to have a good wash
вимо́ва (-ви)F	pronunciation
ви́м'я (-ени) N	udder
винахі́дник (-а) м	inventor
ви́нен = ви́нний	guilty, owing
ви́нести (fut.-несу,-несеш)	to carry out
вино́ (-на́) N	wine
винокýр (-а)м	vintner
ви́пити (fut. -п'ю,-п'єш)	to drink up to have a drink
висва́тувати (-ую,-уєш)	to help in matchmaking
ви́сіти (ви́шу,ви́сиш)	to hang
ви́словитися (fut.-люся,-вишся)	to express oneself
висо́кий (-ка,-ке)	tall, high
ви́соко	high up
високодосто́йний (-на,-не)	esteemed, honorable
ви́спатися (fut. -плюся,-пишся)	to have one's sleep out
виста́ва (-ви)F	store window, exhibition
виступа́ти (-а́ю,-а́єш)	to be prominent, to appear
ви́сунутий (-та,-те)	exposed, standing out
ви́терти (fut. ви́тру,ви́треш)	to wipe
ви́тріщити (fut. -щу,-щиш) очі	to stare
вишина́ (-ни́)F	height
вишне́вий (-ва,-ве)	cherry, cerise
ви́шня (-ні) F	cherry
вівто́рок (-ті́рка)м	Tuesday
вівця́ (-ці́)F	sheep
від	from, than
віда́й	perhaps
відбува́тися (-а́юся,-а́єшся)	to take place
віддава́ти (-аю,-аєш)	to give back, to return
відда́вна	for a long time
відда́ти (fut.-да́м,-даси́)	to give back
ві́дділ (-у)м	compartment, section, department
відзна́чення (-ня)N	distinction, decoration
відійма́ння (-ня)N	subtraction
відійти́ (fut. -йду́,-йде́ш)	to go away

відживи́ти (fut.-живу́,-живе́ш)	to revive
відно́влювати (-юю,-юєш)	to renew, to renovate
відо́мий (-ма,-ме)	known, well known, famous
відо́мо	(well) known (adv)
ві́дпис (-у) M	copy
відписа́ти (fut -пишу́,-пи́шеш)	to reply by letter
відпові́дний (-на,-не)	corresponding, suitable
відпові́сти (fut. -і́м,-іси́)	to reply, to answer
відпочива́ти (-а́ю,-а́єш)	to rest
відра́дний (-на,-не)	encouraging
відра́зу	at once
відрізня́ти (-я́ю,-я́єш)	to distinguish
відро́дження (-ня) N	rebirth
відсо́ток (-тка) M	percentage
відхо́дити (-джу,-диш)	to go away, to leave
відчіпне́ (-но́го) N	pittance
віз (во́за) M	cart,
візо́к (-зка́) M	handcart, cart
війна́ (-ни́) F	war
ві́йсько (-ка) N	army, armed forces
військови́й (-ва́,-ве́)	military
вік (ві́ку) M	age, century, eternity
вікно́ (-на́) N	window
віл (вола́) M	ox
ві́льний (-на,-не)	free
ві́льність (-ности) F	freedom
він (вона́,воно́)	he (she, it)
вінча́тися (-а́юся,-а́єшся)	to wed, to get married
ві́рити (-рю,-риш)	to believe
ві́сім	eight
вісімдеся́тий (-та,-те)	eightieth
вісімдеся́т	eighty
вісімна́дцятий (-та,-те)	eighteenth
вісімна́дцять	eighteen
вісімсо́т	eight hundred
ві́тер (-тру) M	wind
вітере́ць (-рця́) M	light wind, breeze
ві́че (-ча) N	public meeting
ві́чний (-на,-не)	eternal
віщува́ти (-у́ю,-у́єш)	to prophesy, to forecast
Вкраї́на = Украї́на	the Ukraine
вкрива́ти (-а́ю,-а́єш)	to cover, to hide
власть (-ти) F	might, power, authority
влі́ті	in summer
влуча́ть (-а́ю,-а́єш)	to score a hit, to strike
вмива́тися (-а́юся,-а́єшся)	to wash oneself
внук (-а) M	grandson
вну́чка (-ки) F	granddaughter
вовк (-а) M	wolf
во́вна (-ни) F	wool
вовченя́ (-я́ти) N	wolf cub
вовчи́ця (-ці) F	she wolf
вого́нь (-гню́) M	fire
вода́ (-ди́) F	water
води́ти (-джу́,-диш)	to lead
Водохри́щі (-щів) PL	consecration of water
во́здух (-у) M	air
вози́ти (вожу́,во́зиш)	to transport

волóсся (-ся) N	hair
волоцю́га (-ги) м	vagabond, tramp
вóля (-лі) F	will, freedom
вóльний (-на,-не)	free
вонá	she
вони́	they
вонó	it
вóрог (-а) м	enemy
ворóжий (-жа,-же)	enemy(adj), hostile
вóсьмий (-ма,-ме)	eighth
воювáти (-ю́ю,-ю́єш)	to fight (a war)
воя́к (-а) м	soldier
впадáти = впáсти	to fall
впáсти (fut.впаду́,впадéш)	to fall
впéрше	for the first time
впивáти (-áю,-áєш)	to drink in
впóвні	in full , fully
вподóба (-би) F	liking
впóряд (-у) м	parade
вправля́ти (-я́ю,-я́єш)	to practise, to exercise
врáжий (-жа,-же)	enemy(adj)
врáнці	in the morning
вривáтися (-аюся,-аєшся)	to penetrate
врóда (-ди) F	beauty
Всéволод (-а)	Vsevolod
все	all, everything, always
всеплодю́чий (-ча,-че)	very fertile
всі	all
вспі́ти (-і́ю,-і́єш)	to be in time
вставáти (-таю́,-таєш)	to get up
встáти (fut.встáну,встáнеш)	to get up
вступ (-у) м	entrance (fee)
вступи́ти (fut. -плю,-пиш)	to join, to drop in
всю́ди	everywhere
вся́кий (-ка,-ке)	every kind, all kinds of
всьогó	altogether
всьогó крáщогс!	all the best!
втікáти (-áю,-áєш)	to flee, to run away
втікáч (-á) м	refugee
втíха (-хи) F	joy, pleasure
втопáти (-áю,-áєш)	to sink
втрéтє	for the third time
втрóє	trebly
ву́гілля (-ля) N	coal
ву́лиця (-ці) F	street
вхóдити (-джу,-диш)	to go in, to reach into
вчáсі	during
вчи́тися (вчу́ся,вчи́шся)	to learn, to study
вчóра	yesterday

Г

габá (-би́) F	cover
гад (-а) м	snake, reptile
гай (-ю) м	copse, grove
гак (-а) м	hook
Гáлич (-а) м	Halych
галичáнин (-а) м	Galician

Галичина́ (-ни́) F	Galicia
га́лло́!	hallo!
гара́зд (-у́) м	wellbeing, good health, well
гарба́р (-а́) м	tanner
гарма́та (-ти) F	gun
га́рний (-на,-не)	beautiful, nice
га́рно	beautifully, well
га́рячé	hot
гаря́чий (-ча,-че)	hot
гаря́чка (-ки) F	fever, high temperature
ге́ктар (-а) м	hectare
гемати́т (-у) м	haematite, red iron ore
герб (-у) м	coat of arms
ге́тьма́н (-а) м	hetman (cossack chieftain)
ге́ть(те)!	go away!
ги́нути (-ну,-неш)	to perish, to die
гі́лка (-ки) F dim	bough, small branch
гі́лля (-ля) N	branches
гість (го́стя) м	guest
гле́чик (-а) м	small jug
глиб (-у) м	depth
глибина́ (-ни́) F	depth
гли́боко	deeply
глядіти (-джу́,ди́ш)	to look
гля́нути (fut. -ну,-неш)	to glance, to look
гм!	hm!
гніздо́ (-да́) N	nest
гну́тися (гну́ся,гне́шся)	to bend oneself
говори́ти (-рю́,-риш)	to speak, to talk
годи́на (-ни) F	hour
годи́нник (-а) м	watch, clock
го́йда́тися (-а́юся,-а́єшся)	to swing
го́лий (-ла,-ле)	naked, bare
го́лка (-ки) F	needle
голова́ (-ви́) F	head
головни́й (-на́,-не́)	main, chief
го́ловно	mainly, chiefly
го́лод (-у) м	famine, hunger
голо́ден = голо́дний	hungry
го́лос (-у) м	voice
голосни́й (-на́,-не́)	loud
го́лосно	loudly
го́луб (-а) м	cock pigeon
голуби́й (-ба́,-бе́)	sky blue
голу́бка (-ки) F	pigeon
го́мін (-мону) м	peal, sound, noise, melody
гора́ (-ри́) F	mountain
горб (-а́) м	hill
горі́лка (-ки) F	liquor, spirits
горі́ти (горю́,гори́ш)	to burn
горня́ (-я́ти) N	mug
горобе́ць (-бця́) м	sparrow
го́род (-а) м	town
горо́дина (-ни) F	vegetables
горо́х (-у) м	pea, peas
го́ряч (-чі) F	heat
госпо́дар (-я) м	landlord, farmer
гости́на (-ни) F	visit, reception

го́сті (-те́й) PL	guests
гото́вий (-ва,-ве)	ready
град (-у) м	hail
грам(-а) м	gram
грань (-ні) F	border, edge, brink
гра́тися (-юся,-єшся)	to play
Григо́рій (-ія)	Gregory
гри́мати (-аю,-аєш)	to be noisy
гримоті́ти (-о́чу,-о́тиш)	to thunder
грізни́й (-на́,-не́)	menacing, dangerous, serious
грім (гро́му) м	thunder
грі́ти (-і́ю,-і́єш)	to warm, to give out heat
грі́тися (-і́юся,-і́єшся)	to warm oneself, to sun oneself
громови́й (-ва́,-ве́)	thundery, thunder-like
гру́день (-дня) м	December
гру́ди (-де́й) PL	breast, breasts
гру́ша (-ші) F	peartree
гуді́ти (гуду́,гуде́ш)	to buzz, to hoot
гукну́ти (fut. -ну́,-не́ш)	to call out
гу́лянка (-ки) F	dancing

Ґ

ґвинті́вка (-ки) F	rifle
ґрана́та (-ти) F	grenade
ґранато́вий (-ва,-ве)	navy blue

Д

дава́ти (даю́,даєш)	to give
давно́	long ago
дале́кий (-ка,-ке)	distant, long
дале́ко	far
да́лі	further, later on
даль (-лі) F	distance, horizon
Дани́ло (-ла)	Daniel
дарма́	in vain
даро́ваний (-на,-не)	given as gift, donated
да́ти (fut. дам,даси́)	to give
дах (-у) м	roof
два (дві, дво́є)	two
двадця́тий (-та,-те)	twentieth
два́дцять	twenty
два́дцять оди́н (одна́, одне́)	twenty one
два́дцять два (дві)	twenty two
двана́дцять	twelve
дві	two
двіре́ць (-рця́) м	railway station
дві́сті	two hundred
дві́чі	twice
дво́є	two, a couple
двоособо́вий (-ва,-ве)	double, for two persons
де	where
дев'ятдеся́т	ninety
де́в'ятеро	nine
дев'я́тий (-та,-те)	ninth
дев'ятна́дцятий (-та,-те)	nineteenth
дев'ятна́дцять	nineteen
дев'ятсо́т	nine hundred

де́в'ять	nine
деі́нде	elsewhere
де́нник (-а) м	school register, diary
день (дня) м	day
де́рево (-ва) N	tree, timber, wood
деся́тий (-та,-те)	tenth
де́сять	ten
десь	somewhere
де́хто	someone
деше́вий (-ва,-ве)	cheap
де́що	something
дзвені́ти (-ню́,-ни́ш)	to ring, to sound, to tinkle
дзвіно́к (-нка́) м	bell
дзвіно́чок (-чка) м	little bell
дзижча́ти (-чу́,-чи́ш)	to buzz, to hum
дзюрча́ти (-чу́,-чи́ш)	to murmur (of water)
диви́тися (-влю́ся,-вишся)	to look
Ди́ке По́ле N	The Wild Land (a desolate part of the Ukr.steppe
ди́кий (-ка,-ке)	wild
дим (-у) м	smoke
дире́ктор (-а) м	director
директоро́ва (-вої) F	director's wife
дити́на (-ни) F	child
дитя́ (-я́ти) N	baby, child
дібро́ва (-ви) F	oak grove
дівча́ (-а́ти) N	girl, lass
ді́вчина (-ни) F	girl
дід (-а) м	grandfather, old man
ді́йсно	really
діління (-ня) N	division (math)
ді́ло (-ла) N	action, matter, business, affair
дільни́ця (-ці) F	quarter, town district
дім (до́му) м	house
дімо́к на лі́то	summer house
діставáти (-таю́,-таєш)	to get, to receive
дістáти (fut.-ну,-неш)	to get, to reach
діточки́ (-чо́к) PL	small children
діяма́нт (-у) м	diamond
для	for
Дніпро́ (-пра́) м	Dnieper
Дністе́р (-стра́) м	Dniester
до	to, till
доба́ (-би́) F	day and night, 24 hours
доби́ти (fut. -б'ю́,-б'єш)	to kill, to strike
добра́ніч!	good night!
добри́день!	good morning! good day!
до́брий (-ра,-ре)	good
добро́ (-ра́) N	wealth, goodness
доброві́льно	voluntarily
добу́ти (fut. -у́ду,-у́деш)	to get, to gain
до́вгий (-га,-ге)	long
довгові́к(ий) (-ка,-ке)	aged, very old
довко́ла	around, roundabout
довкруги́	roundabout
дово́дити (-джу,-диш)	to bring to, to lead up to
дово́дитися (-диться)	to have to, to be obliged to
дога́на (-ни) F	reprimand, blame
до́гові́р (-гово́ру) м	pact, agreement

додава́ння (-ня)N addition (math)

додо́лі down

дожида́тися (-а́юся,-а́єшся) to expect, to wait for

дозво́лити (fut.-лю,-лиш) to allow

до́ки until

до́ктор (-а) M doctor, physician

до ку́пи together

докучни́й (-на́,-не́) tiresome, boring

до́ля (-лі) F fate, destiny

до́ляр (-а) M dollar

дома́шні звіря́та PL domestic animals

дома́шній (-ня,-не) domestic

Доне́цький Басе́йн M Donets basin

доно́ситися (-ошуся,-осишся) to ring, to resound

до поба́чення au revoir, see you later

доріжка (-ки)F gravel path

доро́га (-ги) F way, road

дороги́й (-га́,-ге́) dear, expensive

до́сить enough

до́сі till now, up to here

доспіва́ти (-ва́ю,-ва́єш) to ripen, to mature

доста́ва (-ви) F delivery

доставля́ти (-я́ю,-я́єш) to deliver

дотри́мати (fut.-аю,-аєш) to keep

дочка́ (-ки́) F daughter

дощ (-у́) M rain

дрімли́вий (-ва,-ве) drowsy, sleepy

дрімо́та (-ти)F drowsiness

дру́гий (-га,-ге) second, other

дру́жба (-би) M best man

дру́жка (-ки) F bridesmaid

друк (-у) M print

друка́рня (-ні)F printing works

дря́патися (-аюся,-аєшся) to climb

дуб (-а) M oak(tree)

дуга́стий (-та,-те) rainbow like, curved

ду́же very

ду́жий (-жа,-же) strong, powerful

ду́ма (-ми)F thought, song, epic poem

ду́мка (-ки) F thought, opinion

Дуна́й (-а́ю) M Danube

дури́ти (-рю́,-риш) to deceive, to fool

ду́ти (ду́ю,ду́єш) to blow

дух (-а) M spirit, ghost

духо́вий (-ва,-ве) spiritual

душа́ (-ші́) F soul

дя́кувати (-ую,-уєш) to thank

E

Евро́па (-пи) F Europe

електроте́хнік (-а) M electrician

еміґра́ція (-ії) F emigration

етнографі́чний (-на,-не) ethnographic(al)

Є

є is, are

Євге́н (-а) Eugene

Ж

ж — yet

жа́ба (-би) F — frog

жа́йворонковий (-ва,-ве) lark's (adj)

жа́йворонок (-нка) M — lark

жар (-у) M — heat

жарт (-у) M — joke

жартува́ти (-ту́ю,-ту́єш) to joke

жахті́ти (жахчу́,жахти́ш) to sparkle

жда́льня (-ні) F — waiting room

жда́ти (жду,ждеш) — to wait

же — yet

жебра́к (-а́) M — beggar

живе́ срі́бло́ N — mercury, quicksilver

живи́й (-ва́,-ве́) — living, alive, lively

живи́ти (-влю́,-виш) — to nourish, to animate

живу́щий (-ща,-ще) — living

жира́фа (-фи) F — giraffe

жи́ти (живу́, живе́ш or: жию,жиєш) — to live

жи́то (-та) N — rye

життя́ (-тя́) N — life

жі́нка (-ки) F — wife, woman

жо́втень (-тня) M — October

жо́втий (-та,-те) — yellow

жовто-блаки́тний (-на,-не) yellow and blue

жура́ (-ри́) F — grief, sorrow

журналі́ст (-а) M — journalist

З

з — with, from, out of

за — for, in, during, beyond, too

заболі́ти (fut. -болі́ю,-болі́єш) to fall ill, to ache

забра́ти (fut. -беру́,-бере́ш) to take

забу́ти (fut. -у́ду,-у́деш) to forget

забу́тися (fut. -у́дуся,-у́дешся) to forget oneself

завдя́чувати (-ую,-уєш) to owe, to be indebted

за́вжди — always

за́видувати (-ую,-уєш) to envy

за́втра — tomorrow

за́в'язок (-зка) M — origin, germ, ovum

за́гадка (-ки) F — riddle, puzzle

зага́льний (-на,-не) general, total

заглуша́ти (-а́ю,-а́єш) to deafen, to muffle

загля́нути (fut. -ну,-неш) to look in

загуді́ти (fut. -ду́,-де́ш) to sound, to roar

задвижа́ти (fut. -жу́,-жи́ш) to tremble, to heave, to shake

зазна́ти = зазнава́ти to learn, to experience

зазнава́ти (-наю́,-наєш) to experience

займа́ти (-а́ю,-а́єш) to occupy, to take

зайня́ти (fut. -йму́,-ймеш) to occupy

за́йнятий (-та,-те) occupied, engaged

закли́кати (fut. -и́чу,-и́чеш) to call to exhort

заключа́ти (-а́ю,-а́єш) to make, to conclude

зако́н (-а) M — law, statute

закрича́ти (fut. -чу́,-чи́ш) to begin to yell, to cry out

заку́татися (fut. -аюся,-аєшся) to wrap oneself up

зале́жати (-жу,-жиш) to depend

залі́зний (-на,-не) iron (adj)

замести́ (fut. -мету́,-метéш) to sweep up

заметі́ль (-лі) F snowstorm

за́мість instead

замо́вити (fut. -влю,-виш) to order

замовча́ти (fut. -чу́,-чи́ш) to become silent

запада́ти (-а́ю,-а́єш) to fall down, to happen

запали́ти (fut. -лю́,-ли́ш) to set on fire, to light

запекти́ (fut. -ечу́,-ечéш) to scorch

запові́т (-у) M legacy, testament

за́раз at once

зару́чини (-н) PL engagement

засія́ти (fut. -я́ю,-я́єш) to shine

заслу́га (-ги) F merit, credit

заслуго́вувати (-ую,-уєш) to deserve, to merit

засну́ти (fut. -ну́,-нéш) to fall asleep

заспіва́ти (fut.-а́ю,-а́єш) to sing

застига́ти (-а́ю,-а́єш) to stiffen, to cease abruptly

затверді́ти (fut. -і́ю,-і́єш) to harden

зати́хнути (fut. -ну,-неш) to turn quiet

за́хист (-у) M shelter, protection

за́хід (-ходу) M west

захо́дити (-джу,-диш) to come in, to set, to go down

зацвісти́ (fut. -іту́,-ітéш) to blossom

защебета́ти (fut.-е́чу,-е́чеш) to start chirping

зберіга́ти (-а́ю,-а́єш) to keep, to preserve

зби́ти (fut. зіб'ю́,зі́б'єш) to knock down, to beat up

зби́тися (fut. зіб'ю́ся, зі́б'єшся) to crowd together

збі́жжя (-жя) N crop(s)

збір (збо́ру) M harvest, crop

збі́рка (-ки) F collection

збуди́ти (fut. -джу,-диш) to wake

звабли́вий (-ва,-ве) attractive, enticing

звали́ти (fut. -лю́,-ли́ш) to pull down

звари́ти (fut. -рю́,-риш) to finish cooking

зверну́ти (fut.-ну,-неш) to turn, to direct

звеселя́ти (,я́ю,-а́єш) to enliven, to cheer up

звича́йний (-на,-не) normal, usual

звича́йно usually

звіри́нець (-нця) M zoo

звірня́ (-ні́) F fauna, animals

звіря́ (-я́ти) N animal

звуча́ти (-чу́,-чи́ш) to sound

згада́ти (fut. -а́ю,-а́єш) to mention

зга́дка (-ки) F mention, remembrance

зга́дувати (-ую,-уєш) to remember, to mention briefly

зги́нути (fut. -ну,-неш) to die, to perish

зглянути (fut.-ну,-неш) to look down, to see

згори́ from above, in advance

здава́тися (здаю́ся,здає́шся) to appear, to seem

здобу́ти (fut. -у́ду,-у́деш) to capture

здоро́вий (-ва,-ве) healthy, fit

здорови́ти (-влю́,-виш) to greet

здо́рово well

здоро́в'я (-в'я) N health

здрижа́ти (fut. -жу́,-жи́ш) to tremble

Зеле́на Украї́на F "The Green Ukraine" (Ukr.colony on the Amur river in Asia)

зеле́ний (-на,-не) green

зеленíти (-íю,-íєш) to grow green

зéлень (-ні)F verdure

Зем Бáнк (-у) м Agricultural Bank

земля́ (-лí)F earth, soil

зéмний (-на,-не) earthly, terrestrial

зéрнó (-нá) N grain, seed

зимá (-ми́)F winter

зи́мно cold (adv)

зігнýтися (fut. -нýся,-нéшся) to bend

зійти́ (fut. -йдý,-йдеш) to come down, to rise

зір (зóру)м vision, eyesight

зірвáтися (fut. -вýся,-вéшся) to start up

зíронька (-ки) F starlet

зле badly

зливáтися (-áюся,-áєшся) to interflow

злий (зла,зле) bad, evil

злóдій (-ія)м thief

змарнíлий (-ла,-ле) haggard, worn

змíнений (-на,-не) changed, altered

знайóмий (-ма,-ме) acquaintance, friend

знайти́ (fut.-йдý,-йдеш) to find

знання́ (-ня́)N knowledge

знаря́ддя (-дя) N tools

знáти (знáю, знáєш) to know

знáчить that is, it means

значóк (-чкá) м (dim) disc, mark

знéсти (fut. -сý,-сéш) to lay (eggs), to carry down

зни́щення (-ня) N destruction

зни́щити (fut.-щу,-щиш) to ruin, to destroy

знічéв'я suddenly

зноси́ти (зношý, знóсиш) to bear, to tolerate

зо with

зогни́ти (fut.-ию́,-иéш) to rot completely

зокрéма especially, separately

золоти́й (-тá,-тé) golden

зóлото (-та) N gold

золóчений (-на,-не) gilded

зрáзу at once

зрéштою apart from that, besides

зроби́ти (fut.-блю́,-биш)to make ready, to produce

зроди́тися (fut.-джýся,-дишся) to be born

зуб (-а) м tooth

зустрічáти (-áю,-áєш) to meet

Й

Й = і and

йому́ (dat) (to) him

Йордáн (-у)м Jordan, Epiphany

І

і and

Івáн (-а) Ivan

ідучи́ going, walking

із from

і́зза (from) behind

ік to

імла́ (-ли́)F	mist
ім'я́ (-мени) N	name
іна́кше	otherwise, differently
і́ноді	sometimes
і́нший (-ша,-ше)	other, another
іскри́тися (-рю́ся,-ри́шся)	to sparkle
і́спит (-у)м	examination
істо́рик (-а)м	historian
істори́чний (-на,-не)	historical
істо́рія (-ії)F	history
Ісу́с (-а)	Jesus
італі́йський (-ка,-ке)	Italian
іти́ (іду́, іде́ш)	to go

Ї

ї́дунка (-ки) F	messtin
ї́жа (-жі)F	food
ї́сти (їм, їси́)	to eat
ї́хати (ї́ду,ї́деш)	to travel to ride
ї́хній (-ня,-не)	their(s)

К

к = ік	to
ка́ва (-ви)F	coffee
Кавка́з (-у)м	Caucasus
каза́ти (кажу́, ка́жеш)	to tell
кайда́ни (-нів) PL	chains
калама́р (-ря́) м	inkpot
камізе́лька (-ки)F	vest, waistcoat
кам'яни́й (-на́,-не́)	stone
Кана́да (-ди) F	Canada
капелю́х (-а́) м	hat
капелю́шник (-а)м	hatter
капустя́ник (-а) м	cabbage pie
ка́ра (-ри)F	punishment
ка́рта на мі́сце F	seat ticket
ка́рта страв F	menu
карти́на (-ни) F	picture
картоте́ка (-ки)F	card-index
ка́са (-си) F	box office
ка́са хо́рих F	health insurance
квадрато́вий (-ва,-ве)	square (adj)
квилі́ння (-ня)N	wailing, whimpering
кві́тень (-тня) м	April
кві́тка (-ки) F	flower
кермува́ти (-у́ю,-у́єш)	to drive(a car) to steer
ки́дати (-аю,-аєш)	to throw
Ки́їв (Києва) м	Kiev
Ки́ївщина (-ни) F	Kiev province
ки́лим (-а)м	carpet, rug
ки́нути (fut.-ну,-неш)	to throw
ки́снути (-ну,-неш)	to turn sour, to ferment
Кита́й (-ю) м	China
кия́нин (-а) м	inhabitant of Kiev
кілогра́м (-а) м	kilo
кі́лька	some, several

кількадеся́ть	some tens (30-90)
кількана́дцять	some teens (13-19)
кількасо́т	several hundred
кі́лькість (-кости) F	quantity, amount
кімна́та (-ти) F	room
кіне́ць (-нця́) M	end
кінотеа́тр (-у) M	cinema
кінь (коня́) M	horse
кі́стка (-ки) F	bone
кість (ко́сти) F	bone
кіт (кота́) M	cat
кі́тка (-ки) F	cat (fem)
кіш (коша́) M	basket, deckchair
кла́сти (кладу́, кладе́ш)	to put, to lay
клей (-ю) M	glue, gum
кло́ччя (-чя) N	floccule, wool fibers
клубо́читися (-чуся,-чишся)	to gather into a ball, to billow
кля́са (-си) F	class, classroom
кни́жка (-ки) F	book
княги́ня (-ні) F	princess
коби́ла (-ли) F	mare
кобза́ (-зи́) F	kobza (Ukr. instrument)
кобза́р (-аря́) M	kobza-player, kobzar
ковалі́в (-ле́ва,-ле́ве)	blacksmith's
кова́ль (-ля́) M	blacksmith
кого́	whose, whom
ко́жен = ко́жний	every
ко́жний (-на,-не)	every
кожу́х (-а́) M	furcoat
коза́ (-зи́) F	she goat
коза́к (-а́) M	cossack
коза́цький (-ка,-ке)	cossack (adj)
ко́лесо (-са) N	wheel, bicycle
коли́	when
коли́ то	when exactly
ко́ло	about, at
коло́ти (колю́,ко́леш)	to prick
колю́чка (-ки) F	thorn
ко́льор (-у) M	color
кома́р (-а́) M	mosquito, fly
кома́ха (-хи) F	insect, fly
ко́мпот (-у) M	stewed fruit
комуніка́т (-у) M	communique, report
конференці́йна за́ля F	staff room, conference hall
копа́лина (-ни) F	mine
копа́ти (-а́ю,-а́єш)	to dig, to mine
копи́читися (-чуся,-чишся)	to heap upon
коре́кта (-ти) F	proofs, correction
коридо́р (-а) M	corridor
кори́сний (-на,-не)	useful, valuable
корінéць (-нця́) M	little root, spice
корі́ння (-ня) N	roots
ко́рінь (-реня) M	root
коро́ва (-ви) F	cow
коро́ткий (-ка,-ке)	short
коса́ (-си́) F	braid, scythe
ко́тик (-а) M	kitten
котри́й (-ра́,-ре́)	which one

котю́га (-ги) м	big cat
коха́ння (-ня) N	love
ко́шик (-а) м	basket
коштува́ти (-у́ю,-у́єш)	to cost, to taste
крава́тка (-ки) F	tie
краве́ць (-вця́) м	tailor
кра́діж (-дежі) F	theft
край (-а́ю) м	edge, land, country, border
крам (-у) м	merchandise, junk
кра́пля (-лі) F	drop
краса́ (-си́) F	beauty
кра́сний (-на,-не)	beautiful
красува́тися (-у́юся,-у́єшся)	to show off, to shine in beauty
кра́ще	better
кра́ятися (-юся,-єшся)	to cut oneself
кре́йда (-ди) F	chalk
крем (-у) м	cream
Кремечу́к (-а́) м	Kremenchuk
кри́вда (-ди) F	injustice, wrong
Криви́й Ріг м	Krivy Rih
криви́тися (-влю́ся,-вишся)	to curve oneself
крик (-у) м	outcry, shriek, scream
крила́тий (-та,-те)	winged
Крим (-у) м	Crimea
крини́ця (-ці) F	(water) well
крини́ченька (-ки) F (dim)	(water) well
крича́ти (-чу́,-чи́ш)	to shout, to yell
крізь	through
кріли́к (-а) м	rabbit
крім	apart from , besides
кріпи́тися (-плю́ся,-пишся)	to gather strength
крі́сло (-ла) N	chair
кров (-ви) F	blood
крок (-у) м	footstep, step
кру́гло	approximately
круго́м	around
кру́ча (-чі) F	craggy bank, cliff
кру́чений (-на,-не)	curly
куди́	where to
кудо́ю	which way
кум (-а́) м	godfather, fellow
ку́па (-пи) F	heap, crowd
купа́ти (-а́ю,-а́єш)	to bathe
купеле́вий костю́м м	bathing suit
купеле́вий о́дяг м	batning suit
купеле́вий хала́т м	beach gown
купеле́ві ви́ступці PL	beach sandals
купеле́ві панто́флі PL	beach sandals
ку́піль (-пелі) F	bath, bathing
купува́ти (-у́ю,-у́єш)	to buy
куре́ць (-рця́) м	smoker
ку́рка (-ки) F	hen
курча́ (-а́ти) N	chicken, pullet
куто́чок (-чка) м	little corner, nook
ку́хар (-я) м	cook
ку́хня (-ні) F	kitchen
кучеря́вий (-ва,-ве)	curly, wavy
кучугу́ра (-ри) F	snowdrift

Л

ла́вка (-ки)F	desk, bench
ла́гідний (-на,-не)	soft, gentle
лама́ти (-ма́ю,-ма́єш)	to break
лан (-у́) м	field
ла́ска (-ки)F	favor
ласка́вий (-ва,-ве)	kind, mild
лахмі́ття (-тя)N	rags, tatters
ла́яти (ла́ю, ла́єш)	to scold, to abuse
лев (ле́ва) м	lion
левеня́ (-я́ти) N	lion whelp
леге́нький (-ка,-ке)	very light
легки́й (-ка́,-ке́)	light, easy
ле́гко	lightly, easily
лежа́ти (лежу́,лежи́ш)	to lie down, to be on
ле́кція (-ії) F	lesson
Ле́ся (-сі) F	Lesya
леті́ти (лечу́, лети́ш)	to fly
ли́мар (-я)м	saddler
ли́нути (--ну,-неш)	to float
ли́пень (-пня) м	July
лис (-а) м	fox
лисиня́ (-я́ти) N	young fox
лиси́ця (-ці)F	vixen
лист (-а́)м	letter
листоно́ш (-а)м	postman
листопа́д (-у) м	November
ли́стя (-тя)N	foliage
лися́ (-я́ти) N	young fox
лихи́й (-ха́,-хе́)	bad, evil, angry
лихолі́ття (-тя)N	hard times
лице́ (-ця́)N	face
лиш	only
ліви́ця (-ці) F	left hand
лід (льо́ду) м	ice
лі́жко (-ка) N	bed
лі́зти (-зу,-зеш)	to crawl, to creep
лі́кар (-ря)м	doctor, physician
лікува́ти (-ку́ю,-ку́єш)	to cure
лім (ло́му)м	quarry
лі́рник (-а) м	lyreman, lyrist
ліс (-а)м	forest, wood
літа́ (літ) PL	years
літа́к (-а́)м	airplane
літа́ти (-а́ю,-а́єш)	to fly
літерату́ра (-ри)F	literature
літерату́рний (-на,-не)	literary
лі́тній (-ня,-не)	summer(adj)summery
лі́то (-та) N	summer
лі́том вліті	in summer
лі́тра (-ри) F	litre
ллятися (ллю́ся,ллє́шся)	to pour, to flow
лове́ць (-вця́) м	hunter
лови́ти (ловлю́, ло́виш)	to catch
ло́жечка (-ки)F	teaspoon
ло́жка (-ки)F	spoon
лоза́ (-зи́)F	osier, reed

Ло́ндон (-у)м	London
лондо́нець (-нця)м	Londoner
лопа́тка (-ки) F	shovel
лоша́тко (-ка) N	foal, colt
луг (-у)м	thicket
Лю́ба (-би)F	Luba
лю́бий (-ба,-бе)	dear, darling
люби́ти (-блю́,-биш)	to love
лю́бо	pleasantly
любо́в (-и) F	love
люди́на (-ни) F	man, human being
лю́дність (-ности) F	population
лю́дський (-ка,-ке)	human
лю́тень (-тня)м	February
лю́тий (-та,-те)	angry, severe
ля́лька (-ки) F	doll
льви́ця (-ці) F	lioness
Львів (Льво́ва)м	Lviw
львівський (-ка,-ке)	Lviw's
львов'я́ни́н (-а)м	inhabitant of Lviw

M

май (-ю) м	May
майда́н (-у) м	square, boulevard, place
ма́йже	almost
Мала́нка (-ки) F	Melania, New Year's Eve
мале́нький (-ка,-ке)	very little
мали́й (-ла́,-ле́)	little, small
ма́ло	little, a little
ма́лпа (-пи) F	monkey
малпеня́ (-я́ти)N(dim)	little monkey
маму́ся (-сі) F (dim)	mother
ма́мця (-ці) F(dim)	mother
манасти́р (-иря́)м	monastery
манґа́н (-у) м	manganese ore
манґа́новий (-ва,-ве)	manganese
мандро́ваний (-на,-не)	nomadic
маніві́ (-ці́в) PL	by-paths, drift, aberration
маніку́р (-у) м	manicure
Ма́ня (-ні) F	Manya
ма́па (-пи)F	map
ма́рево (-ва) N	apparition, nightmare
Мари́(су)ня (-ні)F(dim)	Marusya
Марі́йця (-ці)F(dim)	Mary
март (-а́)м	March
Мару́ся (-сі) F(dim)	Marusya
масть (-ті)F	ointment
Матві́їв (-ієва)	Matviev, Matthew's
матема́тика (-ки) F	mathematics
мате́рія (-ії)F	material, cloth
ма́ти (-тері) F	mother
ма́ти (ма́ю, ма́єш)	to have
ма́тися (ма́юся, ма́єшся)	to fare
маши́на (-ни) F	machine
мед (-у) м	honey
медици́на (-ни)F	medicine
ме́жи	between
Мелито́піль (-поля) м	Melitopil

мелітопільський (-ка,-ке)	Melitopil's
мені (dat)	(to) me
менше	less
меню N	menu
мерти (мру, мреш)	to die
мета (-ти) F	goal, the winning post
метелик (-а) M	butterfly
метер (-тра) M	meter
ми	we
Миколаїв (-єва) M	Mykolaiev
милий (-ла,-ле)	nice, pleasant
миля (-лі) F	mile
минати (-аю,-аєш)	to pass
минулий (-ла,-ле)	past
минути (fut. -ну,-неш)	to pass
минущий (-ща,-ще)	passing
миска (-ки) F	bowl
мити (мию, миєш)	to wash
митися (миюся, миєшся)	to wash oneself
Михайло (-ла)	Michael
між	between
мій (-моя, моє)	my
мільйон (-а) M	million
мільярд (-а) M	milliard
мінута (-ти) F	minute
міра (-ри) F	measure, standard
місто (-та) N	town
місток (-тка) M	little bridge
місце (-ця) N	place, spot
місяць (-сяця) M	month, moon
міський (-ка,-ке)	municipal
міцний (-на,-не)	strong, firm
мішок (-шка) M	sack
міщанин (-а) M	townsman
млин (-а) M	mill
множення (-ня) N	multiplication
мов	as if, like
мова (-ви) F	language
мовити (-влю,-виш)	to speak
мовчанка (-ки) F	silence
мовчати (-чу,-чиш)	to be silent
мовчки	silently
могила (-ли) F	tomb, mound, grave
могти (можу, можеш)	to be able
могутній (-ня,-нє)	mighty
може	perhaps
можна	it is possible
мої (-їх) PL	my
мокрий (-ра,-ре)	wet
молитися (-люся,-лишся)	to pray
молода (-ої) F	bride
молодець (-дця) M	youtn, young fellow
молодий (-да,-де)	young
молодий (-ого) M	bridegroom
молоко (-ка) N	milk
молот (-а) M	hammer
море (-ря) N	sea
Моринці (-ів) PL	Moryntsi

моро́з (-у) M	frost
мо́рський (-ка́,-ке́)	maritime, of the sea
моска́ль (-ля́) M	Muscovite, Russian
москви́н (-а) M	Muscovite
мотоцикле́та (-ти) F	motorcycle
мох (-у) M	moss
мрі́я (-і́ї) F	dream, vision
му́дрість (-рости) F	wisdom
му́зика (-ки) F	music
му́ка (-ки) F	suffering, pain
мука́ (-ки́) F	flour
мур (-ру) M	wall
мурува́ти (-у́ю,-у́єш)	to build in brick
му́сіти (му́шу, му́сиш)	to have to, to be obliged
му́ха (-хи) F	fly
му́чити (-чу,-чиш)	to torture, to torment
му́штра (-ри) F	drill parade
м'я́ко	softly
м'я́со (-са) N	meat, flesh
м'ячи́ще (-ща) N	medecine ball

Н

на	on, in
на ві́ки	for ever
на хвили́нку	for a moment
наб(и)ра́ти(-а́ю,-а́єш)	to take on
навече́р'я (-р'я) N	eve
на́голос (-у) M	accent, stress
нагоро́да (-ди) F	prize
Нагу́євичі (-чів) PL	Nahuyevychi
над	on, over, above
надво́рі	out of doors, outside
надиви́тися (fut. -влю́ся,-вишся)	to see enough
наді́я (-і́ї) F	hope
наду́ма (-ми) F	deliberation, consideration
нажа́ль	alas, it is a pity
наза́д	back, backwards
на́зва (-ви) F	name
назива́ти (-а́ю,-а́єш)	to name, to call
накладáти (-а́ю,-а́єш)	to put on
нале́жатися(3-житься)	to be due, to owe
налити (fut. наллю, наллєш)	to pour in
наложи́ти (fut. -жу́,-жиш)	to put on
на́пад (-у) M	attack
напада́ти (-а́ю,-а́єш)	to attack
напекти́ = пекти́	to bake
написа́ти (fut.-пишу́,-пи́шеш)	to finish writing
напи́ток (-тка) M	drink
наплє́чник (-а) M	big pack, ruck sack
наро́д (-у) M	people, nation
народе́ць (-дця́) M	tribe
народи́тися (fut. -джу́ся,-дишся)	to be born
наро́дній (-ня,-не)	folk(adj),national
насампе́ред	first of all
насе́лення (-ня) N	population
на́сип (-у) M	dam, embankment
наси́чений (-на,-не)	saturated, ripe
на́слідок (-дка) M	result, consequence

наступа́ти (-а́ю,-а́єш)	to follow, to go into attack
натрапля́ти (-я́ю,-я́єш)	to encounter
научáти (-а́ю,-а́єш)	to instruct, to teach
нахиля́ти (-я́ю,-я́єш)	to bend
находи́тися (-джу́ся,-дишся)	to be in, to be present
на́чеб	as if
начіпля́ти (-я́ю,-я́єш)	to deck, to cover oneself with
наш (-на́ша, на́ше)	our
наши́йник (-а) M	dog's collar
на́що	why, wherefore
не	not
небеса́ (-бе́с) PL	heaven(s)
не́бо (-ба) N	heaven, sky
невже́	really, is it so?
него́да (-ди) F	bad weather
неда́вно	not long ago
недале́ко	not far
недале́чко	close by
неді́ля (-лі) F	Sunday
недо́бре	unwell, badly
недозво́лений (-на,-не)	not allowed
незгли́бний (-на,-не)	unfathomable, very deep
нема́(є)	there is not, there are not
неминýщий (-ща,-ще)	inevitable
немо́в	as if, like
немовля́тко (-ка) N	suckling, baby
нена́че	as if, like
неося́жний (-на,-не)	unattainable
непа́м'ять (-ті) F	oblivion, obscurity
непобо́рний (-на,-не)	invincible
неподі́льний (-на,-не)	indivisible
непра́вда (-ди) F	falsehood, lie
неправди́вий (-ва,-ве)	false, untrue
нера́з	not once, many a time
несподі́ваний (-на,-не)	unexpected, surprising
несподі́ванка (-ки) F	surprise
не́сти́ (несу́, несе́ш)	to carry
не ті́льки	not only
неха́й	let
нещáсний (-на,-не)	unhappy, unfortunate
ни́ва (-ви) F	field
ни́вка (-ки) F	field
ни́жче	lower down
низьки́й (-ка́,-ке́)	low
ни́тка (-ки) F	thread, cotton
ни́шком	stealthily, secretly
ни́щити (-щу,-щиш)	to destroy
Нико́піль (-поля) M	Nikopil
ні	no
ні - ні	neither - nor
ніде́	nowhere
ніж (ножа́) M	knife
ні́женька (-ки) F (dim)	leg, foot
німи́й (-ма́,-ме́)	dumb
німува́ти (-у́ю,-у́єш)	to become silent
ніс (но́са) M	nose
ніхто́ (-ко́го)	nobody, no one
ніч (но́чі) F	night

нічлі́г (-у)м	one night's lodging
ніяки́й (-ка,-ке)	none, no kind of
но́вий (-ва,-ве)	new
Нови́й Рік м	New Year
нови́на́ (-ни́) F	news
нові́тній (-ня,-не)	modern
нога́ (-ги́) F	foot, leg
но́жик (-а) м	little knife, penknife
носи́ти (-шу́,-сиш)	to carry
носи́тися (-шу́ся, -сишся)	to hover, to intend
носі́й (-ія́) м	porter
носорі́г (-ро́га)м	rhinoceros
нудьга́ (-ги́) F	weariness, boredom, ennui
нюхати (-аю,-аєш)	to smell

О

о!	oh!
оба́ (обі́)	both
обвива́ть (-а́ю,-а́єш)	to wrap up, to embrace
обдиви́тися (fut.-влю́ся,-вишся)	to look round
обере́жно	carefully
оберну́тися (fut.-ну́ся,-нешся)	to turn round
оберта́ти (-а́ю,-а́єш)	to turn
об'є́кт (-а) м	object
оби́два (обидві)	both
обі́д (-у) м	lunch
обізва́тися (fut. -ву́ся,-ве́шся)	to speak, to answer
обійстя́ (-тя́) N	farmyard
обіця́ти (-я́ю,-я́єш)	to promise
обме́жуватися (-уюся,-уєшся)	to limit oneself
обмі́н (-у) м	exchange, barter
обов'я́зок (-зка)м	duty, obligation
оборі́г (-ро́га)м	haystack
о́браз (-а)м	picture
обслі́дувати (-ую,-уєш)	to examine (medically)
обслу́га (-ги) F	service
обтира́тися (-а́юся,-а́єшся)	to dry oneself
обхо́дити (-джу,-диш)	to walk round, to observe
овоче́вий (-ва,-ве)	fruitbearing, fruit (adj)
ого́нь = вого́нь	fire
огоро́д (-у) м	garden
огріва́ти (-а́ю,-а́єш)	to warm up
Оде́са (-си) F	Odessa
оде́ський (-ка,-ке)	Odessa's
оди́н (одна́, одно́,-не́)	one
одина́дцятий (-та,-те)	eleventh
одина́дцять	eleven
одино́кий (-ка,-ке)	lonely, unique, only
одна́ковий (-ва,-ве)	the same
одноособо́вий (-ва,-ве)	single, for one person
одпочи́ти (fut. одпочну́, одпочне́ш)	to rest
одско́чити (fut.-чу,-чиш)	to spring back
о́дяг (-у)м	clothes, clothing
одяга́тися (-а́юся,-а́єшся)	to dress oneself, to get dressed
о́клад (-у)м	compress, poultice
о́ко (о́ка)N	eye
око́лиця (-ці)F	neighborhood, district
око́ло	about

окре́мий (-ма,-ме)	separate
окропи́ти (fut.-плю́,-пиш)	to drench, to sprinkle
окру́га (-ги) F	district
оксами́т (-у) м	velvet
олівéць (-вця́)м	pencil
ондуля́ція (-ії) F	perm wave
опа́рений (-на,-не)	scalded
оперува́ти (-у́ю,-у́єш)	to operate
опи́сувати (-ую,-уєш)	to describe
опісля́	then, later, afterwards
оповіда́ння (-ня) N	tale, short story
опові́сти (fut. -і́м,-іси́)	to tell, to narrate
ора́ти (-рю́,-реш)	to plow
орда́ (-ди́)F	horde
ору́дка (-ки) F	small business
освіжа́ти (-а́ю,-а́єш)	to refresh, to revive
осі́нній (-ня,-нє)	fall, autumnal
о́сінь (-сени́)F	fall
осьміхну́тися (fut. -ну́ся,-не́шся)	to smile
особо́вий (-ва,-ве)	passenger
осо́ка (-ки) F	sedge, rush
оста́нній (-ня,-нє)	last
осяйни́й (-на́,-не́)	radiant, shining
ось	here
о́сьде	just here
осьту́т	right here
Отта́ва (-ви)F	Ottawa
о́тже	then, well, so
отоді́	hence then
ото́й	this one
о́чі (оче́й) PL	eyes

П

Павло́ (-ла́)	Paul
па́дати (-аю,-аєш)	to fall
пали́ти (-лю́,-ли́ш)	to burn
палі́й (-ія́) м	incendiary (n)
палки́й (-ка́,-ке́)	fiery, passionate
палю́чий (-ча,-че)	burning
па́льто (-та) N	overcoat
памфле́т (-у) м	pamphlet
па́м'ять (-ті)F	memory, remembrance
пан (-а) м	mister, gentleman
Пана́с (-а)	Panas
пани́ч (-а́)м	dandy
па́ні (-ні) F	lady
па́нна (-ни) F	miss
па́нство (-ва) N	Mr. & Mrs.
панува́ти (-у́ю,-у́єш)	to reign, to prevail, to control
папі́р (-пе́ру)м	paper
па́ра (-ри) F	couple
парасо́лька (-ки) F	umbrella
парк (-у) м	park
пароксизм (-у)м	paroxysm
па́рубок (-бка) м	bachelor
па́сти (-су́,-се́ш)	to tend cattle
пахті́ти (па́хну, па́хнеш)	to be fragrant

пахýщий (-ща,-ще)	fragrant, scented
пéвен = пéвний	sure, certain
пéвно	surely
педікюр (-у) м	pedicure
пéкар (-я) м	baker
пéкло (-ла) N	hell
пекти́ (-чý,-чéш)	to bake
перебігáти (-áю,-áєш)	to run through
перевертáти (-áю,-áєш)	to turn upside down
перегóни (-нів) PL	race(s)
пéред	before
перéділ (-у) м	compartment
передови́ця (-ці) F	leading article
передучóра	the day before yesterday
переживáти (-áю,-áєш)	to live through, to experience
переї́хати (fut. -ї́ду,-ї́деш)	to run over
перейти́ (fut.-йдý,-йдéш)	to go over
перелéтний (-на,-не)	migratory
переливáти (-áю,-áєш)	to pour again and again
переливáтися (-áюся,-áєшся)	to overflow
перепéлячий (-ча,-че)	quail's
переписáти (fut. -пишý,-пи́шеш)	to finish copying
перепи́сувати (-ую,-уєш)	to copy
переплéтник (-а) м	bookbinder
переривáти (-áю,-áєш)	to interrupt
пересідáти (-áю,-áєш)	to change trains
перескáкувати (-ую,-уєш)	to jump over
періо́д (-у) м	period
перó (-рá) N	pen
пéрстень (-сня) м	ring
першенствó (-вá) N	championship
пéрший (-ша,-ше)	first
пес (пса) м	dog
пéсик (-а) м	puppy
песя́ (-я́ти) N	puppy
Петербýрг (-а) м	Petersburg
печéня (-ні) F	steak, roast meat
пéчиво (-ва) N	bread, rolls
пи́во (-ва) N	beer
пивовáр (-а) м	brewer
пилá (-ли́) F	saw
пи́льник (-а) м	file
пильнувáти (-нýю,-нýєш)	to guard
писáти (пишý, пи́шеш)	to write
письмéнник (-а) м	writer
письмéнниця (-ці) F	woman writer
письмéнство (-ва) N	literature
питвó (-вá) N	drink
пи́ти (п'ю, п'єш)	to drink
пишáтися (-áюся,-áєшся)	to be proud of
пи́шний (-на,-не)	magnificent
пів	half, one half
південно-схі́дній (-ня,-не)	south-easterly
пі́вень (-вня) м	cockerel
півóсьмá	seven and a half
півторá	one and a half
пі́втретя	two and a half
пі́вчверта	three and a half

піґу́лка (-ки) F	pill
під	under
підвести́ся (fut.-еду́ся,-еде́шся)	to get up
підгорячко́вий стан M	semi-feverish condition
підпа́сти (fut.-аду́,-аде́ш)	to get under, to fall victim
підо́зрі́лий (-ла,-ле)	suspicious
пізна́ти (fut.-а́ю,-а́єш)	to recognize
пі́зній (-ня,-не)	late (adj)
пі́зно	late (adv)
пірва́ти (fut. -ву́,-ве́ш)	to tear
пісковий (-ва́,-ве́)	sand (adj) sandy
пі́сля	after, afterwards
післяза́втра	the day after tomorrow
пісни́й (-на́,-не́)	meatless, fast(day)
пі́сня (-ні) F	song
піса́к (-ску́) M	sand
піст (по́сту) M	fast
піт (по́ту) M	sweat
піти́(fut.-ду́,-де́ш)	to go
піч (пе́чі) F	oven, stove
пла́вання (-ня) N	swimming
плазу́н (-а́) M	reptile
пла́кати (-чу,-чеш)	to weep, to cry
пла́тити (-чу́,-тиш)	to pay
плече́ (-ча́) N	shoulder
пливти́ (пливу́, пливе́ш)	to flow, to swim
плід (пло́ду) M	produce, fruit
плодови́тість (-тости) F	fertility
пло́скінь (-іні) F	hemp
плуг (-а) M	plow
плугата́р (-ря́) M	plowman
плю́нути (fut.-ну,-неш)	to spit
пляж (-у) M	beach
пляжови́й (-ва́,-ве́)	beach (adj)
пля́мочка (-ки) F	spot, speck
пля́шка (-ки) F	bottle
по	after, by, in, according to
по́біч	beside, besides
пова́жання (-ня) N	esteem, regard(s)
по́вен = по́вний	full
по́верх (-у) M	floor, storey
пови́нен (-нна,-нне)	bound, obliged, due
повироста́ти (fut. -а́ю,-а́єш)	to grow up
повідо́мити (fut.-млю́,-миш)	to inform
пові́к	for ever
пові́льний (-на,-не)	slow
повістя́р (-ря́) M	novelist
по́вість (-істи) F	novel
пові́тря (-ря) N	air
по́вний (-на,-не)	full
погі́дний (-на,-не)	fair, fine, calm
по́гляд (-у) M	vision, glance, opinion, look
погля́нути (fut.-ну,-неш)	to look, to glance
погна́ти (fut. пожену́, поженеш)	to drive, to chase
погну́ти (fut. -гну́,-гне́ш)	to bend
пого́да (-ди) F	weather
по́голоска (-ки) F	rumour
подава́ти (-даю́,-даєш)	to pass, to give

подáтися (fut. -áмся,-áшся)	to leave for
подвíр'я (-р'я) N	yard
подихáти (-áю,-áєш)	to breathe
подíбно	similarly
Подíлля (-ля)N	Podilla
подíлятися (-яюся,-áєшся)	to be divided
пóдорож (-жі) F	trip, travel
подрáжнення (-ня) N	irritation
поéт (-а) M	poet
пожúва (-ви) F	food, nourishment
пóза	behind, beyond
поздорóвлення (-ня) N	greeting
позúчити (fut.-úчу,-úчиш)	to lend, to borrow
пóїзд (-у) M	train
поїхати (fut.-їду,-їдеш)	to drive (go) away
показáти (fut. -кажу́,-кáжеш)	to show
показáтися (fut.-кажу́ся,-кáжешся)	to turn out
покáзник (-а)M	index
покидáти (-áю,-áєш)	to leave
покúнути (fut.-ну,-неш)	to leave
пóкищо	as yet, for the time being
пóклад (-у) M	layer, seam
поклáсти (fut. -кладу́,-клáдеш)	to put, to lay
покоївка (-ки)F	chambermaid
покýтувати (-ую,-уєш)	to expiate, to do penance
полáгодити (fut.-джу,-диш)	to settle, to conclude
пóле (-ля) N	field
полетíти (fut.-ечу́,-етúш)	to fly
полúнути (fut -ну,-неш)	to soar, to fly
половúна (-ни) F	one half
положúтися (fut. -жу́ся,-жишся)	to lie down
полотнó (-нá)N	linen
Полтáва (-ви) F	Poltava
полýдне (-ня)N	midday, south
полýмисок (-ска) M	big dish, platter
помарнíти (fut. -íю,-íєш)	to shrink, to grow thin
помéрти (fut.-мру́,-мрéш)	to die
пóміж = між	between
пом'янýти (fut.-ну́,-неш)	to remember
пóнáд	over, above
понедíлок (-лка) M	Monday
понéсти́ (fut. -несу́,-несéш)	to carry
пóпід	under
попóлудні	in the afternoon
попрáвити (fut.-влю,-виш)	to correct
порá (-ри́) F	time period, season
порáда (-ди) F	advice
порáдити (fut.-джу,-диш)	to advise
порвáти (fut. -рву́,-рвéш)	to tear up
порóжній (-ня,-не)	empty
порохнó (-нá)N	mold
порýчено	registered
поручúти (fut.-чу,-чиш)	to recommend, to register (letters)
порядок (-дку)M	order
посилáти (-áю,-áєш)	to send
послугáч (-á) M	bellboy, waiter
поспішáти (-áю,-áєш)	to hasten, to hurry
постáвлений (-на,-не)	placed, put

постели́ти (fut.-те́лю,-те́лиш) to make a bed
поступа́ти (-а́ю,-а́єш) to go forward, to behave
потапа́ти (-а́ю,-а́єш) to sink
поті́к (-то́ку)M brook, stream
по той бік that side of
пото́йбіч that side of
потруди́тися (fut. -джу́ся,-дишся) to make the effort, to take trouble
по́тяг (-у)M train
по-украї́нськи (in) Ukrainian
похва́ла (-ли)F praise
похова́ти (-а́ю,-а́єш) to bury
похо́дження (-ня)N origin
по цей бік this side of
поце́йбіч this side of
поцілува́ти (fut.-у́ю,-у́єш) to kiss
почервоні́ти (fut.-і́ю,-і́єш) to redden, to blush
почина́тися (-а́юся,-а́єшся) to begin
почорні́ти (fut.-і́ю,-і́єш) to blacken
почу́ти (fut.-у́ю,-у́єш) to hear
по́шта (-ти) F mail, post
по́яс (-а)M belt, waist
прави́ця (-ці)F right hand
працюва́ти (-ю́ю,-ю́єш) to work
пра́ця (-ці)F work, job
пре́док (-дка)M ancestor
прем'є́ра (-ри)F first night
при at, by, near
прива́тно privately
привіт (-у)M greeting(s)
привіта́ти (-а́ю,-а́єш) to greet
приго́да (-ди)F adventure
прийма́ти (fut.-йму́,-йме́ш) to receive
прийти́ (fut.-йду́,-йде́ш) to come
при́казка (-ки)F proverb, saying
при́крий (-ра,-ре) disagreeable, unpleasant
при́критися (-рюся,-ришся) to become boring
прино́сити (-шу,-сиш) to bring
припада́ти (-а́ю,-а́єш) to cover, to appeal
при́повідка (-ки) F proverb
приро́да (-ди)F nature
прислу́га (-ги)F favor, service
приставати (-а́ю,-а́єш) to fit, to join, to associate with
прито́чувати (-ую,-уєш) to cite, to quote
прихи́льний (-на,-не) favorable
прихи́льно favorably
прихо́дити (-джу,-диш) to come, to arrive
при́язний (-на,-не) friendly
прі́звище (-ща) N surname
про about, of
прова́дити (-джу,-диш) to lead
про́весна (-ни)F early spring
про́від (-воду)M leadership
прово́дити (-джу,-диш)to spend, to pass
прогуді́ти (fut.-джу́,-ди́ш) to pass
прогуля́нка (-ки)F stroll, walk
прожи́ти (fut.-жию́,-жие́ш) to live through, to experience
прозі́рний (-на,-не) transparent
прозо́рий (-ра,-ре) transparent

пройня́ти (fut. -йму́,-йме́ш) to penetrate, to permeate
пройти́ (fut. -йду́,-йде́ш) to pass, to go by
проки́нутися (fut. -нуся,-нешся) to awake, to wake up suddenly
пролеті́ти (fut.-лечу́,-лети́ш) to fly past, to fly over
промину́ти (fut.-мину́,-мине́ш) to pass
пропада́ти (-а́ю,-а́єш) to disappear, to vanish
проси́ти (прошу́, про́сиш) to ask, to beg
про́со (-са)N millet
про́стий (-та,-те) direct, simple, ordinary
простір (-то́ру)M space
проте́ yet, inspite of
про́ти against
протига́з (-а)M gasmask
про́тягом during, throughout
профе́сор (-а)M professor
проха́ти (-а́ю,-а́єш) to ask, to implore
про́хід (-ходу)M walk, stroll
прохо́дити (-джу́,-диш) to penetrate, to pass
проце́с (-у) M process
прочита́ти (fut.-а́ю,-а́єш) to finish reading
проща́тися (-а́юся,-а́єшся) to bid farewell
псало́м (-лма́)M psalm
птах (-а) M bird
пта́ха (-хи) F bird
пта́шка (-ки) F bird
пуска́ти (-а́ю,-а́єш) to let, to set
пусти́й (-та́,-те́) empty, vain
пусти́ти (fut. -щу́,-стиш) to let go, to release
пу́то (-та)N fetters
пюре́ N puree
п'ятдеся́т fifty
п'я́теро five
п'я́тий (-та,-те) fifth
п'яти́на (-ни)F one fifth
п'ятна́дцятий (-та,-те) fifteenth
п'ятна́дцять fifteen
п'я́тниця (-ці)F Friday
п'ятсо́т five hundred
п'ять five

Р

ра́да (-ди)F advice
ра́дити (-джу,-диш) to advise
радіоапара́т (-а)M radio
радіоконце́рт (-у) M radio concert
радіоте́хнік (-а) M radio mechanic
ра́дість (-дости) F joy
раді́ти (-і́ю,-і́єш) to rejoice, to be glad
ра́до gladly
раз (ра́зи́) times
ра́зом together
раз-у-раз again and again, time after time
рай (ра́ю)M paradise
рак (-а)M crab, cancer
ра́м'я (-мени)N arm, shoulder
ра́нній (-ня,-нє) early, early morning (adj)
ра́но early(adv)

ра́нок (-нку) M morning

раюва́ння (-ня) N life in paradise, good life

реві́ти (-ву́,-ве́ш) to roar

ревну́ти (fut.-ну,-не́ш) to roar

реда́ктор (-а) M editor

реда́кція (-ії) F editor's office

рекля́ма (-ми) F advertisement, sign

ремесло́ (-ла́) N trade, craft

ремісни́к (-а́) M craftsman

рестора́н (-а) M restaurant

реце́пта (-ти) F prescription

ре́чі (-че́й) PL belongings, things, property

ре́шта (-ти) F remainder, the rest

ри́ба (-би) F fish

Рим (-у) M Rome

рича́ти (-чу́,-чи́ш) to low

рів (рова́) M ditch

ріг (ро́га́) M horn, corner

рі́дний (-на,-не) native

Різдвя́ні святки́ PL Christmas

рі́зний (-на,-не) different, various

різни́к (-а́) M butcher

різноба́рвний (-на,-не) manycolored, gay

рік (ро́ку) M year

річ (ре́чі) F thing, matter

рі́чка (-ки) F river

робо́та (-ти) F work

роби́ти (-блю́,-биш) to work, to make

робітни́к (-а́) M worker

рове́сник (-а) M contemporary, of the same age

роди́на (-ни) F family

родо́вище (-ща) N main seams, stratum

ро́жа (-жі) F rose

роже́вий (-ва,-ве) pink

розбиша́ка (-ки) M robber

розверну́тися (fut.-ну́ся,-не́шся) to unfold

розві́дувати (-ую,-уєш) to reconnoiter

розіпня́тися (fut. -ну́ся,-не́шся) to stretch out

розірва́тися (fut.-ву́ся,-вешся) to burst

розісла́ти (fut. -шлю́,-шле́ш) to spread, to send out

розки́дати (-аю,-аєш) to throw apart

розки́нути (fut.-ну,-неш) to spread, to scatter

ро́зкіш (-коші) F joy, rapture

розкі́шний (-на,-не) lovely, gorgeous

розли́тися (fut. -зіллю́ся,-зілле́шся) to overflow

ро́змах (-у) M zest, swing

розмо́ва (-ви) F conversation

розпізна́ти (fut.-а́ю,-а́єш) to recognize

розпоча́ти (fut. -чну́,-чне́ш) to begin

розпусти́тися (fut. -ущу́ся,-у́стишся) to sprout, to dissolve

розто́плений (-на,-не) molten, melted

розто́плюватися (-юся,-ються) to melt

розумі́ти (-і́ю,-і́єш) to understand

розши́рювати (-юю,-юєш) to widen, to extend

роса́ (-си́) F dew

росі́йський (-ка,-ке) Russian

Росі́я (-ії) F Russia

рости́ (-ту́,-те́ш) to grow

рот (-а) M	mouth
руда́ (-ди́) F	ore
рука́ (-ки́) F	hand, arm
Русь (-си or: -сі) F	Rus'
ру́та (-ти) F	rue (bot)
рух (-у) M	traffic, motion, movement
ру́ханка (-ки) F	gymnastics
рушни́к (-а́) M	towel
ряд (-у) M	row, file
рятунко́ве поготі́вля N	first aid post

C

сад (-у) M	orchard
садівни́к (-а́) M	fruitgrower, gardener
садови́на́ (-ни́) F	fruit
садо́к (-дка́) M	little orchard
садо́чок (-чка) M	little orchard
сам (сама́, само́)	self, alone
са́ме	just
сват (-а) M	matchmaker
сва́тання (-ня) N	matchmaking
све́кор (-а) M	father-in-law
свекру́ха (-хи) F	mother-in-law
свисто́к (-тка́) M	whistle
сві́жий (-жа,-же)	fresh
свій (своя́, своє́)	own, one's own
світ (-у) M	world
світа́ти (-а́ю,-а́єш)	to dawn
світи́ти (свічу́, сві́тиш)	to shine
сві́тло (-ла) N	light
світови́й (-ва́,-ве́)	world (adj)
світо-і́скрявий (-ва,-ве)	shining and sparkling
свобода́ (-ди́) F	freedom
святи́ти (-чу́,-тиш)	to bless, to consecrate
святки́ (-то́к) PL	holidays
свя́то (-та) N	holiday
свяще́ник (-а) M	priest, clergyman
себе́	self
сей	this
село́ (-ла́) N	village, country
селяни́н (-а) M	peasant, countryman
се́рбин (-а) M	Serb
Сергі́й (-і́я)	Serge
се́рде́нько (-ка) N	heart, darling
се́ред	among
середа́ (-ди́) F	Wednesday
середи́на (-ни) F	middle, center
сере́дній (-ня,-нє)	middle (adj), medium
се́рпень (-пня) M	August
се́рце (-ця) N	heart
сестра́ (-ри́) F	sister
сиді́ти (-джу́,-ди́ш)	to sit
си́ла (-ли) F	power, strength
си́лувати (-ую,-уєш)	to force
сильни́й (-на́,-не́)	strong, powerful
син (-а) M	son
си́ній (-ня,-нє)	blue
сідля́р (-яра́) M	saddler

сік (со́ку) M	juice
сіль (со́ли) F	salt
сім	seven
сімдеся́т	seventy
сімдеся́тий (-та,-те)	seventieth
сімна́дцятий (-та,-те	seventeenth
сімна́дцять	seventeen
сімсо́т	seven hundred
сім'я́ (-м'ї́) F	family
сі́но (-на) N	hay
сі́рий (-ра,-ре)	grey
сі́сти (fut. ся́ду, ся́дешь)	to sit down
сі́чень (-чня) M	January
сія́ти (-я́ю,-я́єш)	to shine, to radiate
скака́ти (ска́чу, ска́чеш)	to jump
скала́ (-ли́) F	rock, cliff
скверни́ти (-ню́,-ни́ш)	to defile, to slander
скита́льщина (-ни) F	life of a DP
скі́льки	how much, how many
скла́дений (-на,-не)	set
скля́нка (-ки) F	tumbler
скляр (-а́) M	glazier
сконати́ (fut.-а́ю,-а́єш)	to die
скорб (-у) M	grief, sorrow
скорі́ш(е)	faster, quicker
ско́ро	quickly
скоря́тися (-я́юся,-я́єшся)	to humble oneself
скрізь	everywhere
слаби́й (-ба́,-бе́)	weak, feeble
сла́бо	feebly
сла́ва (-ви) F	fame, glory
слід (-у) M	trace, mark
слідко́м	on the heels of
слідо́к (-дка́) M	trace, track
сліпа́ ки́шка F	appendix
сліпи́й (-па́,-пе́)	blind
сліпи́ти (-плю́,-пиш)	to blind, to dazzle
словни́к (-а́) M	dictionary
сло́во (-ва) N	word
слов'яни́н (-а) M	Slav
слов'я́нський (-ка,-ке)	Slav
слон (-а) M	elephant
слоня́ (-я́ти) N	elephant calf
слуга́ (-ги́) M	servant
слуха́ч (-а́) M	listener
слю́сар (-я) M	locksmith
сльоза́ (-зи́) F	tear
смачни́й (-на́,-не́)	tasty, appetising
смерть (-ти) F	death
сміятися (-ю́ся,-є́шся)	to laugh
сніг (-у) M	snow
снігови́й (-ва́,-ве́)	snow (adj) snowy
сніжи́нка (-ки) F	snowflake
собі́	self
Сове́тська Украї́на F	Soviet Ukraine
соки́ра (-ри) F	ax
со́кіл (-кола) M	falcon
солове́йко (-ка) M	nightingale

солóдкий (-ка,-ке)	sweet
солóм'яний (-на,-не)	straw (adj)
сон (сну or: сна) M	dream, sleep
сóнний (-на,-не)	sleepy
сóнце (-ця) N	sun
сóняшний (-на,-не)	sunny
сопти́ (сопý, сопéш)	to snore, to pant
сóрок	forty
сорокóвий (-ва,-ве)	fortieth
сóром (-у) M	shame
сорóчка (-ки) F	shirt
сóтий (-та,-те)	hundreth
соціологíчний (-на,-не)	sociological
спáти (сплю, спиш)	to sleep
спéка (-ки) F	heatwave
спи́на (-ни) F	back
спитáти (fut.-áю,-áєш)	to ask
спів (-у) M	song, singing
співáк (-á) M	singer
співáти (-áю,-áєш)	to sing
співéць (-вця́) M	singer, poet
спíдній (-ня,-нє)	lower
спíзнений (-на,-не)	late, overdue
спíти (-íю,-íєш)	to ripen, to mature
сповитóк (-ткá) M	swaddling clothes
сповни́ти (fut.-ню́,-ниш)	to fulfill
сповня́тися (-я́юся,-я́єшся)	to fulfill oneself
спогадáти (fut.-áю,-áєш)	to remember
спокíйний (-на,-не)	calm, quiet
спортсмéнка (-ки) F	sportswoman
спрáва (-ви) F	matter, affair
спрáвді	really
спрáга (-ги) F	thirst
спрáгнений (-на,-не)	thirsty
спрóбувати (fut. -ую,-уєш)	to try, to test, to taste
спроквóла	very slowly
спускáти (-áю,-áєш)	to let down
срíбло́ (-лá) N	silver
срíбний (-на,-не)	silver (adj), silvery
ставáти (-áю,-áєш)	to become, to stand
ставóк (-вкá) M	pond
Станиславів (-вова) M	Stanyslaviw
стари́й (-рá,-рé)	old
старовинá (-ни́) F	old customs
стáроста (-ти) M	master of wedding ceremonies
стáти (-áю,-áєш)	to become
стáтися (-áюся,-áєшся)	to become, to happen
стаття́ (-тí) F	article
стерегти́ (-жý,-жéш)	to guard, to watch
степ (-ý) M	steppe
Степáн (-а)	Stephen
степови́й (-вá,-вé)	(of the) steppe
сти́ха	quietly
стіг (стóга) M	haystack
стій!	halt!
стіл (столá) M	table
сто	hundred
стогнáти (-ну,-неш)	to groan

сто́лик (-а) M	stool
столі́ття (-тя) N	century
сто́ляр (-я) M	carpenter
сторі́нка (-ки) F	page
сторо́жа (-жі) F	guard
стоя́ти (стою́, стої́ш)	to stand
стра́ва (-ви) F	cooked food, course (food)
стравоспи́с (-у) M	menu
страсни́й (-на́,-не́)	fatless, suffering
Страсна́ П'я́тниця F	Good Friday
Страсни́й Четве́р M	Maundy Thursday
страсть (-ти) F	suffering, pain
страте́г (-а) M	strategist
страши́ти (-шу́,-ши́ш)	to frighten
страшний (-на,-не)	frightful
стра́шно	afraid
стре́м'я (-мени) N	stirrup
стріля́ти (-я́ю,-я́єш)	to shoot
стрі́ха (-хи) F	thatched roof
стрі́чка (-ки) F	ribbon, band
струмо́к (-мка́) M	brook, rivulet
стряса́ти (-а́ю,-а́єш)	to shake
студе́нт (-а) M	student
сту́дії (-ій) PL	studies
стукоті́ти (-чу́,-ти́ш)	to clatter
субо́та (-ти) F	Saturday
суддя́ (-ді́) M	judge
суди́тися	to be awarded
су́ка (-ки) F	bitch
сукно́ (-на́) N	cloth
сум (-у) M	sorrow, grief
су́мно	sadly, it is sad
су́нутися (-нуся,-нешся)	to approach impudently, to push on
супровід (-воду) M	accompaniment, company
сурду́т (-а) M	sport coat, jacket
сусі́да (-ди) or сусі́д (-а) M	neighbor
сухи́й (-ха́,-хе́)	dry
сучасний (-на,-не)	contemporary, modern
схе́ма (-ми) F	plan, layout, syllabus
Схід (Схо́ду) M	East
схі́дній (-ня,-не)	Eastern
схо́дити (-джу́,-диш)	to rise (of the sun)
схопи́тися (fut. -плю́ся,-пишся)	to jump up
схоті́ти (fut. схо́чу, схо́чеш)	to long for
сюди́	here
сюрча́ння (-ня) N	buzzing, chirping
ся	(self)
Сян (-у) M	Sian
сьогодні	today
сьогоднішний (-на,-не)	today's
сьо́мий (-ма,-ме)	seventh

Т

та	and
таба́ка (-ки) F	tobacco
табли́ця (-ці) F	(black)board
таємний (-на,-не)	secret

таємни́чий (-ча,-че)	mysterious
т.зв. (так зва́ний)	so-called
тай	and
так	yes, so
таки́	but, yet
таки́й (-ка́,-ке́)	such, the following
тако́ж	also
там	there
тамто́й (-та́,-то́)	the other
тапе́тник (-а)м	upholsterer
Тара́с (-а)	Taras
таріл́ка (-ки)F	plate, dish
татарва́ (-ви́) F	Tartars
тата́рський (-ка,-ке)	Tartar
тварина́ (-ни́)F	animal, cattle
тверди́й (-да́,-де́)	hard
твій (твоя́, твоє́)	your(s)
твір (тво́ру) м	work, literary work
твори́ти (-рю́,-риш)	friend, comrade
те	that
теа́тр (-у)м	theatre
теж	also
телефо́н (-а)м	telephone
теля́тко (-ка) N	calf
теля́чий (-ча,-че)	veal(adj)
те́мний (-на,-не)	dark
темно-си́ній (-ня,-не)	dark blue
тепе́р	now
те́плий (-ла,-ле)	warm
теплота́ (-ти́)F	warmth
терито́рія (-ії)F	territory
тере́н (-у)м	terrain, field
терпі́ти (-плю́,-пи́ш)	to suffer
те́рти (тру, треш)	to rub, to grate
ти	you (thou)
ти́ждень (-жня)м	week
ти́мто	hence
тим ча́сом	in the meantime
тип (-у) м	type
ти́сяча (-чі)F	thousand
ти́сячний (-на,-не)	thousandth
тисячолі́тній (-ня,-не)	thousand-year old
тихе́нький (-ка,-ке)	very quiet
ти́хий (-ха,-хе)	quiet
ти́хо	quietly
ти́шком	quietly
ті́ло (-ла)N	body
ті́льки	only
ті́лько = ті́льки	
тінь (-ні)F	shadow, shade
тісни́ти (-ню́,-ни́ш)	to throng
тло (тла)N	background
то	that, so
тобі́	(to) you
товари́ство (-ва)N	company, society
това́риш (-а) м	friend
товаро́вий (-ва,-ве)	goods- (adj)
тоді́	then

той (та, те, то)	that
той сам	the same
том (-а or:-у)м	volume
томи́ти (-млю́,-миш)	to tire
тому́	therefore
то́му	ago
тому́ що	as, because
то́на (-ни)F	ton
тонки́й (-ка́,-ке́)	thin, slim
тону́ти (-ну́,-неш)	to sink
то́рба (-би)F	bag, handbag
торг (-у)м	market, bargain
торгі́вля (-лі)F	trade, commerce, bargaining
торт (-а)м	cake
то́чний (-на,-не)	punctual, exact
то́чно	on time, exactly
трава́ (-ви́)F	grass
тра́вень (-вня)м	May
трави́ця (-ці)F	grass
трав'яни́й ко́ник м	grasshopper
траґі́чний (-на,-не)	tragic
тради́ція (-ії)F	tradition
тре́ба	one needs
тремті́ти (-чу́,-ти́ш)	to tremble
трети́на (-ни)F	one third
тре́тій (-тя,-те)	third
три	three
трива́ти (-а́ю,-а́єш)	to last
тривки́й (-ка́,-ке́)	lasting, durable, permanent
триво́жити (-о́жу,-о́жиш)	to frighten
три́дцятеро	thirty
три́дцять	thirty
тризу́б (-а)м	trident
трима́ти (-а́ю,-а́єш)	to hold, to keep
трина́дцятий (-та,-те)	thirteenth
трина́дцять	thirteen
триособо́вий (-ва,-ве)	for three persons
три́ста	three hundred
три́чі	three times
тро́є	three
тро́хи	a little
троя́нда (-ди)F	rose
тру́днощі (-ів) PL	difficulties
туди́	this way
тудо́ю	this way
тума́н (-у)м	mist, fog
тут	here
ту́тки	here
ту́ча (-чі)F	storm
тяжки́й (-ка́,-ке́)	heavy, difficult
тяму́щий (-ща,-ще)	sensible, wise
тя́ти (тну, тнеш)	to cut

У

у в	in
уби́ти (fut. уб'ю́,уб'є́ш)	to kill

убо́гий (-га,-ге)	poor
убрання́ (-ня́)N	dress, clothes
ува́га (-ги)F	attention
уве́сь (уся́, усе́)	whole, total
уве́чері	in the evening
увиха́тися (-а́юся,-а́єшся)	to move quickly about
уда́р (-у) M	blow
уже́ = вже	already
Украї́на (-ни)F	the Ukraine
украї́нець (-нця) M	Ukrainian
украї́нка (-ки)F	Ukrainian woman
украї́нський (-ка,-ке)	Ukrainian
уку́тати (fut.-аю,-аєш)	to wrap up
уме́рти (fut.умру́, умре́ш)	to die
урожа́йний (-на,-не)	fertile
уря́д (-у) M	office, government
уря́дник (-а) M	clerk, office worker
усміхну́тися (fut. -ну́ся,-не́шся)	to smile
устано́ва (-ви)F	institution
утира́ти (-а́ю,-а́єш)	to wipe
учи́телів (-лева,-леве)	teacher's
учи́тель (-ля) M	teacher
учо́ра	yesterday
у́хо (у́ха) N	ear
у́ші (уше́й) PL	ears

Ф

фа́брика (-ки)F	factory
факт (-у) M	fact
фа́рба (-би) F	color
фе́рії (-ій) PL	holidays
фільм (-а or -у) M	film
фільмови́й (-ва́,-ве́)	film (adj)
фіоле́тний (-на,-не)	violet
форпо́ст (-у)M	advanced post
францу́зький (-ка,-ке)	French
фри́зієр (-а) M	hairdresser, barber

Х

ха́та (-ти) F	house
хвили́на (-ни)F	moment
хвили́нка (-ки) F	brief moment
хви́ля (-лі)F	wave
хвиля́стий (-та,-те)	wavy, undulating
хижа́к (-а́) M	beast of prey
хили́ти (хилю́, хи́лиш)	to bend down, to incline
хили́тися (-лю́ся,-лишся)	to bend down, to be inclined
хисткий (-ка́,-ке́)	shaky, unsteady
хіба́	perhaps, really
хід (хо́ду) M	step, walk, pace, motion
хли́нути (-ну,-неш)	to stream (down)
хли́пати (-аю,-аєш)	to whimper, to sob
хліб (-а) M	bread
хлібо́роб (-а)M	farmer, peasant
хлібо́робський (-ка,-ке)	agricultural
хло́пець (-пця)M	boy
хлоп'я́ (-ти)N	little boy

хма́ра (-ри)F	cloud
хма́рочка (-ки)F	little cloud
ходи́ти (-джу́,-диш)	to walk
холо́дний (-на,-не)	cool, cold
хо́рий (-ра,-ре)	ill, sick
хоро́брий (-ра,-ре)	brave, valiant
хору́жий (-жого)M	ensign, standard-bearer
хоті́ти (хо́чу, хо́чеш)	to wish, to desire
хоч	though, although
хоч би	if only
хрест (-а́)M	cross
християни́н (-а)M	Christian
християнський (-ка,-ке)	Christian
Христо́с (-а)	Christ
хри́щення (-ня)N	baptism
хрущ (-а́) M	mayfly, beetle
хто (кого́)	who
хтобу́дь (когобу́дь)	anyone
хтось (кого́сь)	somebody
ху́стка (-ки) F	scarf
ху́сточка (-ки)F	handkerchief

Ц

цап (-а)M	he goat
цвісти́ (цвіту́, цвіте́ш)	to blossom, to bloom
цвіт (-у)M	flower
це	this
цей (ця, це)	this
це́рква (-ви) F	church
цига́рка (-ки) F	cigarette
ци́ть(те) (imp)	be quiet
ціка́вий (-ва,-ве)	curious, interesting
ціка́вити (-влю,-виш)	to interest
ці́лий (-ла,-ле)	whole, total
цілко́м	quite, fully, altogether
ціна́ (-ни́)F	price
цінни́й (-на́,-не́)	valuable, precious
ц.р. (цьо́го ро́ку)	this year
цу́кор (-кру) M	sugar
цьогорі́чний (-на,-не)	this year's

Ч

чай (ча́ю)M	tea
чар (-у) M	charm, beauty
чарівли́вий (-ва,-ве)	charming, enchanting
ча́рка (-ки)F	wineglass
час (-у) M	time
ча́сом	sometimes
часо́пис (-у)M	newspaper
ча́стий (-та,-те)	frequent
ча́шка (-ки) F	cup
чверть (-ти) F	one quarter
че́рвень (-вня)M	June
черво́ний (-на,-не)	red
червони́ло (-ла)N	red ink
че́рга (-ги)F	turn, sequence

черговий (-ва́,-ве́)	subsequent, next, following
черевик (-а) м	shoe
че́рез	through, across, because of
черепа́ха (-хи) F	turtle, tortoise
честь (-ти) F	honor
четве́р (-ерга́) м	Thursday
четве́ртий (-та,-те)	fourth
четверти́на (-ни) F	one fourth
чи	whether, if
чий	whose
чим	what with, whereby
чима́ло	quite a lot
число́ (-ла́) N	number
чи́стий (-та,-те)	clean, pure, clear
чи́стити (чи́щу, чи́стиш)	to clean
чита́ти (-а́ю,-а́єш)	to read
чіпля́тися (-я́юся,-я́єшся)	to cling to, to pester
чо́вен (-вна) м	boat
чого́	why, wherefore
чоло́ (-ла́) N	forehead
чому́	why
Чо́рне Мо́ре N	Black Sea
чо́рний (-на,-не)	black
чорни́ло (-ла) N	ink
чорно́зем (-у) м	black soil
чорт (-а) м	devil
чоти́ри	four
чоти́риста	four hundred
чотирна́дцятий (-та,-те)	fourteenth
чотирна́дцять	fourteen
чува́ти (-а́ю,-а́єш)	to be heard
чудни́й (-на́,-не́)	strange, marvellous
чужи́й (-жа́,-же́)	foreign, alien
чу́ти (чу́ю, чу́єш)	to hear
чуття́ (-тя́) N	feeling, emotion

Ш

шаблю́ка (-ки) F	big sabre
шанува́ти (-у́ю,-у́єш)	to esteem, to honor
ша́пка (-ки) F	cap
ша́та (-ти) F	robe
шатро́ (-тра́) N	tent
ша́фа (-фи) F	cupboard
швець (шевця́) м	shoemaker
швидки́й (-ка́,-ке́)	fast, quick, express
ше́лест (-у) м	rustle
ши́ло (-ла) N	awl
широ́кий (-ка,-ке)	wide
широкопо́лій (-ля,-ле)	rolling
ши́я (ши́ї) F	neck
шістдеся́т	sixty
шістна́дцятий (-та,-те)	sixteenth
шістна́дцять	sixteen
шістсо́т	six hundred
шість	six
шкільни́й (-на́,-не́)	school
шко́да (-ди) F	damage, pity

шко́дити (-джу,-диш)	to spoil, to impede
шко́ла (-ли) F	school
шлу́нок (-нка) M	stomach
шлюб (-у) M	wedding, marriage
шлях (-у) M	way, road
шовк (-у) M	silk
шо́стий (-та,-те)	sixth
шпа́льта (-ти) F	column
штанці́ (-і́в) PL	trunks, shorts
шту́ка (-ки) F	trick, being
шука́ти (-а́ю,-а́єш)	to seek, to look for
шулі́ка (-ки) M	hawk
шумі́ти (-млю́,-ми́ш)	to roar, to rustle
шумно широ́кий (-ка,-ке)	roaring
шумови́ння (-ня) N	foam

Щ

ща́стя (-тя) N	good luck, fortune, happiness
ще	more, also, yet
ще́раз	once more
щи́рий (-ра,-ре)	sincere
щи́ро	sincerely
що	what, that
що за	what kind of
щоб	in order to, so that
щодня́	every day
що́до	as to, as regards
щоне́будь	anything
щора́з	ever, again and again
щось	something

Ю

Югосла́вія (-ії) F	Yugoslavia
юна́к (-а) M	youth, young man
Юрко́ (-ка́)	George

Я

я	I
я́вище (-ща) N	phenomenon, event
яйце́ (-ця́) N	egg
ягня́ (-я́ти) N	lamb
я́года (-ди) F	berry
язи́к (-а) M	tongue
яє́шня (-ні) F	omelette
як	how
якслі́д	properly
якби́	if (only)
яки́й (яка́, яке́)	what kind of, what
яки́йсь (яка́сь, яке́сь)	some, certain
яко́сь	somehow
якщо́	if, in case
я́сен = я́сни́й	
я́сни́й (-на́,-не́)	bright, clear, plain
я́сність (-ности) F	brightness, light
ясно-жо́втий (-та,-те)	bright yellow

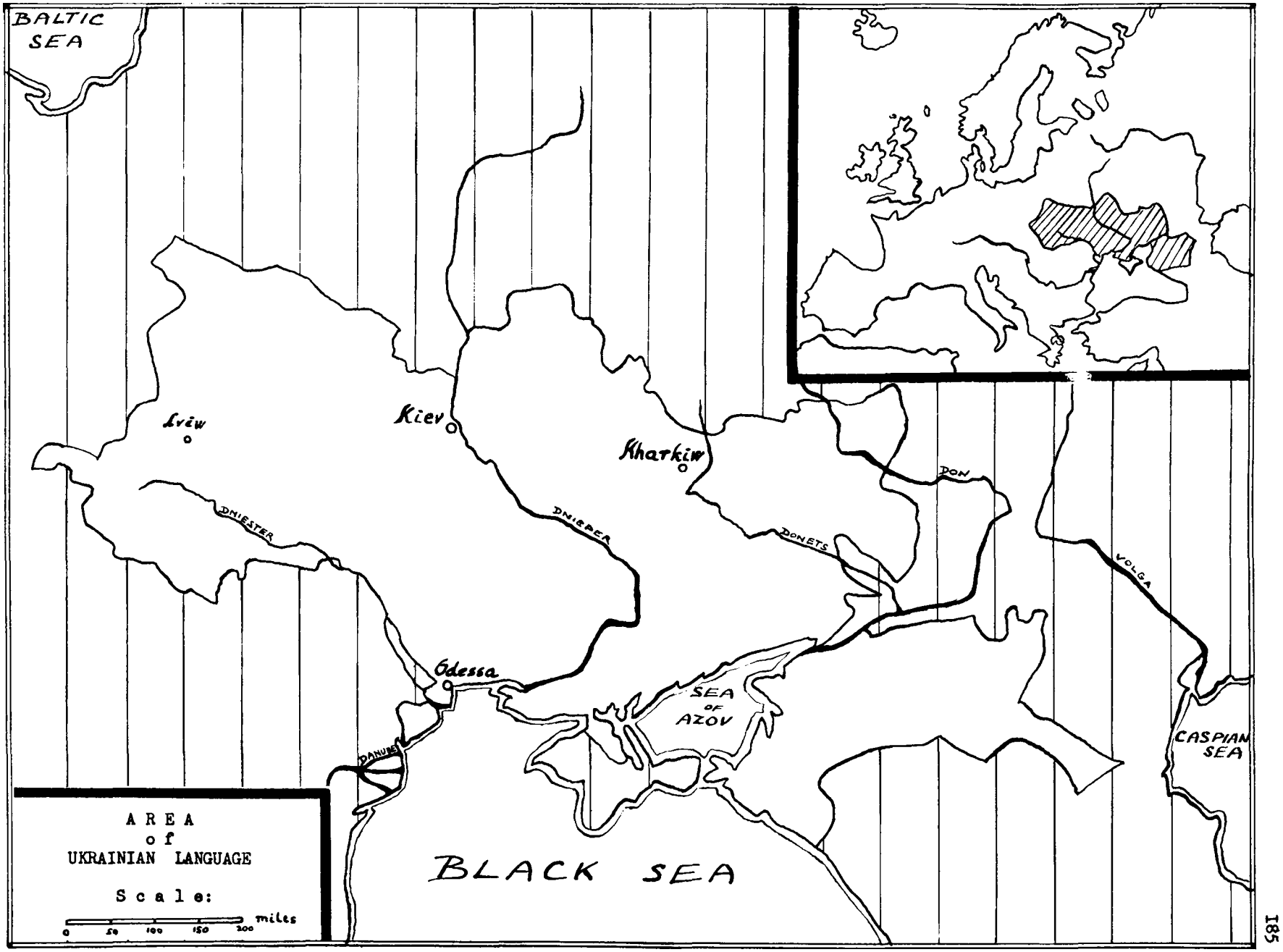
BALTIC SEA
Lviv
Kiev
Kharkiv
DNIESTER
DNIEPER
DONETS
DON
VOLGA
Odessa
DANUBE
SEA OF AZOV
CASPIAN SEA
BLACK SEA
AREA of UKRAINIAN LANGUAGE
Scale:
0 50 100 150 200 miles

I N D E X

accent (stress) I3,24,42,43
adjectives I7,58,68,78,79,80
declension of 75
degrees of comparison 7I
adverbs, formation of 84,85,I32
alphabet 6,7
apostrophe, use of I0
conjunctions I5,I37
consonants, changes of 24,30
elision of 55
fractions I08
gender, of adjectives I7
of nouns I7
genetive, use of 28,30
grammar II,I2
interjections I34
i-sound change 2I,22,23,53
locative, use of 37
missing e, o 28,53,78
negation 28
nouns, declension of (consonant) ... 62,63,65,66
(hard) 35,36,4I,42,44,45,50,5I
(mixed) 60,6I
(soft) 52,53,55,57
numerals, cardinals 99,I00,I0I,I02
collective I07,I08
ordinals I03,I04
phonetic transcription of Ukrainian 8
prepositions 20,33,I32,I33,I34
pronouns, demonstrative 92,93
indefinite 96,97
interrogative 96
personal 69,83
possessive 88,89
reflexive 87,88
relative 95
pronunciation of consonants 9,I0
vowels 8,9
sound changes 2I,22,23,24,30,53
syllables 2I
syntax I38
time I05
verbs, aspects, durative II2,II3
imperfective ... II6,II7,II8,I28
iterative I2I,I22
perfective II6,II7,II8,I28
conjugation (first) 39,40,I28
(second) 47,48,68,69
(third) I27
gerund I23,I24
imperative mood II2,II3
infinitive I28
participles I22,I23
passive voice I24
reflexive 39,40
vocative, use of 37
vowels 8,9,2I,22,23,28,53,78
weights and measures I09